

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Ankerkade 275
6222 NL Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Nota Dierenwelzijn n.a.v. domeinvergadering
Fysiek d.d. 4-2-2025
BEHANDELD DOOR
Edo Lemmens en Janneke Ackermans

DATUM
14 februari 2025
Verz.: 14-02-2025
TELEFOONNUMMER
06-55459988

BIJLAGEN
2
ONZE REFERENTIE
2025.00645

E-MAILADRES
Edo.Lemmens@maastricht.nl
Janneke.Ackermans@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Tijdens de domeinvergadering Fysiek van 4 februari jl. is de nota Dierenwelzijn besproken. Ik heb daarbij een aantal toezeggingen gedaan. Middels deze raadsinformatiebrief informeer ik u over de uitvoering van een aantal van deze toezeggingen.

Aanpassing terminologie

Naar aanleiding van een vraag van de heer Vaessen (Partij voor de Dieren) over de term 'plaagdier' heb ik toegezegd deze term aan te passen in de nota.

- Pag. 14: (plaag)dieren wordt dierplagen;
- Pag. 26: plaagdierbeheersing wordt dierplaagbeheersing;
- Pag. 49: plaagdierbestrijding wordt dierplaagbeheersing; 'óf als een plaagdier worden beschouwd' wordt 'óf een mogelijke dierplaag kunnen veroorzaken';
- Pag. 64: plaagdier wordt dierplaag;
- Pag. 76: plaagdierbestrijders wordt dierplaagbeheersers.

Naar aanleiding van de beeldvormende presentatie van 7-1-2025, heeft de Partij voor de Dieren schriftelijk vragen gesteld op 20-1-2025. In de beantwoording van deze vragen heb ik toegezegd de termen 'bewaarplicht' en 'bewaartermijn' te vervangen door respectievelijk 'opvangplicht' en 'opvangtermijn':

- Pag. 17: bewaarplicht wordt opvangplicht
- Pag. 17: bewaartermijn wordt opvangtermijn

Voorkomen overlijden amfibieën

Naar aanleiding van een vraag van de heer Vaessen (Partij voor de Dieren) heb ik toegezegd een passage in de nota Dierenwelzijn op te nemen betreffende inzet om het overlijden van amfibieën als gevolg van onze infrastructuur te voorkomen:

- Pag. 53: Toevoeging aan de alinea 'Faunatrapjes': "Daarnaast sluiten we aan bij de NIBOR om meekoppelkansen te realiseren om te voorkomen dat amfibieën overlijden als gevolg van de infrastructuur in onze stad."

Aanpassing begroting

In lijn met het [gereviseerde raadsvoorstel 66-2024](#), is in de begroting van de nota Dierenwelzijn (paragraaf 7.1.3, pagina 69 en 70), het benodigde bedrag voor de adviseur dierenwelzijn aangepast.

DATUM
14 februari 2025

Het gereviseerde stuk treft u aan in bijlage 1 en zal worden bijgevoegd voor uw raadbehandeling op 25 februari 2025. Bovengenoemde tekstuele aanpassingen zijn hierbij in rood aangegeven.

Exoten op kinderboerderijen

De heer van Gugten (Groen Links) wees op het feit dat Boerderij Daalhoeve een aantal exotische dieren houdt en vroeg of wij dat als gemeente wenselijk vinden. Ik heb toegezegd schriftelijk op deze vraag in te gaan.

Op 1-7-2024 is [de huis- en hobbydierenlijst](#) voor zoogdieren van kracht geworden. Zoogdiersoorten die niet op deze lijst staan, mogen sinds die datum niet meer gehouden, ge- of verkocht worden en er mag niet mee worden gefokt. Dieren die aantoonbaar vóór 1-7-2024 al in bezit waren van een eigenaar, mogen tot het levenseinde van het dier gehouden worden. Boerderij Daalhoeve houdt een aantal zoogdiersoorten die niet op de huis- en hobbydierenlijst staan. Voor deze diersoorten geldt een zogeheten uitsterfbeleid; dieren die overlijden worden niet vervangen door diersoorten die niet op de huis- en hobbydierenlijst voor zoogdieren staan.

Middels het verlenen van opdrachten aan de kinderboerderijen willen we de educatie ten aanzien van het houden van huisdieren vanaf 2026 stimuleren. Als deze educatie op boerderij Daalhoeve kwalitatief wordt geborgd, zien wij geen bezwaar om ook deze kinderboerderij deze opdracht te verlenen.

Toevoegen reactie Stichting Animal's Faith

Naar aanleiding van de beeldvormende presentatie van 7-1-2025, heeft Stichting Animal's Faith nog een reactie gegeven op de nota Dierenwelzijn. Deze reactie is toegevoegd aan de participatienota. Het gereviseerde stuk treft u aan in bijlage 2 en zal worden bijgevoegd voor uw raadbehandeling op 25 februari 2025. De toevoeging is hierbij in rood aangegeven.

Hoogachtend,

Hubert Mackus
Wethouder Economie, Sport, Jeugdzorg, Water, Natuur en Landschap

Nota Dierenwelzijn

Gemeente Maastricht

Rapport informatie

Titel:	Nota Dierenwelzijn gemeente Maastricht
Opdrachtgever:	Wethouder dierenwelzijn, H. Mackus
Opdrachtnemer:	5.1.2e
Opsteller document:	
Interne code:	
Datum:	13 Augustus 2024
Status:	Definitief

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	4		
1.1	DOELSTELLING VAN DE NOTA DIERENWELZIEN	4	
1.2	AMBITIES	5	
1.3	AFBAKENING	5	
1.4	TOTSTANDKOMING NOTA	6	
1.5	LEESWIJZER.....	7	
2. DIERENWELZIEN EN WETTELIJKE TAKEN	8		
2.1	INTRODUCTIE DIERENWELZIEN	8	
2.2	LANDELIJKE WET- EN REGELGEVING.....	9	
2.3	PROVINCIALE BEPALINGEN.....	10	
2.4	GEMEENTELIJKE REGELGEVING (APV)	11	
2.5	ORGANISATIE VAN DIERENWELZIENSTAKEN	11	
2.6	TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN.....	12	
3. DE GEMEENTE MAASTRICHT EN DIERENWELZIEN	14		
3.1	ONTWIKKELINGEN VAN DE AFGELOPEN TIEN JAAR 15		
3.2	DIERENWELZIEN IN DE BREEDTE	17	
3.3	COMMUNICATIE EN EDUCATIE	25	
3.4	INBEDDEN DIERENWELZIENSBELEID.....	26	
3.5	EVALUATIE	27	
3.6	SAMENVATTING, VOORSTELLEN EN ACTIES	27	
4. GEHOUDEN DIEREN	28		
4.1	ROL VAN DE GEMEENTE	28	
4.2	HUISDIEREN IN DE GEMEENTE	29	
4.3	HONDEN IN DE GEMEENTE	31	
4.4	KATTEN IN DE GEMEENTE	34	
4.5	HOUDEN VAN EXOTISCHE, GEVAARLIJKE EN VERBODEN DIEREN.....	37	
4.6.	SAMENVATTING, VOORSTELLEN EN ACTIES	39	
5. HOBBYDIEREN.....	40		
5.1	ROL VAN DE GEMEENTE	40	
5.2	HOBBYDIEREN IN DE GEMEENTE	41	
5.3	DIEREN EN RELIGIE.....	47	
5.4	TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN.....	47	
5.5	SAMENVATTING, VOORSTELLEN EN ACTIES	47	
6. DIEREN IN HET WILD	48		
6.1	ROL VAN DE GEMEENTE	48	
6.2	WILDE DIEREN IN DE GEMEENTE	49	
6.3	WILDE DIEREN EN BESMETTELIJKE DIERZIEKTEN..	54	
6.4	WILDE DIEREN IN BEWEGING	55	
6.5	DIERPLAGEN.....	58	
6.6	OVERLAST GEVENDE OVERIGE DIEREN	59	
6.7	EXOTEN.....	63	
6.8	SAMENVATTING, VOORSTELLEN EN ACTIES	66	
7. BEGROTING EN PLANNING.....	67		
7.1.	KOSTEN EN BESCHIKBARE MIDDELEN	67	
7.2.	OVERZICHT VAN DE ACTIES EN PLANNING	71	
8. BIJLAGEN.....	73		
8.1	BEGRIJPPEN EN AFKORTINGEN.....	73	
8.2	WET- EN REGELGEVING	75	
8.3	AFWEGINGSKADER OVERLAST	77	

1. Inleiding

In Maastricht wonen mens en dier samen, zowel huisdieren als dieren in de natuur. Wij hebben met zijn allen een zorgtaak voor deze dieren. In gebieden waar mens en dier samenleven, is het van essentieel belang om ervoor te zorgen dat het welzijn van beide partijen wordt beschermd. Een doordacht beleid zorgt ervoor dat bij besluitvorming en dagelijkse keuzes rekening wordt gehouden met het welzijn van zowel mensen als dieren.

In 2014 is binnen Maastricht de dierenwelzijnsnota vastgesteld. In 2019 is dit beleid geëvalueerd en werd geconcludeerd dat op dat moment geen aanpassing nodig was. Beleid en regelgeving op gebied van dierenwelzijn is echter aan verandering onderhevig. Daarnaast zien we verschillende maatschappelijke ontwikkelingen rond dieren(welzijn). Zo constateren we dat door versnippering van hun leefgebied buiten de stad, maar ook door vergroening van de stad, steeds meer dieren de stad in komen, wat soms tot conflicten leidt. We zien ook groeiende aandacht en zorgen vanuit de stad met betrekking tot dieren en het dierenwelzijn. Daarom is het belangrijk de dierenwelzijnsnota nu te actualiseren; het voornemen tot actualisatie is opgenomen in het coalitieakkoord.

In deze nota wordt beschreven hoe het stadsbestuur invulling geeft aan wettelijke taken ten aanzien van dieren. Daarnaast beschrijft de nota hoe, aanvullend op de wettelijke taken, de zorg voor en de bescherming van dieren binnen de gemeentegrens wordt ingevuld.

De vele aspecten van dierenwelzijn komen in deze nota aan bod. Van samenwerking met organisaties die zorgen voor opvang en verzorging van zwervende, zieke en gewonde dieren tot veiligheidsaspecten bij de omgang met dieren en overlast die dieren kunnen veroorzaken.

Van de inzet van dieren voor vermaak of als proefdier tot ecologisch beleid zoals dat in de omgevingsvisie gekaderd is. Deze nota geeft aan waar de prioriteiten van het stadsbestuur liggen en vormt een duidelijk, praktisch en gemeente breed toepasbaar kader voor de komende vijf jaar.

1.1 Doelstelling van de Nota Dierenwelzijn

De actuele nota geeft een compleet inzicht in de diverse taken van de gemeente rondom het thema 'dier'. Deze taken liggen verspreid over verschillende afdelingen binnen onze gemeente. Het samenvoegen van alle aspecten van dierenwelzijn in één integraal document geeft overzicht, inzicht en bevordert samenwerking met interne en externe stakeholders.

Op het gebied van dierenwelzijn hanteren we de volgende doelstellingen binnen de gemeentelijke bevoegdheden:

1. Het borgen van het dierenwelzijn van gehouden-, hobby- en wilde dieren (op basis van de 5 vrijheden van Brambell): zie ook paragraaf 2.1.
2. Het hanteren van een integraal en eenduidig beleid waarbij de belangen van dieren worden meegewogen tegen andere belangen.
3. Een integrale aanpak vanuit verschillende afdelingen van de gemeente bij de uitvoering van het dierenwelzijnsbeleid.

1.2 Ambities

Een gemeente heeft op het gebied van dierenwelzijn een aantal wettelijke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Deze taken hebben met name betrekking op de zorg voor gewonde en zieke dieren, het bestrijden en voorkomen van dierplagen en de zorg voor de intrinsieke waarde van het dier. De uitvoering van deze taken beschouwen wij als de basis voor deze nota.

Daarnaast hebben we als gemeente meer ambities op het gebied van dierenwelzijn. We willen niet alleen reactief inspelen op wijzigingen in wet- en regelgeving, bij calamiteiten of anderen veranderingen. We willen een proactief en integraal dierenwelzijnsbeleid voor onze gemeente. De ambities die wij hebben staan vermeld in deze nota. Per hoofdstuk wordt aangegeven wat de wettelijke taken zijn en wat onze ambities zijn en, zoveel mogelijk, wat deze ambities voor consequenties hebben.

1.3 Afbakening

Deze nota legt de focus op het welzijn van alle dieren binnen Maastricht, zolang dit binnen de bevoegdheid van de gemeente valt. Aspecten die onder overheidsbeleid vallen, zoals dierproeven en megastallen, en zaken die onder provinciaal beleid vallen, zoals vergunningen voor beheer en schadebestrijding, zijn geen onderdeel van deze beleidsnota.

Veel wettelijke taken op het gebied van dierenwelzijn zijn belegd bij landelijke instanties zoals de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), de Landelijke Inspectiedienst Dierenwelzijn (LID) en de politie.

Deze nota legt de focus op het individuele dier. Dit is geen ecologische nota, maar raakt ecologische onderwerpen zoals biodiversiteit en het leefklimaat.

Het stimuleren van gedragsverandering bij eetpatronen van mensen tot meer diervriendelijk nemen we bewust niet mee in deze nota aangezien dit te omvangrijk is voor de scope van dit thema.

Maastricht is op het gebied van veeteelt klein. Kwesties over megastallen en te weinig diervriendelijk gehouden vee komen binnen onze grenzen niet substantieel voor en ook hierbij kiezen we ervoor hier niets van op te nemen in deze nota.

We streven ernaar om de nota zoveel mogelijk af te stemmen met andere beleidsterreinen. Onze aanpak is pragmatisch, praktisch en integraal. Dit houdt niet in dat we in alle gevallen vinden dat er gehandeld moet worden. De natuur lijkt soms erg wreed, waardoor er een aandrang ontstaat om te handelen; maar we accepteren dat dit onderdeel is van dieren in de natuur.

1.4 Totstandkoming nota

Deze nota is mede tot stand gekomen dankzij de inbreng van interne en externe stakeholders. We willen deze partijen hartelijk bedanken voor hun bijdragen, input en opmerkingen. De input is opgenomen in het document participatienota. We bedanken deze partijen voor hun geleverde bijdrage.

Stakeholder Intern	Stakeholder Extern
Stadsbeheer	Animal's Faith
Taakveld Communicatie	Animo Animalis
Taakveld Evenementen	CNME
Taakveld Handhaving	Dierenambulance Limburg Zuid
Taakveld Sociaal	Dierenartsen
Taakveld Subsidies	Dierenbescherming
Taakveld Vastgoed	Dierenpolitie
Taakveld Veiligheid	Faunabeheereenheid Limburg
	IVN Limburg
	Kinder- en zorgboerderij De Heeg
	Stichting boerderij Daalhoeve
	Stichting Kinderboerderij Limmel
	Boerderij Aon Köbbes
	Activiteitenboerderij De Grubbe
	Natuurhistorisch Genootschap Limburg
	Natuurhulpcentrum Opglabbeek
	Plantengezondheidsdienst Limburg
	Provincie Limburg
	RAVON
	Stichting Dier in Nood
	Stichting Schildpaddenopvang
	Visstandverbetering Maas (visvereniging), Sportvisserij Limburg
	5.1.2e freelance adviseur dierenwelzijn

1.5 Leeswijzer

De Nota Dierenwelzijn kent een opbouw van meer generiek (wet- en regelgeving, algemene maatregelen) naar specifiek voor bepaalde diersoorten (gehouden dieren, hobby dieren en dieren in het wild). Acties en voorstellen zijn per paragraaf opgenomen in een blauw kader. In hoofdstuk 7 worden de financiële implicaties en planning geduid.

Een verklarende woordenlijst is in de bijlage opgenomen. Woorden die nader verklaard worden in deze lijst staan **groen** gedrukt.

Acties en voorstellen:

2. Dierenwelzijn en wettelijke taken

Dierenwelzijn is een onderwerp dat steeds meer aandacht krijgt in onze samenleving. Het gaat om de zorg en aandacht voor de levensomstandigheden en het welzijn van dieren, of ze nu als huisdieren worden gehouden, in de landbouw worden gebruikt, of in het wild leven. In dit brede spectrum spelen zowel de landelijke, de provinciale en de gemeentelijke overheid alsmede de inwoners een cruciale rol.

2.1 Introductie dierenwelzijn

Dierenwelzijn richt zich op het welzijn en de zorg voor dieren in onze samenleving. Het gaat over het begrijpen, respecteren en beschermen van de **intrinsieke waarde** van dieren, en het waarborgen van hun recht op een gezond en gelukkig leven. Dit concept is geworteld in het besef dat dieren gevoelens en behoeften hebben, vergelijkbaar met die van mensen, en daarom verdienen ze respect, zorg en bescherming.

De intrinsieke waarde van het dier verwijst naar het idee dat dieren waarde op zichzelf hebben, los van eventuele voordelen of gebruik voor de mens. Dit betekent dat dieren niet als "hulpmiddelen" of "producten" mogen worden beschouwd, maar als individuen met hun eigen rechten en welzijn. Deze erkenning van de intrinsieke waarde van dieren vormt de basis voor

ethische behandeling en zorg voor alle dieren, ongeacht hun soort, ras of functie in de maatschappij.

Een belangrijk kader voor het begrijpen en beoordelen van dierenwelzijn is gebaseerd op de "vijf vrijheden van Brambell" (Bron Dierenwelzijnsorganisaties). Deze vijf vrijheden zijn:

1. Vrijheid van honger en dorst: dieren moeten op regelmatige basis toegang hebben tot vers water en voeding om te voldoen aan hun voedingsbehoeften.
2. Vrijheid van fysiek ongemak: dieren moeten gehuisvest worden in omgevingen die hen beschermen tegen extreme weersomstandigheden, ziekten en fysiek ongemak.
3. Vrijheid van pijn, verwonding en ziekte: dieren moeten worden beschermd tegen lichamelijk lijden en ziekte. Wanneer dieren ziek zijn, moeten ze passende zorg en behandeling krijgen.
4. Vrijheid om natuurlijk gedrag te vertonen: dieren moeten de mogelijkheid hebben om hun natuurlijke gedragingen, zoals beweging, socialisatie en het volgen van hun natuurlijke instincten, uit te oefenen.
5. Vrijheid van angst en stress: dieren moeten worden beschermd tegen psychologische stress en angst, en hun omgeving moet hen de mogelijkheid bieden om zich veilig en comfortabel te voelen.

Naast het model van Brambell is er eveneens een benadering op basis van positief welzijn in plaats van negatief welzijn bij dieren: het 'Five Domains'-model van 5.1.2e (2016). Hierbij wordt vanuit de Vijf Vrijheden (Farm Animal Welfare Council, 1993) door geredeneerd over de effecten van het wel of juist niet voldoen aan één of meer van de Vijf Vrijheden op de beleving van het dier. Deze aanpak leidt ertoe dat er minder nadruk ligt op het voldoen aan basisbehoeften, en meer op een 'life worth living' (kwaliteit van leven) voor het dier.

Het waarborgen van deze vijf vrijheden is van essentieel belang om het welzijn van dieren te garanderen. Dit betekent dat we, ook als gemeente, verantwoordelijkheden hebben om te zorgen voor de behoeften van dieren die door de mens gehouden worden, waardoor een afhankelijkheid gecreëerd wordt. Zoals aangegeven in paragraaf 1.3 gaan we daarbij niet altijd handelen bij dieren in het wild. Natuur lijkt in onze ogen soms wreed. Een aantal voorbeelden om dit te illustreren. In het wild worden kuddes wilde grazers met name gereguleerd door honger. Bij vogelnestjes komt het vaak voor dat enkelen het niet halen omdat ze te klein zijn. Bij territoria van dieren wordt er vaak hardnekkig gevochten en predatoren eten nu eenmaal andere beestjes. En in voorkomende gevallen moeten beesten zoeken of ver lopen om aan water te komen. We hechten er aan dat natuurlijke processen gewoonweg mogen verlopen.

2.2 Landelijke wet- en regelgeving

Veel wettelijke taken en bevoegdheden op het gebied van dierenwelzijn liggen bij landelijke of provinciale instanties. De rol van de gemeente is op het gebied van wet- en regelgeving beperkter.

In de bijlagen (8.2) staat relevante wet- en regelgeving waarin dierenwelzijn is opgenomen. De wettelijke taken voor een gemeente beperken zich tot:

- Eenieder is verplicht een dier in nood te helpen en het is verboden een dier de benodigde zorg te onthouden (Wet dieren, artikel 2.2. lid 8).
- Een gemeente is verplicht om gevonden dieren (dieren met een vermoedelijke eigenaar) minimaal twee weken te bewaren en te verzorgen. De eigenaar heeft twee weken de tijd om het dier op te halen. Gebeurt dit niet, dan wordt de gemeente eigenaar van het dier (Burgerlijk Wetboek, 5:8 lid 3).
- De gemeente heeft een opvangtermijn van maximaal 13 weken voor dieren die betrokken zijn bij huisontruiming, arrestaties of gedwongen opnames (Algemene wet bestuursrecht, Artikel 5:30 lid 1).
- De gemeente is verantwoordelijk voor preventie en bestrijding van dierplagen en het verwijderen van dode dieren uit de openbare ruimte (Wet publieke gezondheid, Wet dieren Artikel 3.5. Kadavers gezelschapsdieren Regeling dierlijke producten Artikel 3.10. Verwijdering + Wet publieke gezondheid, hoofdstuk V. Bijzondere bepalingen infectieziektebestrijding).
- Nieuw: De Omgevingswet
Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet ingegaan. Deze wet heeft tot doel om alle bestaande wetten en regels met betrekking tot de fysieke leefomgeving te bundelen en vereenvoudigen. Het beoogt een integrale benadering te bieden voor ruimtelijke ordening, milieu, natuur en waterbeheer. De controlerende taak van de gemeente wordt groter: nadelige gevolgen van projecten moeten duidelijk in kaart gebracht zijn om te voorkomen dat er vergunningen worden verleend die schade aan planten en dieren veroorzaken. De Flora- en Faunacheck (quickscan) is hier een belangrijk middel in.
- Vervallen: Wet natuurbescherming
De Wet natuurbescherming is vervallen op 1 januari 2024. De regels van deze wet zijn opgenomen in de Omgevingswet via het aanvullingsspoor natuur. Het aanvullingsspoor natuur voegt regels over natuurbescherming toe aan de Omgevingswet. De Wet natuurbescherming is inhoudelijk als zodanig opgenomen in de omgevingswet.

2.3 Provinciale bepalingen

Veel taken met betrekking tot de instandhouding van natuur zijn gedelegeerd door het rijk aan de provincie. Elke provincie heeft de bevoegdheid om specifieke aspecten van regelgeving aan te passen aan de eigen provinciale omstandigheden. In Limburg komen bijvoorbeeld de das en steenmarter veel vaker voor dan in andere regio's, waardoor specifieke beheermaatregelen noodzakelijk zijn.

Gewonde en hulpbehoevende **inheemse diersoorten** mogen alleen vervoerd en opgevangen worden door dierenambulances en in opvangcentra die een vergunning hebben van de provincie.

Het beheer van fauna is een provinciale bevoegdheid. De **Faunabeheereenheid (FBE) Limburg** coördineert de uitvoering van het faunabeheer in Limburg. De Faunabeheereenheid Limburg is een organisatie waarin verschillende maatschappelijke groeperingen die betrokken zijn bij het faunabeheer in Limburg samen afspraken maken over de benodigde of gewenste vormen van faunabeheer. .

Een **wildbeheereenheid** is een plaatselijk samenwerkingsverband van jacht(akte)houders die tot doel heeft jacht, wildbeheer en schadebestrijding in het eigen werkgebied te bevorderen.

De faunabeheereenheid stelt een faunabeheerplan op dat door de provincie wordt goedgekeurd en coördineert namens de provincie Limburg de inzet van vergunningen en de uitvoering van de verschillende beheervormen. Het Faunabeheerplan 2020-2026 vormt daarmee de basis voor vergunningverlening voor schadebestrijding en populatiebeheer van wilde diersoorten in de provincie Limburg. Faunabeheer wordt toegepast voor de jachtsoorten als konijn en fazant, voor soorten waarbij het gaat om schadebestrijding zoals vos, zwarte kraai, kauw en ganzen, maar ook voor populatiebeheer als reeën en wilde zwijnen.

De provincie is eveneens verantwoordelijk voor het monitoren en beheersen van **invasieve exoten** binnen haar gebied. Dit omvat onder andere het opstellen en implementeren van regelgeving en beleid om de introductie en verspreiding van invasieve exoten te beperken, het coördineren van inspanningen met betrekking tot monitoring en bestrijding, en het informeren en betrekken van lokale belanghebbenden.

2.4 Gemeentelijke regelgeving (APV)

Binnen de **Algemene Plaatselijke Verordening (APV)** van onze gemeente zijn bepalingen opgenomen op het gebied van dierenwelzijn.

- Voor honden zijn bepalingen opgenomen dat zij binnen de bebouwde kom aangelijnd moeten zijn, zijn er losloopgebieden vastgesteld en plekken waar honden verboden zijn. Ook dienen honden voorzien te zijn van een chip en moet hondenpoep opgeruimd worden.
- De burgemeester kan een aanlijn- en/of muilkorf gebod opleggen als er sprake is van een hond die door zijn gedrag als gevaarlijk of hinderlijk wordt beoordeeld.
- Hinderlijke of schadelijke dieren mogen niet in openbare ruimtes of op, door het door het college aangewezen plekken, aanwezig zijn.
- De eigenaar van vee dient ervoor te zorgen dat loslopend vee niet op een weg kan komen.
- Er kan handhaving plaatsvinden bij overlast als gevolg van dieren.
- De burgemeester kan een last onder dwangsom of onder bestuursdwang opleggen naar aanleiding van een schending als gevolg van hinder door dieren.

2.5 Organisatie van dierenwelzijnstaken

Veel wettelijke taken en bevoegdheden zijn toebedeeld aan landelijke instanties of aan de provincie.

- Het toezicht en de handhaving van de Wet dieren worden uitgevoerd door de politie, de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (**LID**) en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (**NVWA**).
- Wanneer inwoners een vermoeden hebben van dierenmishandeling of verwaarlozing, dan kunnen ze contact opnemen met meldpunt 144: Red een dier. Meldingen die bij dit nationale meldnummer binnenkomen, worden in eerste instantie doorgestuurd naar de politie. Als de politie een overtreding vaststelt, zal er een strafrechtelijke vervolging volgen.
- In situaties waarin het welzijn van de dieren kan worden verbeterd, wordt de Landelijke Inspectiedienst Dierenwelzijn (**LID**) betrokken. Zij hebben de bevoegdheid om eigenaren administratief te verplichten de levensomstandigheden van de dieren te verbeteren.
- In sommige gevallen kan er in samenwerking met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (**RVO**) en het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit besloten worden om dieren bij hun eigenaar weg te halen.

- De NVWA voert inspecties uit bij mensen die professioneel zorgen voor landbouwhuisdieren, honden en katten. Deze inspecties kunnen onaangekondigd zijn, gebaseerd zijn op risicoselectie, of worden uitgevoerd als reactie op ontvangen meldingen.
- De politie, de LID en de NVWA werken samen en dragen gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor het opsporen en voorkomen van misstanden in de handel van gezelschapsdieren.
- Gemeente Maastricht heeft een signalerende taak in bovenstaande. Meldingen over dierenwelzijn die bij gemeente Maastricht binnenkomen, worden doorgezet naar Handhaving, de Dierenpolitie of de verantwoordelijke instantie.
- Gemeente Maastricht neemt deel aan de overleggen van de 'samenwerkende dierorganisaties Maastricht'. De medewerker van politie Maastricht die zich bezighoudt met dieraangelegenheden is ook aanwezig bij deze overleggen. Er is rechtstreeks contact tussen de medewerkers van de gemeente en de Dierenpolitie.

2.6 Toekomstige ontwikkelingen

Ontwikkelingen op dierenwelzijnsgebied staan nooit stil. Er komen dieren het land binnen door **klimateveranderingen** die we voorheen niet hadden en die een mogelijk gevaar vormen voor onze inheemse dieren. Wet- en regelgeving is aan verandering onderhevig en ook de manier waarop wij met dieren omgaan verandert.

We kunnen niet alles voorzien wat de komende 5-10 jaar op ons afkomt, maar een aantal wetswijzigingen is al aangekondigd:

- Vanaf juli 2024 is de **Huis- en Hobbydierenlijst** (ook wel de Positieflijst genoemd) ingevoerd, waarop geschikte zoogdiersoorten als huisdier staan vermeld. Het fokken, verhandelen en weggeven van dieren die niet op deze lijst staan, wordt verboden. De LID, dierenpolitie en NVWA zullen hierop controleren. Er komt een overgangsregeling voor eigenaren van dieren die niet op de lijst staan en die bewijs hebben dat zij het dier vóór 1 juli 2024 hadden.
Er bestaat een groot risico dat zoogdieren die niet op deze lijst staan, worden gedumpt in de natuur als de eigenaar ervan af wil. Dit kan resulteren in verschillende soorten zwerfdieren in Maastricht. Het transport en de opvang van zwerfdieren is contractueel geregeld. Er is mogelijk (op termijn) maatwerk nodig voor de opvang van deze (vaak exotische en/of gevaarlijke) dieren.
- **Chip- en registratieplicht voor katten:** om zwerfkatten en overlast te reduceren wordt het verplicht om katten te chippen en registreren (per 2024/2025). Door deze chipplicht kunnen kwijtgeraakte katten sneller en vaker herenigd worden met hun eigenaar. Ook kunnen eigenaren aangesproken worden als deze katten voor overlast zorgen.
- Eind 2023 kondigde de Rijksoverheid maatregelen aan om het risico op **agressief gedrag bij honden** te verminderen:
 - Een verplichte cursus voor eigenaren bij de aanschaf van een hond wordt ingesteld.
 - Er wordt een risicobeoordelingstest ontwikkeld om gevaarlijk gedrag bij honden vast te stellen.
 - Een landelijk registratiesysteem van bijtincidenten wordt ingevoerd, waardoor overheden inzicht krijgen in betrouwbare gegevens om tijdig te kunnen ingrijpen. Dit helpt bij het voorkomen van bijtincidenten.
- Er wordt onderzoek gedaan naar de juiste manier van socialiseren van pups door fokkers, om het risico op gevaarlijk gedrag bij honden op latere leeftijd te verminderen.

Invoeren van een **houd- en vertoningsverbod** voor dieren die lijden onder hun uiterlijk (bijvoorbeeld honden met een korte snuit of katten met vouwoortjes).

3. De gemeente Maastricht en dierenwelzijn

De aandacht voor dierenwelzijn is binnen onze gemeente, ondanks de beperkte taken en bevoegdheden op dit gebied, de afgelopen jaren sterk toegenomen. De dieren in Maastricht maken deel uit van het stadsleven. Of het nu gaat om huisdieren zoals de kat en hond of dieren in het wild zoals de egel of de bever.

De interactie met dieren in stedelijke en buitengebieden brengt uitdagingen met zich mee. Dieren spelen namelijk diverse rollen in de stad. Ze vormen gezelschap, worden ingezet voor educatie, maar ook dierziekten en overlast van **dierplagen** vragen om aandacht.

Het gemeentelijk beleid streeft ernaar om op een verantwoorde manier met dieren om te gaan, waarbij rekening wordt gehouden met zowel huisdieren als wilde dieren. Het vinden van een balans tussen het welzijn van dieren en de leefbaarheid voor inwoners is een voortdurende

uitdaging, vooral in een tijd van veranderende inzichten, groeiende stedelijke natuur en uiteenlopende opvattingen over dierenwelzijn.

De nieuwe nota dierenwelzijn voor de komende vijf jaar beoogt deze uitdaging aan te gaan door een breed perspectief op dierenwelzijn te hanteren en samen te werken met betrokken partijen in Maastricht.

3.1 Ontwikkelingen van de afgelopen tien jaar

De nota Dierenwelzijn is de actualisatie van de in 2014 vastgestelde nota Dierenwelzijn. Vanwege ontwikkelingen in internationale- en nationale wetgeving en de toename in maatschappelijke betrokkenheid bij dierenwelzijn, is deze nota toe aan vernieuwing.

Op 27 juli 2017 is de nota tussentijds geëvalueerd ([2017-24532](#)). Daarbij zijn destijds de volgende punten aan de orde gekomen:

- Communicatie (gemeentelijke website en Facebookpagina).
- Overleg met de partners (Dierenbescherming, Dierenambulance Limburg-Zuid, Dierenpolitie en dierenartsen).
- Noodfonds.
- Diverse acties als: chippen, zwervkatten, wildlife, nieuw dierenasiel en de dierenweide in het stadspark.

Op 4 juli 2019 is de nota voor de tweede maal tussentijds geëvalueerd ([2019.19631](#)). In deze evaluatie waren de volgende onderwerpen nog toegevoegd:

- Het overleg met de samenwerkende partners.
- De instelling van het noodfonds, chippen van hond en kat en het beleid ten aanzien van in het wild levende dieren.

In de nota uit 2014 was een aantal actiepunten opgenomen die sindsdien zijn opgepakt. De actiepunten uit de vorige nota en de huidige status:

Nr	Actiepunt	Voortgang
1	Protocol opstellen hoe te handelen bij in nood verkerende gevonden (huis)dieren met een vermoedelijke eigenaar.	Dit is uitgewerkt en wordt actueel gehouden. Zie § 3.2.2.
2	24 uren dieren noodhulpketen opstellen.	Het is opgesteld. Er vindt regelmatig overleg plaats met lokale dierenwelzijns-organisaties. Deze zullen in de komende jaren geïntensiveerd worden waar nodig en mogelijk. Zie § 3.2.2.
3	Eind 2016 evalueren van de samenwerking op gebied van sterilisatie/castratie van zwerfkatten.	Sterilisatie/castratieacties worden voortdurend uitgevoerd door de Dierenbescherming. Zie § 4.4.3.
4	Op de gemeentelijke internetsite een webpagina over dierenwelzijn inrichten en daarover halfjaarlijks via diverse media communiceren.	Webpagina natuur en dieren gemaakt, geplaatst en wordt bijgehouden (via de contentkalender).
5	De raad middels een raadsinformatiebrief informeren zodra de huidige regelgeving met betrekking tot dierenwelzijn structureel wijzigt.	In verband met nieuwe regelgeving is het opstellen van deze Nota Dierenwelzijn opgepakt, met goedkeuring van de raad.
6	Aanwijzen van een gemeentelijk contactpersoon als aanspreekpunt voor vragen met betrekking tot dierenwelzijn.	Deze capaciteit is tijdelijk beschikbaar geweest. De nut en noodzaak is duidelijk geworden tijdens het opstellen van deze nota.
7	24/7 bereikbaarheid coördinatiepunt meldingen vanuit 144 (telefonisch/mail)	Via Dierenpolitie geregeld. Is niet de verantwoordelijkheid van de gemeente.
8	Vergroten / afstemming bereikbaarheid van de dierenambulances.	Dit is een continu proces.
9	Uniformiteit in contracten met omliggende gemeenten.	Is onderzocht. Samenwerking is met betrekking tot contracten niet te realiseren daar iedere gemeente diensten in een eigen vorm afneemt van de markt en daarin autonome keuzes maakt.
10	Opvang wilde dieren en aandacht voor de wilde dieren versterken.	Provincie Limburg verstrekt een subsidie voor wildopvang. Maastricht heeft geen eigen subsidieregeling voor wildopvangcentra.
11	Het overleg met samenwerkende partners.	Met Dierenbescherming, Dierenambulance Limburg Zuid, Dierenpolitie, kinderboerderijen en andere stakeholders zijn we in gesprek.
12	De instelling van het noodfonds, chippen van hond en kat en het beleid ten aanzien van in het wild levende dieren.	Het noodfonds is ingesteld, er zijn chipacties uitgevoerd en er is meer aandacht voor in het wild levende dieren.

Tien jaar na het uitbrengen van de eerste Nota Dierenwelzijn, kunnen we constateren dat een groot deel van deze actiepunten zijn opgepakt en uitgewerkt. Andere punten zijn weer ingehaald door de actualiteit van de dag. Dit heeft ongetwijfeld te maken met de dynamiek van dit thema en de grotere maatschappelijke en politieke belangstelling op het gebied van dierenwelzijn.

Naast deze actiepunten zijn er tal van vragen en uitdagingen bij verschillende ambtenaren terecht gekomen. Door het ontbreken van een actueel en integraal beleid en door onvoldoende capaciteit, zijn zaken minder proactief opgepakt.

Als gemeente staan we voor veel uitdagingen: we moeten meer bouwen maar ook meer natuur behouden, biodiversiteit verbeteren en CO2 verminderen. Dit leidt ertoe dat het vraagstuk 'dieren' binnen gemeente Maastricht een steeds grotere rol krijgt.

Over het algemeen kunnen we constateren dat er goede stappen zijn gezet in de professionalisering van het dierenwelzijnsbeleid, maar dat we er nog niet zijn. Daarom staan in deze Nota de actiepunten vermeld voor de komende vijf jaar. Actiepunten om - in sommige opzichten - een inhaalslag te maken, om aan te sluiten op nieuwe wet- en regelgeving, maar ook om in te spelen op veranderende omstandigheden.

3.2 Dierenwelzijn in de breedte

In de volgende hoofdstukken gaan we in op wat we als gemeente doen voor respectievelijk gehouden dieren, hobbydieren en dieren in het wild. Er zijn echter ook tal van activiteiten die uitgevoerd worden om dierenwelzijn generiek te ondersteunen.

3.2.1 Vervoer en opvang van zieke, gewonde en verdwaalde dieren

We zijn wettelijk verplicht (gehouden) dieren die ziek, gewond of verdwaald zijn, op te (laten) halen, vervoeren en opvangen (inclusief verzorging). Deze taak heeft de gemeente ondergebracht bij een externe partij die door middel van een Europese aanbesteding is geselecteerd. De opdracht is gegund en ingegaan op 1 januari 2023 en heeft een looptijd van twee jaar met een optionele verlenging van twee maal één jaar.

Naast deze **zorgplicht** is de gemeente verplicht om een gevonden gehouden dier minimaal twee weken op te vangen en te verzorgen. Als de eigenaar van het gevonden dier zich niet binnen twee weken meldt, is de gemeente bevoegd om het dier in eigendom over te dragen aan een ander. Mocht dit uitgesloten zijn, dan is de burgemeester bevoegd om het dier te laten inslapen. Van de **opvangtermijn** van twee weken mag worden afgeweken als het dier slechts met onevenredig hoge kosten kan worden bewaard, of het laten inslapen om geneeskundige redenen vereist is.

De **opvangplicht** geldt voor alle dieren die binnen de gemeentegrenzen gevonden worden en vermoedelijk een eigenaar hebben (gehad). Voor honden en katten is deze verplichting uitbesteed middels een overeenkomst voor een periode van 25 jaar en loopt tot en met 31 december 2037; voor de overige diersoorten wordt telkens voor korte duur een overeenkomst aangegaan.

3.2.2 Dierennoodhulpketen

Het opstellen van een 24 uren dierennoodhulpketen was een van de actiepunten uit de Nota Dierenwelzijn van 2014. Met het uitbesteden van de noodhulp aan een partij die 24/7 bereikbaar is, is deze hulp geborgd.

Is er sprake van een in nood verkerend gevonden (huis)dier, dan kan 24/7 gebeld worden met de partij waaraan de noodhulp is uitbesteed. Heeft het betreffende dier dringend medische hulp nodig of zijn de verwondingen dusdanig dat men het dier moet laten inslapen, dan wordt

het naar de dichtstbijzijnde dienstdoend dierenarts gebracht. Is er geen sprake van medische nood, dan wordt het dier tijdelijk ondergebracht in de opvang van de partij waaraan de noodhulp is uitbesteed.

De kwaliteit van deze dienstverlening is belangrijk, waarbij bereikbaarheid, beschikbaarheid, snelheid en flexibiliteit een rol spelen. Objectieve kwaliteitscriteria die goed meetbaar zijn, zijn essentieel bij de uitvoering en rapportage.

Huidig protocol in geval van dier in nood (gewond, zwak, verdwaald, kadaver):

- Bel de centrale van de Dierenbescherming op 088-811 35 10.
- In geval van medische noodzaak wordt het dier naar de dichtstbijzijnde dierenarts van dienst gebracht.
- Is er geen sprake van medische noodzaak, dan worden gehouden dieren naar het Dierenbeschermingscentrum in Born gebracht en wilde dieren naar het Natuurhulpcentrum in Opglabbeek.)

Omdat er meerdere partijen betrokken zijn bij het in stand houden van deze 24 uren dierennoodhulpketen, is onderling overleg en afstemming belangrijk. Meedenken en -praten over het optimaliseren van deze hulpketen is een van de taken van een Adviseur Dierenwelzijn.

3.2.3 Dieren en (medische) zorg

Dierenartsen zijn onmisbaar om het welzijn van dieren te borgen. Ze bieden hulp aan dieren waar nodig. Ze hebben een belangrijke signaalfunctie als het bijvoorbeeld gaat om dieren mishandeling of verwaarlozing.

Dierenartsen spelen ook een rol in de procedures met betrekking tot dieren. Denk bijvoorbeeld aan een 24/7 noodhulplijn of directe contacten met dierenambulances, waardoor dieren snel medische zorg kunnen krijgen.

Door een (landelijk) gebrek aan dierenartsen, is op dit moment geen 24/7 dierenartsenpost beschikbaar. Dit houdt in dat het 's nachts en in het weekend moeilijk kan zijn om een dierenarts te vinden die hulp kan bieden.

In Maastricht werken enkele dierenartsen samen onder de naam 'Masterklinieken'. Overleg tussen deze dierenartsen, de gemeente en de andere organisaties die dierenhulp verlenen is aan te raden om de hulpketen te optimaliseren, maar ook om andere processen op gebied van dierenwelzijn te verbeteren.

Acties en voorstellen:

- We zetten samenwerking met dierenartsen en andere organisaties die hulp aan dieren verlenen constructief door.

3.2.4 Bescherming van soorten bij diverse buiten activiteiten

Bij sloop- en bouwactiviteiten, maar ook bij openbare evenementen, wordt vooraf beoordeeld of er een risico bestaat op overtreding van verbodsartikelen uit de Omgevingswet onderdeel soortenbescherming (verbodsartikelen opgenomen in het onderdeel BAL). Als er risico is op bijvoorbeeld verstoring van dieren, wordt een Ecologische QuickScan uitgevoerd door een gespecialiseerd extern bureau. De scan identificeert beschermde planten- en diersoorten in het gebied en beoordeelt of de activiteiten invloed hebben op deze soorten.

De Ecologische QuickScan gebeurt in twee stappen: een bureaustudie om mogelijke aanwezige soorten vast te stellen en een veldbezoek om de geschiktheid van het plangebied voor deze soorten te beoordelen. Het uiteindelijke doel is om de aanwezigheid van beschermde soorten uit te sluiten opdat overtreding van de verbodsbepalingen uitgesloten is. Als dit niet mogelijk is, wordt aanvullend onderzoek uitgevoerd, bijvoorbeeld bij sloop van gebouwen met vleermuisverblijven, wat een jaarrond onderzoek vereist.

We voorkomen wetsovertredingen door natuurvriendelijke planning, zoals werken buiten het broedseizoen van vogels of het behouden van bomen en gebouwen die mogelijk functies hebben voor vogels of vleermuizen. Als overtreding van verbodsartikelen onvermijdelijk is, wordt een omgevingsvergunning bij de provincie Limburg aangevraagd.

Bij het beheer van de openbare ruimte wordt er eveneens gewerkt op basis van de wet. Zo staan in bestekken bepalingen dat de uitvoerder vooraf een schouw doet om de aanwezigheid van soorten uit te sluiten. Er worden vervolgens voorzorgsmaatregelen getroffen om dieren te ontzien. Denk hierbij aan speciale maaikoppen op maaimachines om te voorkomen dat bijvoorbeeld hagedissen verwond of gedood worden tijdens het maaien.

Bij het schonen van wateren en het baggeren wordt zoveel mogelijk voorkomen dat vissen op de kant terecht komen. Bij het reguliere onderhoud van plantsoenen worden nesten en andere verblijfsplaatsen gespaard en wordt vanuit de zorgplicht rekening gehouden met aanwezige dieren als egels.

3.2.5 Dieren binnen het sociale domein

We hebben weinig zicht op wat er achter de voordeur van onze inwoners gebeurt op gebied van dieren en dierenleed. We vinden echter dat we een rol hebben als het gaat om het (signaleren) van zaken waar dieren bij betrokken zijn.

- **Dierenmishandeling en dierenverwaarlozing**

Dit kan door meerdere partijen gesignaleerd worden: inwoners, politie, medewerkers van hulpverleningsinstanties, medewerkers van de gemeente (o.a. team WMO en team Jeugd), dierenartsen, etc. Op de website van gemeente Maastricht staat vermeld dat in geval van dierenmishandeling of -verwaarlozing de Dierenpolitie ingeschakeld kan worden door te bellen met 144 (Red een dier).

Het is van belang dat medewerkers weten hoe dierenmishandeling en – verwaarlozing gesignaleerd kunnen worden en op de hoogte zijn van de te nemen stappen. Korte lijnen tussen de mensen die een signalerende functie hebben en de dieren-hulpverlenende instanties zijn noodzakelijk.

Acties en voorstellen:

- Constructief overleg initiëren tussen medewerkers van het sociaal domein en diereninstanties zoals de dierenpolitie en de Dierenbescherming.

- **Huiselijk geweld en uithuiszettingen**

Bij huiselijk geweld is ook regelmatig sprake van mishandeling van de aanwezige huisdieren. Huisdieren kunnen daarnaast ingezet worden om een partner (met/zonder kinderen) langer in de onveilige situatie te houden; het huisdier wordt dan ingezet (gegijzeld) als chantagemiddel om te voorkomen dat de partner weggaat. Degene die in de onveilige situatie woont mag bij de meeste opvangcentra geen huisdieren meenemen. In veel gevallen worden huisdieren van gedupeerden opgevangen door familie of kennissen. Wanneer dit niet mogelijk is, worden er maatwerk oplossingen geboden.

- **Tijdelijke ondersteuning bij de zorg voor huisdieren**

De Dierenbescherming is op diverse plaatsen in Nederland gestart met het project 'Dierenbuddy'. Dit houdt in dat vrijwilligers tijdelijke ondersteuning bieden aan ouderen en mensen met chronische ziekten die moeite hebben met de zorg voor hun huisdieren. Het doel is om de levenskwaliteit te behouden en hen in staat te stellen zo lang mogelijk thuis te blijven wonen. Vrijwilligers helpen bij taken zoals het verschonen van kattenbakken of vogelkooien, het maken van grote wandelingen met honden, het begeleiden naar de dierenarts indien nodig en bieden hulp bij het vinden van een nieuw thuis voor het dier als de eigenaar niet langer ervoor kan zorgen. Navraag bij sociale domein levert op dat er behoefte is aan een dergelijke dienst in Maastricht; bij de uitvoering zullen we dit afstemmen.

Acties en voorstellen:

- We starten een Dierenbuddy pilot en stemmen dit af met het sociale domein. Inschatting kosten op basis van benchmark andere gemeenten: € 15.000 per jaar.

- **Minima en dieren**

Inwoners van Maastricht met een kleine beurs die een huisdier hebben, kunnen terecht bij Stichting Dierenvoedselbank Hart voor Huisdieren Limburg. Deze stichting deelt dierenvoedselpakketten en dierenbenodigdheden uit. Ook werken zij met een aantal dierenartsen samen die korting geven op consulten, behandelingen en/of medicijnen bij levensreddende handelingen.

Vanuit de gemeente is geen fonds beschikbaar voor ondersteuning van minima, enkel een fonds dat bedoeld was om kosten te dragen van ingrepen door dierenartsen waar achteraf geen eigenaar te achterhalen was. Dit is wel eerder ter sprake gekomen in de evaluatie van de vorige Nota Dierenwelzijn. De samenwerkende dierenartsen in Maastricht hebben aangegeven dat ze ondersteuning van de minima een belangrijk punt vinden om dierenwelzijn te verbeteren.

Naar aanleiding van een op 2 juli 2024 aangenomen motie wordt vanuit sociale domein:
- op de website van de gemeente Maastricht en op zowel de fysieke als digitale versie van de Sociale Kaart, verwezen naar de Dierenvoedselbank Hart voor Huisdieren Limburg en de

Nationale Online Dierenvoedselbank; en
- in gesprek gegaan met de Dierenvoedselbank Hart voor Huisdieren Limburg om te bekijken hoe en of de gemeente de stichting kan ondersteunen (zoals bij het overbruggen van de zomermaanden).

Acties en voorstellen:

- Uitbreiding van het reeds beschikbare noodfonds tot € 10.000 voor o.a dierenartskosten (van minima) en (preventieve) communicatie.

3.2.6 Dieren bij rampen en calamiteiten

De gemeente moet, volgens de Wet veiligheidsregio's, elke vier jaar een rampenbestrijdingsplan opstellen, waarbij de brandweer zowel mens als dier veilig moet stellen. Het is cruciaal dat het plan maatregelen voor dierenbeheer omvat. Specifieke ervaring is vereist voor het redden van grote dieren, zoals paarden en koeien, wat de brandweer tijdens oefeningen moet benadrukken.

Calamiteiten, zoals hoogwater, kunnen het welzijn van dieren in gevaar brengen. Maastricht valt onder Veiligheidsregio Zuid-Limburg, die een regionaal crisisplan heeft voor 2020-2023. Hierin staan taken en verantwoordelijkheden van verschillende veiligheidspartners, waarbij de brandweer verantwoordelijk is voor het redden of beveiligen van dieren. De gemeente, in de hoedanigheid van de officier van dienst bevolkingszorg, is verantwoordelijk voor evacuatie, opvang, en verzorging van dieren tijdens een ramp, waarbij coördinatie en capaciteitsvrijmaking afhankelijk zijn van de omvang van de situatie. De officier van dienst schakelt de dierenhulpverlenende instanties in.

Recent is er de stichting Dieren in Rampen (geleid door het Nederlands Instituut voor Publieke Veiligheid) opgericht die de coördinatie op zich neemt van de verschillende overkoepelende dierenhulporganisaties in Nederland voor hulp aan dieren bij crises en rampen. Met een 'Huisdieren aanwezig' sticker kunnen hulpdiensten in geval van brand, een overstroming, gaslek of CO-vergiftiging direct zien of er huisdieren in de woning aanwezig (en zo ja, welke soorten en hoeveel) die ook gered moeten worden. Zeker wanneer mensen niet zelf thuis zijn, kan dit dierenlevens redden.

LET OP
Huisdieren aanwezig

Honden:	☐
Katten:	☐
Knaagdieren:	☐
Vogels:	☐
...	☐

Acties en voorstellen:

- Stickers gratis voor de inwoners van de gemeente Maastricht beschikbaar stellen. Ze kunnen dan bij verschillende afhaalpunten worden opgehaald (gemeentehuis, dierenartsen, dierenwinkel, etc.). Inschatting kosten: € 1.000 per jaar; dit wordt opgenomen in het werkbudget.

3.2.7 Handhaving en dieren

Gehouden dieren kunnen overlast veroorzaken. Gemeente Maastricht krijgt meldingen over overlast van hondenpoep, agressieve honden, (zwerf)katten, geluidsoverlast door dieren, etc. Team Handhaven kan en mag ingrijpen indien de regels zoals opgenomen in de APV niet nageleefd worden. Waar nodig wordt kortgesloten tussen de Dierenpolitie, collega's van Handhaving en faunabeheer om probleemsituaties op te lossen. Onze gemeente heeft een handhaver die ingezet kan worden voor milieuzaken (waaronder dieren).

3.2.8 Faunabeheer binnen gemeentelijk grondgebied

De provincie is bevoegd gezag en daardoor ook verantwoordelijk voor faunabeheer. Dit gebeurt samen met de **Faunabeheereenheid** (FBE) die het Faunabeheerplan voorlegt aan de provincie. De plaatselijke **Wildbeheereenheden** (WBE, jagers) zijn vertegenwoordigd in de FBE. De provincie kan vergunningen verlenen voor populatiebeheer en schadebestrijding. Faunabeheereenheid Limburg verzorgt dit voor de provincie Limburg en coördineert de uitvoering, vraagt de vergunningen aan en verzorgt de monitoring.

De gemeente Maastricht is dus niet bepalend voor de vorm van **jacht** en faunabeheer. De eigenaar van een perceel is wel gerechtigd tot verhuur van de jacht en het geven van toestemming tot het bestrijden van wildschade op zijn gronden. Dat betekent dat de gemeente Maastricht als grondeigenaar percelen kan uitgeven waar een wildbeheereenheid schadebestrijding, populatiebeheer en jacht mag uitoefenen. De voornaamste reden voor het verhuren van percelen grond voor beheer is tot op heden schadebeperking en verkeersveiligheid.

Door de enorme toename bijvoorbeeld van het aantal wilde zwijnen wordt populatiebeheer in verband met openbare veiligheid echter steeds belangrijker. In contact met wandelende hondenbezitters kunnen wilde zwijnen problematische situaties opleveren. Een heel recent voorbeeld geeft aan dat wilde zwijnen op nachtelijke tochten tot in parken kunnen komen. Wellicht ten overvloede: wilde zwijnen kunnen enorm veel letsel toebrengen, een wild zwijn in een stadspark noopt tot direct herstel van de openbare veiligheid en veiligheid. Als laatste is een lage stand van de wilde zwijnen populatie eveneens enorm belangrijk om een uitbraak te voorkómen van de Afrikaanse Varkenspest, die zich kan verspreiden via wilde zwijnen. Een uitbraak van de Afrikaanse Varkenspest kan grote economische schade veroorzaken in Nederland onder de gehouden varkens.

We maken uniforme afspraken met de wildbeheereenheden op onze relevante gronden op basis van het provinciale beleid zoals opgenomen in het Faunabeheerplan. Deze afspraken dienen aan te sluiten op actuele ontwikkelingen, zoals het noodzakelijke populatiebeheer bij wilde zwijnen. We willen de WBE's zo veel mogelijk tegemoetkomen om uitvoering te geven aan deze taken. Dit kan onder andere door de jaarlijkse huurprijs op percelen te verlagen of op nul te stellen.

3.2.9 Gevaren voor dieren

- **Ballonnen en lampionnen**

Afval van ballonnen en lampionnen, zoals plastic, papier en metalen delen, maakt onderdeel uit van het zwerfvuil, dat wordt aangetroffen in de openbare ruimte en rivieren als de Maas. Omdat dit afval door dieren als voedsel wordt aangezien of ze erin verstrikt raken, leidt het tot dierenleed.

Het college van burgemeester en wethouders is van mening dat Maastricht een voorbeeldfunctie heeft om de bewustwording te vergroten dat het oplaten van ballonnen en lampionnen nadelig is voor dier en milieu. De gemeenteraad heeft op 22 oktober 2019 een verbod opgenomen in de APV voor “onbemande ballonnen en lampionnen, die opstijgen door gebruik te maken van een gas dat lichter is dan lucht of door hete lucht als gevolg van een vlam”.

- **Vuurwerk**

Het afschieten van vuurwerk verschrikt dieren en dit kan leiden tot onwenselijke uitbraken of schrikreacties. De gevolgen van het afsteken van vuurwerk in de nabijheid van broedende vogels kunnen afhankelijk van de aanwezige soorten, de afstand tot die soorten en de locatie specifieke omstandigheden sterk verschillend zijn. Eenmalige verstoringsbronnen veroorzaken vaak geen significant negatief effect.

Grote vuurwerk evenementen worden aangevraagd bij de provincie Limburg. Het traditionele vuurwerk tijdens jaarwisseling kan worden gereguleerd door gebieden aan te wijzen of uit te sluiten waar vuurwerk mag worden afgestoken. Echter we kiezen er voor om een beleidsbesluit over dit thema buiten de verantwoordelijkheid van deze nota te laten vallen.

3.2.10 Voerontmoediging

Het voeren van dieren gebeurt om verschillende redenen: van gezellig met oma de eendjes voeren tot het wegwerken van etensresten vanuit geloofsovertuiging. Het voeren in de openbare ruimte heeft negatieve gevolgen voor dierenwelzijn en het milieu. Ongeschikt voedsel leidt tot voedingsgebreken en gedragsverandering bij dieren, terwijl regelmatig voeren agressief gedrag en schade aan de omgeving veroorzaakt. Het achterlaten van grote hoeveelheden etensresten op de grond is strafbaar volgens de Wet Milieubeheer. Bovendien kan dit leiden tot lokale dierplagen zoals een rattenplag.

Hoewel een voederverbod in de APV is in te voeren, is handhaving hierop erg lastig. Daarom stellen we voor in te zetten op actieve communicatie met betrekking tot het voeren van dieren. Bijvoorbeeld het plaatsen van informatieborden op bekende voerplekken en educatieve acties via kinderboerderijen om bewustwording te vergroten.

Acties en voorstellen:

- Het voeren van dieren tegenaan door actieve communicatie (op locatie).
Inschatting kosten: € 1.000 per jaar; dit wordt opgenomen in het werkbudget.

3.2.11 Destructie van dode dieren

Gemeenten dienen op grond van de Wet Dieren een (afvalstoffen)verordening te hebben waarin de inzameling van kadavers van gezelschapsdieren geregeld is en waar inwoners een overleden huisdier kunnen afgeven. Op grond van de Wet Publieke gezondheid is de gemeente verantwoordelijk voor het verwijderen van dode dieren uit de openbare ruimte.

We hebben een overeenkomst voor het vervoer, de opslag en het zorgdragen voor destructie van in de openbare ruimte gevonden kadavers en van dode huisdieren die door inwoners worden aangeboden.

Dode gedomesticeerde dieren waarvan de eigenaar niet bekend is, worden 14 dagen bewaard, zodat de eigenaar zich kan melden.

3.2.12 Dierproeven

In een aantal gevallen worden er proefdieren ingezet binnen wetenschappelijke onderzoeken. Het gebruik van dieren voor wetenschappelijk onderzoek mag in de Europese Unie alleen als er geen andere mogelijkheid is. Bovendien is er een Europese richtlijn met regels om proefdieren in Europa te beschermen, die alle lidstaten van de Europese Unie moeten verwerken in hun nationale wet- en regelgeving. In Nederland zijn dat de Wet op de dierproeven, het Dierproevenbesluit en de Dierproevenregeling.

Elke aanvraag voor proefdierkundig onderzoek in Nederland wordt ethisch en wetenschappelijk getoetst door de Dier Experimenten Commissie (DEC) en vervolgens wordt een vergunning aangevraagd bij de Centrale Commissie Dierproeven (CCD). Zowel DEC als CCD zijn onafhankelijke instanties die niet aan universiteiten zijn verbonden. De vergunning wordt alleen verleend wanneer de wetenschappelijke of maatschappelijke noodzaak opweegt tegen het dierenleed.

De wet- en regelgeving omtrent dierproeven zijn dus internationaal en nationaal geregeld. Gemeente Maastricht heeft geen bevoegdheden om beperkingen op te leggen bij het werken met proefdieren.

3.2.13 Biodiversiteit

Een van onze taken is het verbeteren van de **biodiversiteit** in de stad en de directe omgeving. Het is een ambitie die vaak hand in hand gaat met de vergroeningsopgave van de stad. De grote kwaliteit van de stad Maastricht is dat er relatief veel groen in de omgeving aanwezig is, maar dat er binnen de stad ook een aantal groen- en natuurgebieden ligt waarvan enkele zelfs in eigendom.

Teneinde de biodiversiteit te vergroten zetten we in op de aanleg en inrichting van nieuwe natuurgebieden, maar ook op de verbetering van stukken openbaar groen met potentie. Zo worden poelen aangelegd in openbaar gebied en natuurgebieden, worden bomen geplant en worden stukken gazon omgevormd tot meer soortenrijke bloemrijke graslanden.

Het uitgangspunt van deze nota is dat dierenwelzijn over het individuele dier gaat dat binnen de gemeentegrens leeft. Dierenwelzijn onderscheidt zich hierin van biodiversiteit. Biodiversiteit gaat onder andere over hoeveel verschillende soorten dieren er in Maastricht zijn of over de factoren die ervoor zorgen dat er dier(soort)en bijkomen, blijven of vertrekken. Biodiversiteit is geen onderdeel van deze Nota Dierenwelzijn, maar is opgenomen in de omgevingsvisie. Het vergroten van de biodiversiteit gaat vaak hand in hand met een verbeterd dierenwelzijn. In die zin lift dierenwelzijn mee op dit besluit in de omgevingsvisie.

3.3 Communicatie en educatie

Dierenwelzijn is een gedeelde verantwoordelijkheid van de gemeente, de inwoners en dierenorganisaties. Veel van de zaken als verwaarlozing, overlast, en dergelijke kunnen voorkomen worden door goede voorlichting, educatie en communicatie.

- **Voorlichting**
Op de gemeentelijke website kunnen inwoners praktische informatie over dieren vinden. Er is een communicatiekalender voor onderwerpen over dieren(welzijn) waarin jaarlijks terugkerende thema's aan bod komen. De onderwerpen van deze kalender worden gedeeld via sociale media en de gemeentelijke nieuwsbrief. Actuele onderwerpen die betrekking hebben op dieren(welzijn) kunnen ad hoc via deze kanalen gedeeld worden.
- **Communicatie**
Er zijn onderwerpen denkbaar die intensiever onder de aandacht gebracht moeten worden, bijvoorbeeld door het plaatsen van borden of andere communicatie uitingen. Voorbeelden kunnen zijn het voeren van dieren, chipacties en de start van het broedseizoen. Op het moment dat we willen/moeten communiceren gaat dit in expliciete samenspraak met communicatie en wordt samen bepaald wat de communicatie aanpak is.
- **Educatie**
Het **CNME** heeft de rol van voorzitter in de overleggen van de samenwerkende dierorganisaties en werkt educatieve ideeën uit voor bijvoorbeeld de kinderboerderijen en scholen (uit regulier NDE budget). Daarnaast is het van belang dat houders van (gezelschaps)dieren goed op de hoogte zijn van de noodzakelijke verzorging en voorkeuren van dieren. Kinderboerderijen spelen daarbij een belangrijke rol.

3.4 Inbedden dierenwelzijnsbeleid

Het dierenwelzijnsbeleid van Maastricht moet nog verder ingevoerd worden in onze stad. Uit gesprekken met interne beleidscollega's, dierenartsen en organisaties die betrokken zijn bij dierenwelzijn binnen de gemeente, blijkt dat een duidelijke (aansturende en coördinerende) rol vanuit de gemeente gewenst en noodzakelijk is.

Huidige taken uitbreiden

Het thema dierenwelzijn is zeer breed en komt in verschillende beleidsterreinen naar voren: natuur en ecologie, biodiversiteit, **dierplaagbeheersing**, beheer openbare ruimte, groen- en waterbeheer, onderwijs, zorg en welzijn, veiligheid, handhaving, vergunningen, stadsontwikkeling en de omgevingsvisie.

Goede afstemming en de relaties met (externe) stakeholders is nodig. Dit vraagt om een gemeentelijk regiefunctie die herkenbaar en zichtbaar is. Zowel intern als extern. Een functie die communicatie rondom dierenwelzijn aanjaagt en de verbinding tussen partijen stimuleert. Een duidelijk aanspreekpunt (in de functie van een Adviseur Dierenwelzijn) voor het brede thema dierenwelzijn is noodzakelijk.

Taken:

- Regietaak. De rol, taken en verantwoordelijkheden van betrokken partijen ten aanzien van dierenwelzijn verduidelijken, afspraken met alle interne en externe partijen vastleggen en faciliteren, coördinatie van overleggen met alle stakeholders.
- Voorlichting en communicatie. Voor interne collega's, voor het college en de raad en andere beleidsmakers. Maar ook richting inwoners over o.a. het melden van zieke en gewonde dieren, overlast door dieren, het dumpen van dieren, de positieflijst, het veilig houden van huisdieren, chippen, impulsaankopen, etc.
- Vraagbaak voor diverse vraagstukken die leven waarbij dierenwelzijn een onderdeel is.
- Opstellen, aanpassen en evalueren van beleid ten aanzien van dierenwelzijn, input leveren voor andere beleidsstukken, relevante wet- en regelgeving in de gaten houden en beleidsvoorstellen aanleveren.

Gezien de diversiteit van bovenstaande taken en het toenemende maatschappelijke belang van dit dossier is het belangrijk versnippering te voorkomen en wordt aangeraden dit takenpakket bij één functionaris onder te brengen. Op dit moment worden de taken vanuit drie functionarissen fragmentarisch opgepakt; dit gaat deels ten koste van deze functies. Verbreding van de taken, zonder inzet van extra capaciteit is dus niet haalbaar.

Vergelijking met andere gemeenten laat zien dat er per 10.000 inwoners 0,1 FTE beschikbaar is voor het uitvoeren van dierenwelzijnstaken binnen een gemeente. Voor de gemeente Maastricht zou dit 1,2 FTE betekenen. Op dit moment is er slechts 0,1 FTE beschikbaar.

Acties en voorstellen:

- Het aanstellen van een adviseur dierenwelzijn (1 FTE) voor het uitvoeren van dierenwelzijnstaken.
De benodigde kosten bedragen structureel € 110.000, zie hoofdstuk 7.

3.5 Evaluatie

Deze nota beschrijft hoe we in de gemeente omgaan met dierenwelzijn. Er worden reeds bestaande maatregelen in genoemd, maar er vloeien ook nieuwe actiepunten uit voort. Het is van belang de richtlijnen en de uitvoering te monitoren op effectiviteit en efficiëntie. Deze evaluatie stellen we voor om in 2028 uit te voeren.

3.6 Samenvatting, voorstellen en acties

We doen als gemeente veel op het gebied van dierenwelzijn. De acties worden echter niet integraal aangepakt of worden al jaren op een manier uitgevoerd die nu wellicht niet meer wenselijk is in relatie tot het welzijn van dieren.

Veel zaken kunnen verbeterd worden door betere en intensievere samenwerking en communicatie en voorlichting. Als partijen (collega's, dierenwelzijnsorganisaties en inwoners) elkaar beter kunnen vinden, dan voorkomen we leed bij dier én mens.

Om dit te realiseren stellen we de volgende activiteiten voor:

Onderwerp	Inschatting kosten/jaar
We zetten samenwerking met dierenartsen en andere organisaties die hulp aan dieren verlenen constructief door.	-
Constructief overleg initiëren tussen medewerkers van het sociaal domein en diereninstanties zoals de dierenpolitie en de Dierenbescherming.	-
We starten een Dierenbuddy pilot en stemmen dit af met het sociale domein.	€ 15.000
Uitbreiding van het reeds beschikbare noodfonds voor o.a dierenartskosten (van minima) en (preventieve) communicatie.	€ 10.000
Stickers gratis voor de inwoners van de gemeente Maastricht beschikbaar stellen om hulpdiensten te waarschuwen dat er dieren in huis zijn.	€ 1.000
Het voeren van dieren tegengaan door actieve communicatie (op locatie).	€ 1.000
Het aanstellen van een adviseur dierenwelzijn (1 FTE) voor het uitvoeren van dierenwelzijnstaken.	€ 110.000

Bij de planning is rekening gehouden met de inzet van 1, 0 FTE Adviseur Dierenwelzijn.

4. Gehouden dieren

4.1 Rol van de gemeente

In onze gemeente hebben we duizenden **gehouden dieren**: van goudvissen tot een Mastiff, van huiskat tot koningspython. De rol van de gemeente bij gehouden dieren is beperkt: het huisdier is de verantwoordelijkheid van de eigenaar.

Alleen wanneer er sprake is van overlast of een dier gewond of verdwaald raakt, dan heeft de gemeente een taak. Vervoer en opvang van zieke, gewonde en verdwaalde dieren heeft de gemeente uitbesteed. Ook werkt de gemeente samen met de dierenpolitie en de LID als er (mogelijk) sprake is van overlast, verwaarlozing of mishandeling van dieren.

Wij willen daarnaast als gemeente meer aandacht voor de aanschaf en verzorging van de gehouden dieren. Dieren kunnen makkelijk aangeschaft worden, soms zelfs in een opwelling.

De verantwoordelijkheid die de eigenaar van het dier heeft is groot: een levenslange zorg voor het welzijn van het dier. Daar zitten ongemakken aan vast tijdens bijvoorbeeld vakanties maar ook hoge kosten als het dier ziek wordt. Zaken waar niet altijd even goed over nagedacht wordt bij de aanschaf van een nieuw dier. Reden ook waarom asielen vol zitten met dieren die afgestaan zijn. We vragen dus meer aandacht voor het welzijn van de huisdieren in onze gemeente.

In dit hoofdstuk beschrijven we een aantal diersoorten die we vooral in de openbare ruimte tegenkomen en waar we als gemeente voorzieningen voor hebben getroffen of regelmatig meldingen over ontvangen.

4.2 Huisdieren in de gemeente

4.2.1 Aanschaffen en verzorgen van een huisdier

Huisdieren bieden een grote sociale meerwaarde. Het is echter wel van essentieel belang dat mensen zich bewust zijn van de verantwoordelijkheden die gepaard gaan met het hebben van een huisdier. Zowel voor het welzijn van het dier, met betrekking tot goede verzorging en eventuele stress bij overdracht naar een nieuw baasje, als voor het verminderen van de druk op asielen en opvangcentra is het wenselijk dat mensen niet impulsief een huisdier aanschaffen.

Om bewustwording te bevorderen, kan voorlichting over de aanschaf en zorg voor huisdieren worden gegeven. De kinderboerderijen van Maastricht hebben hier ook een grote rol in. Deze informatie wordt besproken tijdens overleggen met de samenwerkende dierorganisaties van Maastricht, waar ook de kinderboerderijen bij betrokken zijn.

Als gemeente hebben we geen bevoegdheid tot het controleren bij onze inwoners achter de voordeur of de dieren de juiste verzorging krijgen. Wel kan Handhaving optreden bij klachten over overlast, meldingen over verwaarlozing en mishandeling van dieren, in voorkomende gevallen wordt er geschakeld met de Dierenpolitie.

4.2.2 Afstand doen van een huisdier

Als iemand door omstandigheden niet meer voor zijn of haar huisdier kan zorgen, kan hij of zij afstand doen van het huisdier. Het afstand doen van een huisdier is vaak een emotionele beslissing die voortkomt uit verschillende redenen. Mensen kunnen geconfronteerd worden met veranderingen in hun persoonlijke omstandigheden, zoals verhuizingen, financiële moeilijkheden, gezondheidsproblemen, of onverwachte levensgebeurtenissen waardoor iemand de nodige zorg niet meer kan geven. Soms ervaren eigenaren gedragsproblemen bij hun huisdieren die ze niet kunnen oplossen, waardoor ze zich genoodzaakt voelen afstand te doen.

Een dier kan worden afgestaan bij een asiel. Hiervoor wordt een afstandsverklaring getekend en afstandskosten betaald. Het kan voorkomen dat iemand afstand doet van een dier omdat het geld voor de verzorging er niet meer is. De kosten voor het afstand doen kan dan ook problemen met zich meebrengen. We stellen voor dat een nog op te zetten fonds hier ondersteuning bij kan bieden. Vooral om te voorkomen dat een dier gedumpt wordt of voor het welzijn van het dier. Zie paragraaf 3.2.5.

4.2.3 Dumpen van een huisdier

We zien in Maastricht dat steeds meer huisdieren achtergelaten worden in de natuur. Sinds 2016 staan bijvoorbeeld de roodwang-, geelwang- en geelbuikschildpad op de [Unielijst](#). Dat houdt in dat deze invasieve exoten niet meer gehouden of verkocht mogen worden. Een eigenaar mag het dier tot de dood van het dier houden maar op het moment dat hij niet meer voor het dier kan of wil zorgen, dan ontstaat een probleem. Onderbrengen bij een asiel of dumpen in de natuur. Vaak worden deze dieren uit onwetendheid ergens in een sloot of vijver gezet. Vooral als daar al andere schildpadden zitten. Niet alleen de invasieve exoten worden buiten achtergelaten, ook andere schildpadden worden nu al regelmatig buiten aangetroffen.

De verwachting is groot dat, zodra de Huis- en Hobbydierenlijst wordt ingevoerd (zie 2.6), het aantal dieren dat gedumpt wordt sterk gaat toenemen. De opvang van gedumpte exoten kan een probleem opleveren aangezien de opvangcapaciteit voor sommige diersoorten (exoten) enorm beperkt is. Dit kan ertoe leiden dat er op zoek gegaan moet worden naar mogelijkheden en/of eventueel een lobby inzetten via daarvoor geëigende samenwerkingsverbanden.

De problemen die ontstaan door het dumpen van dieren in de natuur zijn divers:

- Het dier zelf kan enorm lijden: het is niet aangepast aan de omstandigheden in ons land of aan zelf overleven in de natuur. Honger, ziekten, een ongeval en predatie kunnen een gedumpt dier fataal worden.
- Gedumpte dieren kunnen een groot gevaar voor de inheemse flora en fauna vormen. Daar waar schildpadden zitten zijn nog amper kikkers te vinden bijvoorbeeld. Hiermee vormen ze een bedreiging voor de biodiversiteit.
- Het is daarnaast volgens de Wet Dieren, artikel 2.2 lid 8 verboden (“het is houders van dieren verboden aan deze dieren de nodige verzorging te onthouden” - het dumpen van dieren houdt in dat iemand er niet meer voor zorgt en strafbaar is).

Acties en voorstellen:

- We communiceren richting inwoners over de negatieve gevolgen van het dumpen van dieren voor de dieren zelf en de omgeving.
- We informeren inwoners over opvangmogelijkheden voor huisdieren.

4.2.4 Het overlijden van een huisdier

Gemeenten dienen op grond van de Wet Dieren een (afvalstoffen)verordening te hebben waarin de inzameling van kadavers van gezelschapsdieren geregeld is en waar inwoners een overleden huisdier kunnen afgeven. De meeste huisdiereigenaren begraven hun overleden huisdier zelf of brengen het zelf naar een dierenarts of plek waar het huisdier begraven of gecremeerd kan worden. Vanuit het taakveld Afval wordt er een voorziening gerealiseerd waar mensen hun overleden huisdier kunnen inleveren.

4.3 Honden in de gemeente

In Maastricht leven maar liefst 8.129 (geregistreerde) honden en hebben we 18 kennels (cijfers 2023). Het is, samen met de kat, het meest geliefde huisdier. Honden kom je tegen in alle soorten en maten. Met elk hun eigen gedrag. Er worden veel meldingen gemaakt van overlast veroorzaakt door honden: van herrie, poep en bijtincidenten. De gemeente heeft een beperkte rol als het gaat om dieren in de huiselijke omgeving. Honden lopen echter veel in de openbare ruimte, daarom gelden voor hun (en vooral hun baasje) verschillende regels en verantwoordelijkheden.

4.3.1 Algemene regels en verantwoordelijkheden

- Eigenaren zijn verplicht hondenbelasting te betalen.
- Binnen de bebouwde kom moeten honden altijd aangelijnd zijn, en er geldt een opruimplicht.
- Honden mogen loslopen binnen aangewezen hondenlosloopgebieden en buiten de bebouwde kom.
- Bij agressieve honden, mishandeling, of verwaarlozing moet de Dierenpolitie worden ingeschakeld.
- Honden dienen gechipt en geregistreerd te zijn.

Het is belangrijk te vermelden dat honden in natuurgebieden altijd aangelijnd moeten worden. Bij de borden van de desbetreffende natuurgebieden staat dit altijd vermeld. Loslopende honden kunnen wild (zoals wilde zwijnen) verstoren, maar ook grazers. Zo zijn er in een van de gemeentelijke natuurgebieden meerdere keren Galloways aangevallen (en gestorven) als gevolg van een hondenaanval.

Op de pagina 'Honden' van gemeentelijke website staat vermeld aan welke regels hondenbezitters in Maastricht zich moeten houden.

4.3.2 Hondenbelasting

Elke hondenbezitter in Maastricht betaalt hondenbelasting. Hondenbelasting valt onder de algemene gelden. De grondslag van de hondenbelasting was echter het verminderen van het aantal zwerfhonden en het voorkomen van verspreiding van ziekten (zoals rabiës). Vanuit deze doelen is de hondenbelasting niet meer nodig. Ongeveer de helft van de gemeenten in Nederland heeft besloten de hondenbelasting geheel af te schaffen.

Wij zorgen als gemeente echter voor bepaalde voorzieningen voor honden(bezitters), zoals losloopgebieden en hondenpoepbakken en –zakjes, waardoor besloten is de hondenbelasting

te handhaven. Wel heeft de raad in november 2022 besloten om met ingang van 1 januari 2023 de tarieven voor hondenbelasting met 25% te verlagen ten opzichte van die in 2022. De reden daarvoor was om de opbrengsten van de hondenbelasting de jaarlijkse kosten van voorzieningen voor honden te dekken. Met andere woorden, de opbrengsten van de hondenbelasting zijn kostendekkend, hoewel dat niet wettelijk verplicht is.

4.3.3 Faciliteiten voor honden(bezitters)

Maastricht heeft ongeveer 65 hondenlosloopgebieden. Hondenlosloopgebieden zijn door het college aangewezen gebieden waar honden mogen loslopen. De meeste hondenlosloopgebieden zijn in 2021 door het college aangewezen middels een aanwijzingsbesluit, maar voor een tiental gebieden geldt dat dit nog moet gebeuren.

De grootte en de eigenschappen van de hondenlosloopgebieden verschillen. De meeste hondenlosloopgebieden zijn omheind. Een aantal hondenlosloopgebieden liggen in een natuurgebied. In alle hondenlosloopgebieden geldt een opruimplicht. Bij de in- en uitgangen van hondenlosloopgebieden zijn bordjes geplaatst met informatie over de regels.

Bij elke hondenpoepbak zijn gratis hondenpoepzakjes verkrijgbaar.

4.3.4 Agressieve honden en bijtincidenten

Honden kunnen bijten uit angst, zelfverdediging, of door verkeerde opvoeding. Niet alle bijtincidenten zijn het gevolg van agressie, een hond kan ook bijten als hij zich genoodzaakt voelt zichzelf of zijn roedel (de eigenaar of het gezin waar hij woont) te verdedigen. Sommige rassen zijn van nature beschermend. Dit zijn vaak enorm sterke dieren met een beschermend karakter.

Agressief gedrag kan echter ook het resultaat zijn van onjuiste opvoeding en socialisatie. Agressieve honden in de openbare ruimte, vooral die met grote omvang en een krachtige beet, kunnen gevaarlijk zijn en leiden tot schade. De eigenaar is primair verantwoordelijk en moet bijtincidenten voorkomen. Als gemeente kunnen we op basis van de Algemene Plaatselijke Verordening een aanlijn- of muilkorfgebod geven; dit wordt slechts gedaan als er van de dierenpolitie een advies komt dit te doen. Dit advies wordt door de politie (en/of BOA's handhaving) op basis van bijtincidenten afgegeven.

Bij bijtincidenten weten gedupeerden vaak niet waar ze zich moeten melden. Ook wordt er uit angst soms geen melding gemaakt. Het doen van een melding bij de politie is echter zeer belangrijk: alleen wanneer een hond bekend is, kunnen maatregelen getroffen worden om erge(re) incidenten te voorkomen. Als strafvervolgning gewenst is, is een aangifte benodigd.

4.3.5 Conclusies en aanbevelingen hondenrichtlijnen

Gezien het grote aantal honden in onze gemeente, de aanwezigheid van deze honden in de openbare ruimte en de regels en faciliteiten voor hondenbezitters, verdient het aanbeveling om hondenrichtlijnen op te stellen.

Ten aanzien van hondenlosloopgebieden en de aanpak agressieve honden zijn richtlijnen wenselijk.

In het onderdeel richtlijn hondenlosloopgebieden kunnen standaarden vastgelegd worden over de bereikbaarheid van de gebieden, uniformiteit wat betreft omheining en bebording, de regels, maar ook eventuele conflicten die optreden als de gebieden in een natuurgebied liggen of hieraan grenzen. Het is op dit moment onduidelijk wat en hoe veel de financiële implicaties hiervan zullen zijn; dit zal een separaat traject volgen.

Meer samenwerking tussen betrokken partijen is gewenst om de aanpak van agressieve honden beter te laten verlopen.

Acties en voorstellen:

- Opstellen richtlijnen ten aanzien van hondenlosloopgebieden en agressieve honden.

4.4 Katten in de gemeente

Hoeveel katten er in onze gemeente leven, is niet bekend. In Nederland zijn zo'n 2,9 miljoen huiskatten en schattingen van het aantal zwervkatten zonder eigenaar lopen sterk uiteen. Jaarlijks worden meer dan 60.000 katten als vermist opgegeven. De grote aantallen katten waarvan de eigenaar onbekend is, leiden tot zo'n 4,8 miljoen euro per jaar aan opvangkosten voor alle gemeenten bij elkaar.

In 2023 zijn in Maastricht 364 katten vervoerd door de Dierenbescherming naar aanleiding van meldingen. Daarvan zijn 291 Maastrichtse katten opgevangen door het Dierenbeschermingscentrum in Born, waarvan er 40 herenigd werden met hun eigenaar. De overige 73 vervoerde katten betroffen overleden dieren.

4.4.1. Algemene regels en verantwoordelijkheden

- Is er schade aan bijvoorbeeld een auto door een overstekende kat, dan moet de eigenaar van de kat de schade vergoeden. De eigenaar heeft namelijk besloten de kat buiten te laten en is te allen tijde verantwoordelijk voor het dier en de schade die deze aanricht.
- De huiskat is een **invasieve exoot**: Een huiskat is een gedomesticeerde kat die normaliter een eigenaar heeft, door mensen wordt verzorgd en is gesocialiseerd. Gedomesticeerde katten die zijn ontsnapt of opzettelijk zijn losgelaten en daar kunnen overleven/zich kunnen voortplanten zijn verwilderde katten. Verwilderde katten zijn geen wilde katten. Wilde katten zijn inheemse natuurlijk voorkomende katten, zij komen met een kleine populatie voor in Zuid-Limburg.
- De Wet Dieren stelt dat het "opzettelijk" doden, vangen en verstoren van beschermde dieren, inclusief inheemse vogels, verboden is. Het Hof van Justitie van de EU heeft in zijn jurisprudentie benadrukt dat "opzettelijk" niet alleen van toepassing is wanneer iemand uitdrukkelijk de intentie heeft een beschermd dier te schaden, maar ook wanneer iemand "de mogelijkheid aanvaardt" dat dit gebeurt, als een ongewenst maar geaccepteerd neveneffect.
Met andere woorden: de katteneigenaar die zijn kat buiten laat lopen, maakt zich schuldig aan een strafbaar feit zodra de kat een vogel vangt. Het voorschrijven van het binnenhouden van katten, en het handhaven hierop, ligt echter gevoelig, waardoor tot nu toe geen enkele gemeente haar inwoners hiertoe verplicht. Ook het rijk en de provincie niet.

4.4.2 Overlast door katten die buiten lopen

Bij gemeente Maastricht komen af en toe meldingen binnen over katten. Vaak betreft het overlast van katten die wel een baasje hebben, maar waarvan de eigenaar niet bekend is. Waar nodig wordt in deze gevallen geschakeld met Handhaving. In principe heeft de gemeente geen rol bij overlast veroorzaakt door katten zoals herrie, stank, poep, etc.

4.4.3. Zwerfkatten en verwilderde katten

Zwerfkatten zijn katten die in de openbare ruimte lopen/zwerven en geen baasje (meer) hebben. Verwilderde katten zijn gedomesticeerde katten die zijn ontsnapt dan wel opzettelijk zijn losgelaten en die in het veld overleven en zich kunnen voortplanten. Deze katten moeten zien te overleven in de openbare ruimte en hebben het vaak heel moeilijk.

Om de populatie verwilderde katten te beheersen worden vruchtbare katten/poezen afgevangen, steriel gemaakt en indien de katten niet herplaatst (niet socialiseerbaar) kunnen worden als huisdier, terug te zetten op de plek waar ze gevangen zijn. Dit TNR-traject (Trap – Neuter – Return) wordt uitgevoerd door een externe partij.

TNR kan alleen uitgevoerd worden als er een vergunning is vanuit de provincie. Gezien de vragen die momenteel gesteld worden over de wenselijkheid van het terugplaatsen van katten, zijn de meeste provincies terughoudend met afgeven van dergelijke vergunningen. Dit geldt ook voor de provincie Limburg. Momenteel is de vergunning hiervoor met vijf jaar verlengd.

Ondanks dat TNR in Maastricht al geruime tijd wordt toegepast, rijst de vraag of deze methode afdoende is, aangezien er toch nog wel meldingen komen van overlast door verwilderde katten in de openbare ruimte. De andere methode die meer recht lijkt te doen aan het voorkomen van overlast in de openbare ruimte, maar ook meer recht doet aan het indammen van de ecologische impact van katten in de openbare ruimte (zie ook 4.4.4) is afvangen en niet meer terugzetten. Dit resulteert in de moeilijkheid dat er slechts een beperkte deel sociaaliseerbaar is en dientengevolge het andere deel levenslang zal moeten worden opgevangen of geëuthanaseerd. Op het moment dat klachten rondom verwilderde katten aanleiding geven zullen we de aanpak heroverwegen.

4.4.4. Ecologische impact van buiten lopende katten

Katten die buitenlopen maken jaarlijks in Nederland meer dan 40 miljoen slachtoffers. Dit zijn vooral vogels en muizen, maar in Maastricht zijn dit ook veel muurhagedissen. Door de enorme hoeveelheden katten en de hoeveelheid prooien die wordt geslagen, wordt er bij buiten lopende katten ook wel gesproken over voedselconcurrentie voor de inheemse predatoren. Daarbij is het ook goed voor te stellen dat vogels tuinen mijden waar een huiskat in rond scharrelt.

Daarnaast verstoren ze de dieren in het wild en verspreiden ze ziektes bij dieren (kattenkrabziekte, ringworm) én mensen (Toxoplasmose). Het is bij de aanschaf van een kat goed om daarover na te denken; als het mogelijk is om de kat in de eigen tuin te houden is dat een betere optie.

4.4.5. Chip- en registratieplicht katten

In 2023 is ook een landelijke chipplicht voor katten aangekondigd. Door deze chipplicht kunnen kwijtgeraakte katten sneller en vaker herenigd worden met hun eigenaar. Wanneer de chip- en registratieplicht voor katten ingaat is nog niet bekend. Wij onderstrepen het belang van het invoeren van de chip- en registratieplicht voor katten.

Ook in gemeente Maastricht worden jaarlijks veel katten als vermist opgegeven. Zwervende katten waar de eigenaar niet van bekend is, worden opgehaald en opgevangen. Om het aantal zwervende katten te verminderen, is het belangrijk dat er zoveel mogelijk katten gesteriliseerd worden, ook katten met een eigenaar. Daarom willen wij eigenaren van katten stimuleren om hun kat te laten chippen en registreren en castreren/steriliseren. Dit kan middels een communicatiecampagne en chip- en sterilisatieacties in samenwerking met de Dierenbescherming en Maastrichtse dierenartsen.

Acties en voorstellen:

- Ondersteunen van chip- en registratie acties in samenwerking met dierenartsen en andere partijen en communicatie over de noodzaak hiervan. Inschatting kosten: € 5.000 per jaar; dit wordt opgenomen in het werkbudget.

4.5 Houden van exotische, gevaarlijke en verboden dieren

Vaak kiezen mensen voor de aanschaf van exotische dieren vanwege de vermeende 'spanning', in plaats van het nemen van een meer traditioneel huisdier zoals een hond of kat. Zelfs wanneer er zorgvuldig is nagedacht over de aanschaf, blijkt het hebben van een exotisch huisdier niet zo eenvoudig of plezierig te zijn. Deze dieren vereisen vaak veel ruimte, specifieke klimatologische omstandigheden die niet in een normale huiskamer te bieden zijn, en gespecialiseerd en kostbaar voedsel.

4.5.1. Algemene regels en verantwoordelijkheden

- Niet alle dieren zijn geschikt als huisdier. Sommige dieren kunnen ziektes overdragen of zijn gevaarlijk. Andere dieren hebben bijzondere of ingewikkelde verzorging nodig. Daarom is in Nederland gewerkt aan een Huis- en Hobbydierenlijst voor zoogdieren. Er volgen nog lijsten voor vogels, amfibieën en reptielen.
- Vanaf 1 juli 2024 is de Huis- en Hobbydierenlijst van kracht (<https://www.rvo.nl/onderwerpen/dieren-houden-verkopen-verzorgen/huis-en-hobbydierenlijst#de-huis--en-hobbydierenlijst>).

Inspecteurs van de Landelijke Inspectiedienst Dierenwelzijn (LID) stuiten regelmatig op verwaarloosde exotische dieren, meestal bij eigenaren die onvoldoende kennis hebben over de verzorging van deze dieren. Deze dieren worden dan vaak in beslag genomen en ondergebracht bij gespecialiseerde opvangcentra.

Wanneer de Huis- en Hobbydierenlijst ingevoerd gaat worden dan is de verwachting dat er meer van deze exotische en/of gevaarlijke dieren in de natuur belanden of afgestaan worden. Hierdoor is er een risico dat de opvangcapaciteit te klein wordt. Voor ons als gemeente is het belangrijk om met dergelijke opvangcentra contact te hebben voor het (her)plaatsen van dieren die niet meer op de positieflist staan. Het is momenteel niet in te schatten of er hiervoor extra kosten (en de omvang hiervan) gemaakt zullen worden.

Acties en voorstellen:

- Samenwerking aangaan met opvangen voor diverse soorten dieren. Communicatie en voorlichting geven aan inwoners over de aanschaf van huisdieren, maar ook waar zij terecht kunnen met hun vragen over verzorging en het afstaan van dieren.

4.5.2 Gemeentelijke regels

Gemeentes hebben de mogelijkheid om aanvullende regels op te stellen met betrekking tot het houden van dieren. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om giftige dieren, maar ook voor minder gevaarlijke dieren is het mogelijk dat er regels zijn opgesteld in APV van de gemeente. Tot nu toe hebben wij hier geen gebruik van gemaakt. Controle en handhaving is vaak lastig omdat we achter de voordeur geen bevoegdheden hebben.

Een woningbouwvereniging kan voor haar huurders regels met betrekking tot het houden van bepaalde soorten dieren stellen. Dat kan ook als er sprake is van een gekocht appartement in een complex waar een Vereniging van Eigenaren (VvE) regels over het houden van dieren heeft opgesteld.

4.6. Samenvatting, voorstellen en acties

Hoewel de gemeente geen rol of taak heeft als het gaat om het houden van huisdieren en de verzorging van deze dieren, krijgen we wel te maken hiermee als deze dieren in de openbare ruimte voor overlast zorgen of het dierenwelzijn in het gedrang komt. Om de overlast voor andere dieren en onze inwoners zoveel mogelijk te beperken én het welzijn van deze dieren te borgen, nemen we wel veel maatregelen.

Ontwikkelingen staan echter niet stil, daarom stellen we de volgende zaken voor: Onderwerp	Inschatting kosten/jaar
A. We communiceren richting inwoners over de negatieve gevolgen van het dumpen van dieren voor de dieren zelf en de omgeving. B. We informeren inwoners over opvangmogelijkheden voor huisdieren.	-
Opstellen richtlijnen ten aanzien van hondenlosloopgebieden en agressieve honden.	-
Ondersteunen van chip- en registratie acties in samenwerking met dierenartsen en andere partijen en communicatie over de noodzaak hiervan.	€ 5.000
Samenwerking aangaan met opvangen voor diverse soorten dieren. Communicatie en voorlichting geven aan inwoners over de aanschaf van huisdieren, maar ook waar zij terecht kunnen met hun vragen over verzorging en het afstaan van dieren.	-

Bij de planning is rekening gehouden met de inzet van 1,0 FTE Adviseur Dierenwelzijn.

5. Hobbydieren

5.1 Rol van de gemeente

Hobbydieren zijn landbouwdieren die in kleine aantallen en zonder commercieel doel worden gehouden. Bijvoorbeeld schapen, geiten, runderen, varkens en kippen. Voor deze dieren gelden soms andere regels dan voor huisdieren.

- Voor het vervoer van hobbydieren gelden regels. Bijvoorbeeld voor reis- en rusttijden. Wanneer de eigenaar de regels overtreedt, dan kan de NVWA een bestuurlijke boete geven.

- Eigenaren van dieren moeten naar een dierenarts als een dier ziek is. Wanneer er sprake is van besmettingsgevaar, dan moeten eigenaren van hobbydieren de dierziekte melden bij de NVWA;
- De huisvesting van hobbydieren moet aan een aantal eisen voldoen. Bijvoorbeeld eisen aan de afmeting. Dit staat in het Besluit houders van dieren.
- Eigenaren van hobbydieren moeten hun dieren laten identificeren en registreren bij de RVO. Zo zijn de dieren en hun plaats van herkomst snel te vinden. Bijvoorbeeld bij de uitbraak van een besmettelijke dierziekte.
- De LID houdt toezicht en treedt handhavend op bij welzijnsverstoringen van hobby- en gezelschapsdieren in opdracht van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). Zij controleert bij houders van hobby- en gezelschapsdieren, maar neemt ook bedrijven zoals dierenwinkels, -pensions, -fokkers en -handelaren onder de loep.
- Houders van hobbydieren moeten zich houden aan de Wet dieren en het Besluit houders van dieren, hoofdstuk 1.1 en 1.2. Hierin staan regels voor het waarborgen van het welzijn en de gezondheid van dieren. Bijvoorbeeld over goede verzorging en een geschikte weide.

Toezicht op het houden en verzorgen van hobbydieren is niet de verantwoordelijkheid van de gemeente maar van de LID, Dierenpolitie en de NVWA.

In de APV van de gemeente is opgenomen:

Artikel 2.64 Loslopend vee. De rechthebbende op herkauwende of eenhoevige dieren of varkens die zich bevinden in een aan een weg liggend weiland of terrein dat niet van die weg is afgescheiden door een deugdelijke veekering, is verplicht ervoor te zorgen dat zodanige maatregelen getroffen worden dat deze dieren die weg niet kunnen bereiken.

5.2 Hobbydieren in de gemeente

Vanuit onze taken hebben we zelf nauwelijks te maken met hobbydieren, behalve incidenteel bij het stadspark en daar waar we (natuur)gebieden laten begrazen door schapen of Galloways (kleine zwarte runderen). In het stadspark worden de damherten verzorgd door een derde partij. Het begrazen van (natuur)gebieden wordt uitgevoerd door een ingehuurd partij. Die partij is primair verantwoordelijk voor het welzijn van de dieren.

Ondanks dat we geen wettelijke taak hebben als gemeente bij het houden van hobbydieren, laten we wel toezicht houden op de inzet van deze dieren om een goed dierenwelzijn te borgen. Dit houdt ook in dat we in actie komen als dit niet goed gebeurt.

Naast de genoemde voorbeelden waarin wij initiatiefnemer zijn, is er ook een vijftal kinderboerderijen waar een goede samenwerking mee is. Hoewel het welzijn van de dieren in de kinderboerderijen belangrijk is, zijn wij daar niet primair verantwoordelijk voor.

Al jarenlang is er een intensieve samenwerking tussen het Centrum voor Natuur- en Milieueducatie (CNME) en de verschillende organisaties die in Maastricht met en voor dieren werken. Dat zijn de kinderboerderijen in Maastricht (en een kinderboerderij in Lanaken in België), het dierenpark, de Dierenambulance Limburg Zuid, de dierenwelzijnsstichting 'Dier in Nood Maastricht', de Dierenpolitie, afdeling faunabeheer van gemeente Maastricht en een hondenpension met o.a. opvang en gedragstherapie.

Al deze organisaties werken elk onder een eigen beherende instantie en vanuit een eigen doelstelling. De samenwerking omvat overleg, vervoer, uitwisseling van dieren en materialen, educatieve activiteiten, informatiemateriaal en het bepalen van gezamenlijke standpunten. Al gelang het thema, worden daar ook andere verenigingen bij betrokken, zoals hondenverenigingen, schaapskuddes en de Dierenbescherming. Een keer per kwartaal wordt er een gezamenlijk informatieblaadje uitgebracht, 'Druk met dieren'. Het CNME fungeert als voorzitter van deze samenwerking en is kartrekker wat betreft de organisatie van gezamenlijke educatieve activiteiten. Het is belangrijk dat het CNME deze functie kan blijven vervullen.

5.2.1 Kinderboerderijen

Gemeente Maastricht heeft 5 kinderboerderijen, met ieder een eigen beherende instantie:

- Stichting boerderij Daalhoeve
- Kinder- en zorgboerderij De Heeg
- Stichting Kinderboerderij Limmel
- Boerderij Aon Köbbes (onderdeel van zorginstelling Koraal)
- Activiteitenboerderij De Grubbe (onderdeel van zorginstelling Mondriaan)

De kinderboerderijen werken op een aantal gebieden samen en maken deel uit van een samenwerking tussen Maastrichtse dierenorganisaties die momenteel gecoördineerd wordt door het CNME. Bij deze samenwerking zijn ook het restaurant Dwaze Herder (De Heeg) en kinderboerderij Pietersheim uit Lanaken aangesloten. Het kwartaalblaadje "Druk met Dieren" is een product van die samenwerking.

Ondanks verschillen in opzet en uitvoering hebben de kinderboerderijen het volgende gemeen:

- Ze brengen bezoekers in contact met dieren, natuur, milieu en met elkaar door middel van educatie, voorlichting, sociaal-cultureel werk, recreatie of therapie.
- Kinderboerderijen spelen daarmee een belangrijke rol in onze samenleving. Ze zijn een laagdrempelige manier voor mensen van de meest uiteenlopende komaf en leeftijd om in aanraking te komen met dieren en natuur- en milieueducatie.

Dit maakt kinderboerderijen bij uitstek geschikt om bewustwording te creëren voor dierenwelzijn en voorlichting en educatie te verzorgen over onder andere de omgang met dieren. Hierbij kan aandacht besteed worden aan zowel huisdieren als dieren in de natuur, maar ook aan dieren die bedoeld zijn voor consumptie, zodat dierenwelzijn in een brede context aan de orde komt.

De 5 kinderboerderijen zijn aangesloten bij de Vereniging stads- en kinderboerderijen Nederland (<https://www.vskbn.nl/>), een overkoepelende organisatie voor kinderboerderijen. Het lidmaatschap houdt in dat regelgeving op de eerste plaats komt, maar ook dat veiligheid, kwaliteit en gezondheid van en voor medewerkers, bezoekers en dieren van groot belang zijn.

Op dit moment ontvangt slechts één kinderboerderij subsidie vanuit dierenwelzijn (Kinder- en zorgboerderij De Heeg) waarbij niet nader omschreven is waar deze subsidie voor wordt verleend. Gemeente Maastricht ziet het belang van de kinderboerderijen voor bewustwording van en voorlichting over dieren en het milieu in het algemeen en wil daarom de kinderboerderijen die niet verbonden zijn aan een zorginstelling de mogelijkheid bieden in aanmerking te komen voor financiële steun.

Om toe te werken naar een situatie waarbij de beschikbare gelden evenrediger verdeeld worden en zekerheid wordt verkregen over de inzet van de gelden, zal het verlenen van subsidie omgevormd worden naar het uitschrijven van opdrachten waarop de drie kinderboerderijen in kunnen schrijven. Het jaarlijks beschikbare budget wordt verhoogd met €20.000.

Stichting Boerderij Daalhoeve en Kinder- en Zorgboerderij De Heeg bieden mogelijkheden tot dagbesteding voor cliënten vanuit het sociaal domein. Dit is een uitgelezen kans voor cliënten om een leuke en zinvolle dagbesteding te verkrijgen. De manier waarop de dagbesteding vorm wordt gegeven verschilt per kinderboerderij, afhankelijk van de begeleidingsvraag van cliënten en hoeveelheid cliënten. Dit vergt van de kinderboerderij aanvullende verantwoordelijkheid ten behoeve van de begeleiding. Voor het bieden van deze dagbestedingsmogelijkheden verkrijgen kinderboerderijen aanvullende middelen. De in deze nota bedoelde bijdragen/opdrachten staan los van de bovenstaande mogelijkheden om dagbesteding aan te bieden. De hier voorgestane bijdrage(n) behelzen enkel de in te zetten middelen vanuit dierenwelzijns-educatie.

Acties en voorstellen:

- Subsidieverstrekking voor kinderboerderijen omvormen naar opdrachtverlening in het kader van voorlichting over dieren(welzijn).
- Structureel aanvullen beschikbaar budget met €20.000.

5.2.2 Dierenweide en volière

Maastricht kent een dierenweide met damherten in het stadspark. Op deze plek was van oudsher een dierenparkje met verschillende dieren. In combinatie met de watervogels die op deze plek langs de Jeker verblijven en een volière met zangvogels vormt het een plek waar mensen uit Maastricht graag komen. Het is een ontmoetingsplek waar veel mensen de dieren bekijken.

Damherten staan niet op de Huis- en Hobbydierenlijst. Dat betekent dat ze niet gehouden mogen worden. Na protesten van onder ander kinderboerderijen is er een vrijstelling opgenomen op het houden van deze dieren; dit betekent dat damherten nog altijd gehouden mogen worden.

Een aantal jaren geleden is de stichting, die destijds het dierenpark onderhield, gestopt. Dit resulteerde in een vraagstelling over de toekomst van het dierenparkje. De omgeving heeft destijds nadrukkelijk gevraagd om herten in het park en het verblijf van de damherten is in 2018 grondig gerenoveerd in esthetisch opzicht. Dit was een grote investering.

Doordat het verblijf verbeterd is, de dieren goed verzorgd worden en we inzetten op educatie ten aanzien van het houden van dieren, kiezen we ervoor om de voorziening de komende jaren te handhaven. Het onderhoud van de omgeving en de verzorging van de volière en damherten wordt uitgevoerd door Boerderij Daalhoeve. Hiervoor ontvangen zij een subsidie.

Voor hobbydieren die buitenverblijven gelden er vanuit de NVWA regels bij uitbraken van ziektes. Voor vogelgriep geldt regelmatig een landelijke of regionale ophok- en afschermplicht. De vogels in de volière zijn reeds afgeschermd, zodat zij niet in aanraking kunnen komen met de poep van mogelijk besmette wilde vogels.

5.2.3 Hobbydieren en evenementen

Het inzetten van dieren ter vermaak van mensen is al eeuwen oud. Toch is het goed om te beseffen dat het inzetten van dieren tijdens evenementen invloed zou kunnen hebben op het welzijn van dieren.

Sinds 2015 is het gebruik van wilde zoogdieren bij evenementen in Nederland bij wet verboden. Dit verbod geldt voor circussen, optredens bij particulieren, reclames, films, televisieprogramma's, pretparken en optochten. Alleen bepaalde zoogdiersoorten, zoals ezels, paarden, honden, katten en runderen, mogen nog optreden, onder strikte regels die te vinden zijn bij RVO. Het toezicht en de handhaving worden uitgevoerd door de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA).

Het evenementenbeleid richt zich voornamelijk op openbare orde en veiligheid. Een evenementenvergunning wordt dus enkel getoetst op aspecten van openbare orde en veiligheid. Er is geen grondslag om een vergunning te weigeren als er dieren worden ingezet bij het evenement. Als er dieren worden ingezet, geldt er een meldplicht bij de NVWA. De NVWA houdt strikt toezicht ten aanzien van de uitvoering van de regels.

We willen dat bij een vergunningsaanvraag van een evenement, specifiek wordt gevraagd of er dieren worden ingezet en als dat het geval is, dan moet er enerzijds worden verwezen naar de meldplicht bij de NVWA. Hierdoor kan er gerichte controle plaatsvinden door de NVWA. Anderzijds wordt in het kader van de veiligheid van mens en dier de (dieren-)politie gevraagd om advies te geven of er op het standaard advies nog een aanpassing (verscherping) vereist is. Dit advies wordt opgenomen in de voorschriften bij de vergunning. Zo worden er in de vergunning van de Reuzenstoet voorschriften opgenomen (integraal advies van de (dieren-)politie) dat er onder andere een dierenarts aanwezig moet zijn.

Van belang te onderstrepen is dat er een aantal evenementen is waarbij geen vergunning benodigd is. Denk hierbij aan kleinschalige evenementen in de buitenwijken of indoor evenementen.

Acties en voorstellen:

- Bij een vergunningsaanvraag van een evenement wordt er nagevraagd of er dieren ingezet worden. Is dat het geval, dan verwijzen we naar de aangifteplicht bij NVWA en we vragen advies op bij de (dieren)politie.

5.2.4 Schuilstallen en hittestress

Dieren in de wei dienen wettelijk beschermd te worden tegen extreme weersomstandigheden, zoals hitte. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) heeft drempelwaarden vastgesteld op basis van de buitentemperatuur en luchtvochtigheid. Bij een temperatuur vanaf 27 graden moeten bijvoorbeeld extra maatregelen worden genomen voor paarden in de buitenlucht, waaronder het voorzien van voldoende schaduw en water. De NVWA voert controles uit, en bij meldingen van (mogelijke) hittestress bij dieren in weides kan de dierenpolitie worden ingeschakeld.

Hoewel het wellicht voor de hand ligt om overal schuilhutten aan te leggen om hittestress te voorkomen, is dit in landelijk gebied niet wenselijk vanwege het rommelige uiterlijk dat dit aan het landschap kan geven. Bomen en hagen blijken echter effectieve natuurlijke elementen om de benodigde schaduw te bieden. Aanvullende tips zijn te vinden op de website van de NVWA.

5.2.5 Ophok- en afschermplicht bij uitbraak van ziektes

Bij een uitbraak van besmettelijke ziektes (zoals de vogelgriep), geldt een lokale of landelijke ophok- en afschermplicht. Welke plicht van toepassing is hangt af van de regio waar een uitbraak is, de categorie houders en het type vogels.

Commerciële bedrijven moeten zich houden aan de ophokplicht, waarbij commerciële pluimveehouders ervoor moeten zorgen dat hun vogels binnenblijven in afgesloten ruimtes zoals stallen, loodsen, of schuren. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) controleert de naleving van deze verplichting bij pluimveebedrijven.

Hobbyhouders, dierentuinen en kinderboerderijen moeten zich houden aan de afschermplicht. Deze verplichting houdt in dat vogels moeten worden afgeschermd, maar niet noodzakelijkerwijs binnengehouden. Het geldt met name voor risicovogels, waaronder hoenderachtigen zoals kippen en kalkoenen, en watervogels zoals ganzen en eenden.

Bij een uitbraak in onze gemeente is de Adviseur Dierenwelzijn de coördinator voor afstemming met externe partijen zoals de NVWA en met de intern betrokken afdelingen en dierenpartijen.

5.2.6 Gehouden bijen

Het houden van honingbijen in korven en kasten is een veelvoorkomende hobby in het land. Midden in stedelijke gebieden komt dit minder voor omdat bijen daar vaak niet genoeg voedsel kunnen vinden, maar aan de randen van steden worden wel honingbijen gehouden. Mensen kunnen hinder ondervinden van honingbijen in hun omgeving. Daarom is het belangrijk om zorgvuldig te overwegen of de locatie waar de korven/kasten worden geplaatst geen overlast zal veroorzaken.

Het is mogelijk om in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) / omgevingsplan regels op te nemen met betrekking tot de plaatsing van bijenvolken; in onze APV ontbreken dergelijke regels echter. Bovendien is het voor de stad Maastricht van belang om te begrijpen dat honingbijen vaak concurreren met wilde bijen voor voedsel. In Maastricht komen verschillende soorten wilde bijen voor, waaronder ook zeldzame. Het plaatsen van bijenvolken bij natuurgebieden is daarom niet wenselijk.

Acties en voorstellen:

- Opnemen van een bepaling ten aanzien van de plaatsing van honingbijkasten in de APV/Omgevingsplan.

5.3 Dieren en religie

De viering van het Offerfeest gebeurt onder andere door de moslimgemeenschap (Islam) ter nagedachtenis van de profeet Ibrahim. De Joodse gemeenschap kent ook vormen van ritueel slachten.

Veelal worden er in Nederland schapen of lammeren geslacht op een specifieke manier: vaak ritueel onverdoofd of onbedwelmd. In Nederland is ritueel slachten toegestaan onder hele specifieke voorwaarden. De NVWA houdt hier strikt toezicht op. De gemeente heeft hier geen rol in.

5.4 Toekomstige ontwikkelingen

De huis- en hobbydierenlijst (positieflijst) gaat ook zijn gevolgen hebben voor kinderboerderijen, dierenweides, etc. Als gemeente houden we overleg met betrokken partijen over de consequenties van de invoering van deze lijst.

5.5 Samenvatting, voorstellen en acties

Hobbydieren zijn leuk om te hebben en te houden, mits zij de juiste verzorging krijgen. Ook voor deze dieren gelden de vijf vrijheden. De gemeente heeft nauwelijks/geen rol bij hobbydieren. We ontvangen echter wel regelmatig berichten van bezorgde inwoners: hobbydieren staan namelijk wel vaak buiten, daar waar mensen rondlopen en de dieren zien staan.

De Dierenpolitie, LID en de NVWA hebben een grote rol bij het opsporen van verwaarlozing en het treffen van maatregelen. Door regelmatig met deze partijen af te stemmen, houden we als gemeente wel de vinger aan de pols bij wat er binnen de gemeentegrenzen aan dierenwelzijn afspeelt.

Onderwerp	Inschatting kosten/jaar
Subsidieverstrekking voor kinderboerderijen omvormen naar opdrachtverlening in het kader van voorlichting over dieren(welzijn). Structureel aanvullen beschikbaar budget met €20.000.	€ 20.000
Bij een vergunningsaanvraag van een evenement wordt er nagevraagd of er dieren ingezet worden. Is dat het geval, dan verwijzen we naar de aangifteplicht bij NVWA en we vragen advies op bij de (dieren)politie.	-
Opnemen van een bepaling ten aanzien van de plaatsing van honingbijkasten in de APV/Omgevingsplan.	-

Bij de planning is rekening gehouden met de inzet van 1,0 FTE Adviseur Dierenwelzijn.

6. Dieren in het wild

6.1 Rol van de gemeente

Volgens de Wet dieren en de Omgevingswet, onderdeel BAL is iedereen verplicht om bij te dragen aan de zorg voor dieren in nood en is het verboden om dieren de nodige zorg te onthouden. Binnen de grenzen van de gemeente rust dus een wettelijke verantwoordelijkheid op de gemeente om ook wilde dieren in nood bij te staan. De uitvoering van deze verantwoordelijkheid wordt uitbesteed aan een externe partij. De meerderheid van de wilde dieren die worden aangetroffen binnen de gemeente Maastricht wordt ondergebracht bij het Natuurhulpcentrum in Oplabbeek in België.

Daarnaast heeft de gemeente een rol met betrekking tot projecten die mogelijk schadelijke effecten kunnen hebben op de natuur. Deze effecten dienen in kaart te worden gebracht voordat vergunningen worden verleend, conform de Omgevingswet. Zie paragraaf 3.1.4.

Vanuit de Wet publieke gezondheid heeft de gemeente de verantwoordelijkheid om maatregelen te nemen ter preventie en bestrijding van dierplagen die een risico vormen voor de volksgezondheid. Dit omvat ook het verwijderen van dode dieren uit de openbare ruimte,

waarbij de **dierplaagbeheersing** wordt uitgevoerd door de gemeente zelf, terwijl het verwijderen van kadavers onder het contract valt van een externe partij.

Het beheer van fauna valt onder de verantwoordelijkheid van de Faunabeheereenheid Limburg. Dit omvat het opstellen, beheren en uitvoeren van een faunabeheerplan. Het faunabeheerplan wordt goedgekeurd door Gedeputeerde Staten. Het plan omvat gegevens ten aanzien van populatie- en schadeontwikkeling per soort, draagkracht en de gewenste stand en geeft inzicht in maatregelen die kunnen worden genomen om schade aan wettelijke belangen te voorkomen of bestrijden. Naast deze taken valt het monitoren en beheersen van invasieve exoten onder de verantwoordelijkheid van de provincie. Deze taken worden doorgaans uitgevoerd in overleg met of afgestemd op de gemeente. De provincie faciliteert dit door middel van het afgeven van vergunningen, opdrachten, subsidie en onderzoeken.

De Gemeente Maastricht neemt deel aan het Gemeentelijk Fauna Overleg van Limburg, dat elk kwartaal plaatsvindt. Bij dit overleg zijn verschillende Limburgse gemeenten, Waterschap Limburg, provincie Limburg en de Faunabeheereenheid Limburg aangesloten. Het doel is het delen van informatie en ervaringen over onder andere fauna(beheer) in het algemeen of soorten in het bijzonder (wolf, bever, Aziatische hoornaar, etc.). Ook wordt de aanpak van dierplagen besproken en wordt waar mogelijk samenwerking gezocht.

6.2 Wilde dieren in de gemeente

De aanwezigheid van de muurhagedis in de Fronten en van de oehoe in de ENCI groeve laat zien dat Maastricht als zuidelijkste stad van Nederland ook op ecologisch vlak een bijzondere plek is. We delen onze stad met veel meer wilde dieren. Dieren die hier altijd geleefd hebben of dieren die juist hier leven omdat wij er zijn. Vossen en steenmarters zijn vrijwel overal te vinden. Dassen, reeën en wilde zwijnen kom je meer langs de randen van de stad tegen. De bosuil zit op veel plekken, maar ook de zwarte roodstaart die in de stad zijn rotsachtige thuis vindt.

Van zoogdier tot reptiel, van vogel tot insect. Als je erop let, zie je hoe verweven de grote en kleine wilde dieren zijn met Maastricht. Ze dragen bij aan haar diversiteit en leefbaarheid. We vinden dat deze dieren bij onze stad horen en dat het onze taak is ervoor te zorgen dat ze hier kunnen (over)leven.

De meeste inheemse wilde dieren zijn beschermd en wij zetten graag een tandje bij om deze dieren de leefruimte te geven die ze nodig hebben. Dieren die we liever niet of minder in onze stad zien, zoals dieren die plagen kunnen veroorzaken of invasieve exoten, moeten op een zo diervriendelijk mogelijke manier aangepakt worden.

Het gaat te ver om in dit hoofdstuk alle dieren, die in het wild leven in Maastricht, te benoemen. We gaan vooral in op een algemene aanpak voor alle dieren en heel specifiek voor die dieren die in gevaar zijn qua overleven **óf een mogelijke dierplaag kunnen veroorzaken.**

6.2.1 Wilde dieren in nood

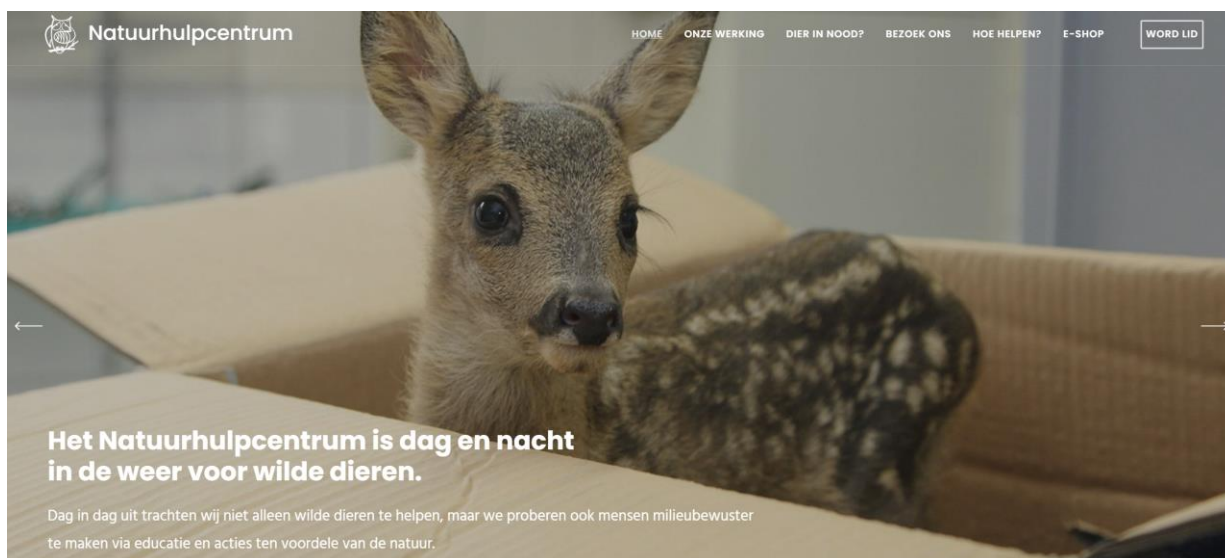
De meeste hulpbehoevende wilde dieren die in gemeente Maastricht gevonden worden, worden door de dierenambulance naar het Natuurhulpcentrum in Opglabbeek (België) gebracht. Daar worden zij verder verzorgd totdat zij weer hersteld zijn en teruggeplaatst kunnen worden.

Het Natuurhulpcentrum ontvangt subsidie van de Provincie Limburg voor de opvang van wilde dieren. De subsidie is specifiek bedoeld voor zieke of gewonde inheemse wilde dieren. Als gemeente geven we geen ondersteuning (er is geen urgentie), maar gelet op de belangrijke werkzaamheden die dit centrum uitvoert is continuïteit belangrijk. Enkele wildopvangs in Nederland hebben aangegeven in de nabije toekomst alleen dieren op te kunnen en willen vangen van die gemeenten die meebetalen aan de opvang en zorg. Dit omdat zij te maken hebben met financiële problemen en een toenemend aantal dieren.

Mocht het Natuurhulpcentrum Opglabbeek ook dit standpunt innemen, dan moet er overleg plaatsvinden over mogelijke oplossingen, aangezien het wegvallen van de werkzaamheden van dit centrum voor ons als gemeenten grote consequenties heeft; we kunnen onze wilde dieren niet meer plaatsen.

Dieren uit het wild die naar Opglabbeek zijn gebracht (cijfers 2023)

Vogels: 665
Egels: 67
Marterachtigen: 20
Knaagdieren/hazen/konijnen: 14
Vleermuizen: 12
Vossen: 9
Eekhoorns: 7
Dassen: 4
Bevers: 2
Reeën: 2
Kikkers: 1

6.2.2 Wilde dieren en evenementen

Evenementen die worden gehouden in (de nabijheid) van natuurgebieden, kunnen invloed op de daar aanwezige fauna.

Bij activiteiten die negatieve effecten hebben op beschermde dieren, planten en natuurgebieden, heeft de evenementenorganisator met de Omgevingswet onderdeel soortenbescherming (verbodsartikelen opgenomen in het onderdeel BAL) te maken. De verschillende locaties die beschikbaar zijn, worden ingedeeld in drie categorieën:

1. Locatie ligt niet in een gebied waar effecten op de natuur te verwachten zijn.
2. Locatie ligt in een gebied waar effecten op de natuur te verwachten zijn.
3. Locatie ligt in Natura 2000 gebied.

Voor de 21 evenementenlocaties in de stad is aangegeven binnen welke categorie ze vallen en welke maatregelen gelden. Deze informatie is terug te vinden in de locatieprofielen die op de website van de gemeente Maastricht zijn gepubliceerd. Intern wordt bekeken welke evenementen in combinatie gebieden risicovol zijn als het gaat om overtreding van de verbodsartikelen uit de Omgevingswet onderdeel soortenbescherming (verbodsartikelen opgenomen in het onderdeel BAL).

In voorkomende gevallen wordt er een quickscan natuur opgevraagd aan de organisator en afhankelijk van deze scan worden er preventieve, mitigerende maatregelen genomen. Bij onzekerheid wordt contact opgenomen bij de provincie Limburg als bevoegd gezag. Dit gebeurt in ieder geval bij grootschalige evenementen in een natura 2000 gebied, of in de nabijheid.

6.2.3 Vissen en viswater

De gemeente Maastricht heeft een oppervlakte van 5.890 hectare (59 km²) waarvan ruim 400 ha water. Het grootste gedeelte van dit water is in eigendom van het Rijk of natuur beherende instanties.

Op het gebied van hengelsport is de gemeente gebonden aan landelijke wetgeving. We hebben het visrecht op een groot gedeelte van het oppervlaktewater verhuurd aan de hengelsportvereniging Stichting Visstand Verbetering Maas:

- De vijf koppen
- Voedingskanaal
- Geusseltvijvers
- JoJo haven
- Lage Fronten
- Zuidwillemsvaart (gemeentelijk deel)
- Het bassin

De Stichting Visstand Verbetering Maas is de grootste sportvereniging van Maastricht. De vereniging geeft aan dat uitbreiding van het aantal bevisbare wateren gewenst is. Aangezien we eigenaar zijn van de bovenstaande wateren is het benodigd dat wij het visrecht formeel verlenen aan de visvereniging. Dat is gebeurd voor bovenstaande wateren; naast deze wateren zijn er nauwelijks meer geschikte (of gewenste) wateren om te bevissen.

Deze nota behandelt het relatief brede aspect van dierenwelzijn. Daarbij ontkomen we er niet aan om de sportvisserij in dierenwelzijnsperspectief te plaatsen. Welke impact heeft het vissen op het brede welzijn van vissen? Dit is een omstreden kwestie (vooral omtrent het ervaren van pijn zijn er wetenschappelijke onderzoeken met tegenstrijdige resultaten) en het voert te ver om dit in de context van deze nota helemaal uit te diepen. Feit is dat de Raad voor Dier Aangelegenheden (RDA) aandacht vraagt voor de inbreuk op het welzijn van vissen.

Ten aanzien van (vis)wateren is het onduidelijk hoe natuurlijk de visopbouw in deze wateren is. Inmiddels is duidelijk dat exotische vissen, exotische schildpadden en exotische rivierkreeften een enorme impact hebben op de natuurlijke opbouw. Wat het aanvullend uitzetten en bevissen van karpers betekent voor wateren is onduidelijk. Bovenstaand vraagt om een goede samenwerking met de sportvisserij; wellicht zijn er verbeterlagen in gezamenlijkheid te vinden.

De gemeentelijke vijvers zijn kwetsbaar, vanwege de klimaatverandering wordt het steeds moeilijker om grondwater gevoede vijvers op peil te houden. Daarnaast wordt een aantal vijvers gevoed door zogenaamde riool overstorten waardoor de kwaliteit van het water onder druk komt te staan. In warme zomers is vaker sprake van vissterfte als gevolg van zuurstofgebrek in het oppervlaktewater. Ook hierin is de samenwerking met de visvereniging wenselijk.

Het vissen met lood is omstreden, vanuit milieutechnisch perspectief. Op Europees niveau is er geen verbod op vissen met lood. Sportvisserij Nederland is vóór loodvrij vissen en promoot dit ook onder haar leden. De markt reageert er echter nog niet echt op, omdat er nog geen goede alternatieven zijn. Lokaal verbieden is vooralsnog zinloos, omdat er nog geen Europese wetgeving is en geen handelsverbod. Handhaven is bijna niet mogelijk, omdat het zeer moeilijk te onderscheiden is van loodvrij materiaal.

6.2.4 Faunavoorzieningen

We hebben binnen onze gemeente verschillende voorzieningen getroffen voor de dieren in het wild.

Faunatrapjes

Bij de vaststelling van het waterprogramma op 18 oktober 2022 is een motie aangenomen voor een onderzoek naar het plaatsen van amfibieladders in kolken en putten van het rioolstelsel. Op basis van een eerste inventarisatie met RAVON is onderzocht waar de migratieroutes van amfibieën liggen. In het voorjaar van 2024 is door middel van veldinventarisaties en met medewerking van het CNME onderzocht waar dit probleem zich voordoet. Op basis hiervan zullen op de meest kwetsbare plekken uitklimvoorzieningen worden aangebracht. **Daarnaast sluiten we aan bij de NIBOR om meekoppelkansen te realiseren om te voorkomen dat amfibieën overlijden als gevolg van de infrastructuur in onze stad.**

Overige faunavoorzieningen voor wilde dieren

Als gemeente beschikken we over een uitgebreid mobiliteitsnetwerk om de stad goed bereikbaar te houden. Echter, door een aantal belangrijke verkeersaders kunnen dierenpopulaties versnipperd raken, wat de uitwisseling tussen verschillende populaties belemmert. Sommige diersoorten hebben moeite met het oversteken van brede wegen, wat kan leiden tot aanrijdingen, zoals vaak gebeurt bij dassen en in het voorjaar wanneer de paddentrek plaats vindt.

In het nieuwe Belvédère-gebied zijn verschillende faunavoorzieningen aangelegd, met name voor de Muurhagedis en dassen. Het onderhoud van deze voorzieningen is een standaard onderdeel van het gemeentelijk beheer.

Als gemeente hebben we toegang tot gegevens over bepaalde wilde dieren, waardoor we een nauwkeuriger beeld krijgen van de locaties van hun territoria. De meldingen van dode dassen bijvoorbeeld laten zien op welke wegen vaak dassen worden aangereden, waardoor we mogelijk maatregelen kunnen treffen om aanrijdingen in de toekomst te voorkomen.

Acties en voorstellen:

- Op het moment dat er diersoorten door onze infrastructuur worden aangereden, bekijken we de urgentie en mogelijkheden rondom maatregelen. Inschatting kosten: € 1.000 per jaar voor kleinere ingrepen zoals het plaatsen van schermen en borden; dit wordt opgenomen in het werkbudget.

6.3 Wilde dieren en besmettelijke dierziekten

Sommige besmettelijke dierziekten kunnen grote gevolgen hebben voor dieren, mensen (zoönosen) en de natuur. De NVWA is verantwoordelijk voor de registratie van dierziekten en de coördinatie van de bestrijding van deze ziekten in samenwerking met het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur. Uitbraken van dierziekten kunnen gemeld worden bij het Landelijk meldpunt dierziekten.

Dierziekten waarmee we in Maastricht wel eens te maken hebben zijn onder andere vogelgriep, botulisme, vossenlintworm, Varkenspest (1997) en Mond- en klauwzeer (2001).

6.3.1 Rol van de gemeente bij uitbraken

De gemeente is niet primair verantwoordelijk voor de aanpak van dierziekten, maar heeft hier wel een rol in op verschillende manieren.

- **Signalering**
Via de gemeentelijke meldsystemen kunnen meldingen over dierziekten binnenkomen. De gemeente neemt hierover contact op met de NVWA.
- **Communicatie**
Is er sprake van een gevaar voor de volksgezondheid, dan communiceert de gemeente hierover richting burgers waarbij de landelijke richtlijnen worden gevolgd. Dit kan middels de gemeentelijke website, sociale media of bijvoorbeeld het plaatsen van fysieke borden op plekken waar er sprake is van gevaar.
Zo worden er bij het vermoeden van blauwalg of botulisme, borden geplaatst en wordt afgeraden om met het water in contact te komen.
- **Ruimen van kadavers**
Gemeente Maastricht besteedt het ruimen van kadavers uit de openbare ruimte uit aan een externe partij. Er worden afspraken gemaakt over de hoeveelheid kadavers die door deze partij geruimd kunnen worden. Is er sprake van een grote uitbraak en veel sterfte, dan schaalst de gemeente op naar de NVWA.
- **Samenwerking**
Samenwerking tussen verschillende partijen zoals dierenambulances, de veiligheidsregio, de NVWA en de gemeente kan belangrijk zijn als er sprake is van een uitbraak.

6.3.2 Vogelgriep

Hoewel het voor deze nota te ver gaat om alle besmettelijke dierziekten te beschrijven, willen we wel stilstaan bij een ziekte die mogelijk grote consequenties krijgt de komende jaren.

Vogelgriep is een zoönose (een ziekte die van dier naar mens overdraagbaar is) die nu vooral een groot aantal slachtoffers maakt onder wilde vogels en gehouden pluimvee. Dit virus muteert echter vrij snel, waardoor ook zoogdieren besmet raken door het contact met besmette

vogels. Het wachten is op een nieuwe mutatie waarbij het virus van zoogdieren op zoogdier gaat.

Aangezien de mens ook een zoogdier is, is de verwachting dat er een mutatie komt waarbij de besmetting van mens op mens gaat. We kunnen dan een uitbraak verwachten die te vergelijken is met Corona. In hoeverre de ziekte slachtoffers maakt is nog niet bekend. De experts schatten nu in dat er milde griepklachten kunnen ontstaan maar er zijn ook scenario's waarbij rekening wordt gehouden met een hoog sterftepercentage.

Als gemeente hebben we vooral een signalerings- en communicatie rol. Partijen als de NWWA en GGD zijn leidend als het gaat om de te nemen (preventieve) maatregelen en landelijke communicatie. Als gemeente volgen we de landelijke lijn.

6.4 Wilde dieren in beweging

Zoals gezegd komt er in deze Nota geen opsomming van alle dieren in het wild. We nemen en aantal dieren in de nota op als voorbeeld, waarbij op dit moment "beweging" is; dieren waarvoor we als stad iets kunnen en willen betekenen of dieren die in de toekomst kunnen zorgen voor bijzondere situaties, zoals gevaarstelling.

6.4.1 De wolf

De wolf is terug in Nederland omdat de beschermingsstatus van de wolf is aangepast in 1982 en de wolf niet meer bejaagd mag worden. De wolf is vanuit Oost-Europa weer richting Nederland getrokken. De wolf leefde van oorsprong ook in Nederland, nu de wolf terug is in de Nederlandse natuur roept dit vragen op en zorgt dit soms voor dilemma's. Het beleid van de overheid is erop gericht om mens en wolf te laten samenleven.

In Nederland hebben we gevestigde wolven in Drenthe, Friesland en Gelderland. De provincie Limburg heeft onlangs, als bevoegd gezag, een brief gestuurd met de interventierichtlijnen om de handelingsperspectieven bij probleemsituaties onder de aandacht te brengen. Dit is een document door de gezamenlijke provincies opgesteld. Normaliter mijden wolven ieder contact met mensen. Er gaat dan in principe ook geen dreiging uit van wolven voor mensen. Er moet echter onder geen beding hulp worden geboden aan wolven door bijvoorbeeld bijvoederen, omdat dit de natuurlijke schuchterheid kan laten verdwijnen; ze wennen aan mensen. Er wordt verwezen naar het interprovinciaal wolvenplan.

De interventie richtlijnen zijn opgesteld om probleemsituaties met wolven te voorkomen en in te grijpen wanneer zich probleemsituaties voordoen. In deze richtlijn wordt aangegeven wat de beschermde status van de wolf betekent voor de mogelijkheden om in te grijpen in verschillende situaties. Voor deze handelingen is meestal een vergunning van de provincie noodzakelijk. Enkel als de veiligheid van burger in acuut gevaar is kan de burgemeester ingrijpen op grond van de gemeentewet. Bij ingrijpen zal altijd eerst moeten worden overwogen of de situatie met, voor de wolf, niet-dodelijke middelen het hoofd kan worden geboden. Alleen wanneer dat niet redelijkerwijs mogelijk is, kan worden besloten over te gaan op dodelijke maatregelen. De afwegingen worden hiervoor in de volgende richtlijnen meegegeven: [Interprovinciaal-wolvenplan](#).

6.4.2 Gebouwbewonende soorten, isolatie en verlichting

Vleermuizen hebben een complexe levenswijze en zijn afhankelijk van specifieke ruimtes voor paren, kramen, overwinteren en zomeractiviteiten. Het behoud van deze ruimtes, zoals panden (bijvoorbeeld in spouwen, kelders en zolders) en bomen, is essentieel voor hun voortbestaan.

Vleermuizen zijn enorm nuttige dieren; ze leven van behoorlijke hoeveelheden insecten en reguleren hierdoor deze populaties. Ze mijden mensen en zijn niet gevaarlijk.

Vleermuizen zijn gevoelig voor verstoring, vooral door verlichting, wat hun foeragegedrag kan verstoren en zelfs tot sterfte kan leiden. Het plaatsen van ondoordachte verlichting, waarbij geen rekening wordt gehouden met vleermuizen, vormt naast het verlies van essentiële ruimten de grootste bedreiging voor hun leefomgeving.

De isolatiegolf als onderdeel van de warmtetransitie vormt een bedreiging voor hun voortbestaan. De overheid onderzoekt momenteel samen met provincies manieren om isolatie, zoals het isoleren van spouwmuren, uit te voeren zonder schade toe te brengen aan kwetsbare vleermuizen en andere gebouwbewonende soorten zoals gierzwaluwen en huismussen. Een voorgestelde oplossing hiervoor is het implementeren van een soortmanagementplan (SMP), eind 2023 is gestart met de realisatie van een dergelijk plan, in nauw overleg met de provincie Limburg. Dit is een enorm omvangrijke aanpak die wordt opgepakt vanuit taakveld verduurzaming.

6.4.3 Egels

De egel heeft het moeilijk in Nederland. In november 2023 werd de motie ‘Maastricht gastvrij voor egels’ ingediend door de Partij voor de Dieren. Deze motie is deels aangenomen. Er is toegezegd de gemeentelijke kanalen te gebruiken voor de communicatie over de jaarlijkse egeltelling en wat mensen zelf in hun tuinen kunnen doen om de egel te helpen. Dit is geland in de jaarlijkse communicatiekalender van Stadsbeheer, zodat er structureel aandacht aan wordt besteed.

6.4.4 Wilde bijen

In paragraaf 5.2.6 hebben we de gehouden (honing)bijen genoemd. In Maastricht hebben we maar liefst 180 verschillende soorten wilde bijen. Er zijn verschillende initiatieven om deze bijen te behouden zoals het aanleggen van bijenhotspots. Zo is de bijenhotspot op de groene loper een enorm succesvol initiatief.

6.5 Dierplagen

De gemeente heeft een rol in het kader van de volksgezondheid als het dierplagen betreft. Het beleid in Maastricht richt zich momenteel voornamelijk op de beheersing van de bruine rat, met nadruk op preventie, bestrijding in de openbare ruimte en een adviserende rol bij particuliere overlast (Uitvoeringsnotitie rattenbeheer, vastgesteld op 11-2-2020).

Andere overlast veroorzakende dieren zijn niet specifiek opgenomen in het beleid, maar enkele worden bestreden in de openbare ruimte vanwege ernstige overlast of volksgezondheidsrisico's. Teneinde te kunnen handelen in voorkomende gevallen van overlast, risico's voor de volksgezondheid of ecologische impact hanteren we het afwegingskader overlast dat in bijlage 8.3 is opgenomen. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen beschermde soorten, niet beschermde soorten, exoten en invasieve exoten en wordt de aanpak op basis van urgentie, preventie en curatieve maatregelen gedefinieerd.

Is er sprake van overlast op particuliere grond (ongeacht de diersoort), dan heeft de gemeente uitsluitend een adviserende rol. Dat geldt dus ook voor de huismuis. Bestrijding van dierplagen op particuliere grond is de verantwoordelijkheid van de eigenaar. In het geval van de bruine rat brengen we een bezoek aan de particuliere melder en geven advies ten aanzien van preventie en curatieve acties.

We merken dat er een toename is van meldingen over overlast van diverse diersoorten. Waar voorheen vooral meldingen over bruine rat en huismuis binnen kwamen, wordt er nu bijvoorbeeld ook vaker overlast gemeld van beschermde diersoorten zoals spreeuwen en steenmarters.

Gemeente Maastricht hanteert Integrated Pest Management (IPM) als leidraad voor rattenbeheersing, wat betekent dat het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen zoveel mogelijk wordt beperkt. IPM richt zich op preventie als eerste stap en schrijft voor dat chemische bestrijding alleen als laatste redmiddel mag worden gebruikt door gecertificeerde bestrijders. Preventie door in de openbare ruimte afval, zwerfvuil en voedsel tegen te gaan, maar ook door voorlichting van onze inwoners.

Voor curatieve bestrijding van de bruine rat in de openbare ruimte wordt gekozen voor mechanische bestrijdingsmiddelen zoals klemmen, kastvallen en de rioolval. Op dit moment is er slechts beperkt onderzoek gedaan naar de efficiëntie en de impact op dierenwelzijn van de verschillende bestrijdingsmethodes. Aan de hand daarvan is een globale indeling gemaakt ([zie https://www.vlaanderen.be/publicaties/gids-voor-de-diervriendelijke-bestrijding-van-ratten-en-muizen](https://www.vlaanderen.be/publicaties/gids-voor-de-diervriendelijke-bestrijding-van-ratten-en-muizen)). Een bestrijdingsmethode moet het dier zo snel en pijnloos mogelijk doden. Belangrijk is daarnaast dat er geen andere dieren slachtoffer worden van de methoden. De medewerker faunabeheer neemt deel aan de 'werkgroep chemische en niet-chemische bestrijding' (onderdeel van het overheidsprogramma IPM Knaagdierbeheersing). Deze werkgroep houdt zich namelijk onder andere bezig met de vraag welke bestrijdingsmethode in welke situatie het beste ingezet kan worden met inachtneming van de impact op dierenwelzijn.

Hoewel IPM momenteel voornamelijk gericht is op knaagdieren, overweegt de overheid om deze aanpak ook te verplichten voor bestrijding van andere dieren, zoals insecten. Gemeente Maastricht streeft ernaar geen chemische bestrijdingsmiddelen te gebruiken bij de bestrijding van andere overlast veroorzakende dieren.

Voorbeelden van natuurlijke bestrijdingsmethoden die ingezet worden in Maastricht bij overlast van insecten:

- Eikenprocessierups: om overlast door brandharen van de eikenprocessierups zo veel mogelijk te voorkomen, worden eikenbomen preventief met een biologisch middel bespoten. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een bacterie. Bij het bespuiten van de eiken wordt rekening gehouden met de kaarten van de Vlinderstichting. Locaties waarvan bekend is dat er bijzondere vlindersoorten voorkomen (bijvoorbeeld de Iepenpage), worden niet bespoten.

In hoeverre bespuiten in wordt gezet, is afhankelijk van de plaagdruk. Bij een lage plaagdruk (wordt bepaald aan de hand van monitoring) worden er minder eiken bespoten: niet alle soorten eiken worden bespoten en de gebieden waar sprake is van lage risico's worden niet meegenomen. In 2021 hebben we, samen met het CNME 138 mezenkastjes opgehangen aan eikenbomen langs een aantal grote wegen. Een groot deel van de mezenkastjes worden gebruikt door kool- en pimpelmezen die deze rupsen eten.

- Andere insecten in bomen: we zetten voor insecten, die boom gebonden zijn en voor overlast zorgen, zoveel mogelijk biologische vijanden in, zoals lieveheersbeestjes, sluipwespen en roofmijten, denk bijvoorbeeld aan de overlast veroorzaakt door bladluizen bij lindes en esdoorns. We maken bladeren minder aantrekkelijk voor dierslagers en verbeteren de vitaliteit van de boom door bespuiting met natuurlijke middelen. Ook worden volwassen insecten tijdens de wintermaanden verwijderd, om overlast (van larven) in het voorjaar en de zomer te verminderen.

6.6 Overlast gevende overige dieren

6.6.1 Steenmarters

De steenmarter is een beschermde diersoort die onze bebouwing gebruikt als schuil- en nestplaats en eet onder andere muizen, ratten, en vogels. Steenmarters kunnen overlast veroorzaken in woningen door geluid en stank, maar ook door het knagen aan de bekabeling van auto's. Jaarlijks komen er zo'n 30 meldingen binnen over overlast van de steenmarter. Melders worden gecontacteerd door de medewerker faunabeheer en krijgen advies over wering. De gemeente onderneemt zelf geen actie om steenmarters te weren of ontmoedigen.

6.6.2 Ganzen

De meeste hinder van ganzen wordt ondervonden op sportvelden, recreatieve gazons en in/op de waterpartijen (eutrofiëring). Het betreft op dit moment de Nijlgans en de Grote Canadese Gans, beide invasieve exoten die voor zoveel poep zorgen, dat de velden niet bespeelbaar moeten worden verklaard. Met name deze onbeschermde exoten zorgen voor de nu bekende overlast, maar andere soorten ganzen, zoals de grauwe gans en de brandgans staan ook bekend

als overlast gevend, met name op agrarische percelen. Deze laatste categorie van overlast kan alleen worden aangepakt met inzet van een vergunning via de faunabeheereenheid aangezien de desbetreffende inheemse ganzen soorten beschermd zijn.

Op een aantal plekken in Maastricht zitten zoveel (uitheemse) ganzen bij elkaar (mede doordat ze gevoerd worden), dat ze een negatief effect hebben op de oevers van de vijvers. Door de vele uitwerpselen – die ook een negatieve invloed hebben op de waterkwaliteit – en het vertrappen van de bodem, groeit hier vrijwel niets meer.

Op een aantal sportcomplexen wordt er al gewerkt met werende maartregelen. De effectiviteit is daarbij wisselend en nog onvoldoende aangetoond.

Bij overige graslanden en vijvers is het wellicht in de toekomst benodigd om verschillende optische weringsmiddelen in te zetten teneinde ganzen te verjagen. De inzet van auditieve middelen is niet overal haalbaar/acceptabel in verband met overlast voor omwonenden.

Er dient gestreefd te worden naar het indammen van de populatie van deze uitheemse ganzen. Voorbeelden van diervriendelijke manieren zijn:

- Afvangen ganzen en deze onderbrengen bij een (beschikbare) opvang.
- Nestbewerking, hiermee wordt voorkomen dat de populatie verder groeit.
- Een (tijdelijke) hondenlosloopgebied instellen ter plekke van veel broedende ganzen.
- Eilandjes in de vijvers via een smalle plank toegankelijk maken voor vossen, zodat er niet meer gebroed gaat worden

De minst diervriendelijke keuze is natuurlijk het doden door afschot of wegvangen en doden met gas van ganzen. Dit wordt slechts middels een vooraf toegepaste afwegingskader overlast ingezet. Dit kader is te vinden in bijlage 8.3.

Acties en voorstellen:

- Indammen populaties uitheemse ganzen volgens afwegingskader overlast.
Inschatting kosten: € 3.000 per jaar; dit wordt opgenomen in het werkbudget.

6.6.3 Stadsduiven

Op een aantal plekken in de Maastrichtse binnenstad komen grote aantallen stadsduiven (meestal verwilderde postduiven) voor. In de buurt van terrassen of andere drukke locaties kan dit leiden tot overlast door de uitwerpselen.

Duiven worden aangetrokken tot plaatsen waar voedsel beschikbaar is, dus het minimaliseren van voedselbronnen is belangrijk om duivenoverlast te verminderen.

Mogelijkheden om de voedselbronnen te minimaliseren zijn communicatie over dieren voeren (inclusief plaatsen van borden) of het opnemen van een voederverbod in de APV. Deze laatste wordt minder effectief geacht, aangezien de meeste mensen (ook toeristen) niet op de hoogte zijn van de APV.

Een andere mogelijkheid om de duivenstand te verminderen is het toepassen van geboortebepanking bij stadsduiven. Tongeren (België) en Heerlen zijn in 2017 begonnen met dit beleid, geïnspireerd door Venetië. De resultaten in Heerlen zijn positief; er is een substantiële afname van het aantal duiven waargenomen. Als de duivenoverlast toeneemt, zal Maastricht overwegen deze werkwijze toe te passen, indien andere preventieve maatregelen

niet voldoende effectief zijn. Het is een intensieve methode doordat er iemand toezicht moet houden op het middel, totdat het opgegeten is.

Het is overigens belangrijk te beseffen dat het hier niet gaat over de inheemse soorten houtduif, Turkse tortel of holenduif. Deze worden niet bestreden; ze komen ook zelden in grote getalen voor.

Acties en voorstellen:

- Indammen populatie stadsduiven volgens afwegingskader overlast.
Inschatting kosten: € 10.000 per jaar; dit wordt opgenomen in het werkbudget.

6.6.4 Roeken

Op sommige plaatsen wordt in de stad overlast ervaren van roeken. Met name de plaatsen waar ze in grote aantallen in bomen broeden. Het geluid en de uitwerpselen zorgen voor veel overlast op plekken waar de kolonies zich vlak bij woningen bevinden.

De roek is een beschermde soort en ook zijn nest is jaarrond beschermd. De aantallen van de soort nemen nog altijd drastisch af. Het verjagen van roeken of het verwijderen of verplaatsen van hun nesten mag niet. Het eventueel verplaatsen van een kolonie kan enkel wanneer er een roekenplan (en vergunning) wordt gemaakt, waarin nieuwe kolonies worden voorzien en dus nieuwe plekken met hoge bomen worden gerealiseerd.

Op dit moment is er geen kolonie (meer) aanwezig op een ongewenste plek, maar dit kan in de toekomst veranderen.

Acties en voorstellen:

- We monitoren de roekenkolonies in de stad en nemen maatregelen conform afwegingskader overlast.

6.6.5 Spreeuwen

De spreeuw is een inheemse vogelsoort die bekend staat om zijn enorme zwermen in het najaar. Dit is een prachtig gezicht. Spreeuwen vanuit het noorden voegen zich dan bij onze eigen spreeuwen. Hierdoor zijn er op momenten wel evenveel spreeuwen als inwoners in ons land. Deze spreeuwenzwermen strijken in bomen neer om te overnachten en dat kan enorme overlast van geluid en uitwerpselen veroorzaken.

Sinds een aantal jaren zwermt en rust een grote groep spreeuwen in Wyck. Primair beschouwen we dit als een natuurlijk gegeven en ondernemen hierin slechts actie als de overlast buitenproportioneel is. De spreeuw is net als de roek beschermd. Mogelijkheden om de overlast te bestrijden is enkel het wegjagen van de zwerm, met als risico dat elders het probleem zich gaat voordoen.

6.6.6 Wespen en hoornaars

Sommige wespen (met name de Duitse wesp) in het najaar kunnen enorm vervelend zijn, zeker in de nabijheid van zoetigheid. Dit heeft er mee te maken dat wespen in het najaar zelf op zoek gaan naar zoetigheid die voorheen in het nest werd verstrekt. Daarnaast kunnen mensen allergisch zijn voor steken; kortom de wesp wordt niet alom gewaardeerd.

Wespen en (inheemse) hoornaars worden door de gemeente alleen bestreden als de nesten zich in de openbare ruimte bevinden, op een plek waar veel mensen komen of andere risico's optreden. Is dit niet het geval, dan is bestrijding niet nodig. Een wespen- of hoornaar nest sterft in de winter af. Bestrijding van wespennesten op particuliere grond is de verantwoordelijkheid van de eigenaar.

6.7 Exoten

6.7.1 Invasieve exoten

In Nederland worden invasieve exoten, dieren die hier niet van nature voorkomen maar door menselijk handelen hier belanden, bestreden vanwege hun schadelijke impact op de inheemse biodiversiteit.

De EU-exotenverordening beoogt schade door invasieve exoten aan de biodiversiteit te voorkomen. Op de daarbij horende Unielijst staan invasieve plant- en diersoorten opgenomen waarvoor een Europees verbod geldt op bezit, handel, kweek, transport en import. Daarnaast zijn de lidstaten verplicht om voor deze soorten maatregelen te nemen (variërend van preventie, snelle uitroeiing, beheersings-, tot herstelmaatregelen). De uitvoering van de exotenverordening is voor de meeste Unielijst soorten door het Rijk gedecentraliseerd aan de provincies. Provincie Limburg geeft uitvoering aan deze taak conform haar Plan van Aanpak Invasieve soorten. Hierin hanteert de Provincie 3 categorieën met ieder een eigen bestrijdingsstrategie en ambitie (categorie 1: te verwijderen Unielijstsoorten, categorie 2: te beheersen Unielijstsoorten, categorie 3: Provinciale zorgsoorten/niet-Unielijstsoorten). Met name voor de wijdverspreide soorten is er een medeverantwoordelijkheid voor andere overheden en terreineigenaren (zoals de gemeente Maastricht) in het kader van hun publieke taak en/of eigendom.

In Maastricht vormen invasieve exoten ook binnen de gemeentegrenzen een probleem, waar ze directe overlast veroorzaken voor zowel mensen als de natuur. Voorbeelden hiervan zijn de Grote Canadese- of Nijlgans die overlast veroorzaken op sportvelden, uitheemse waterschildpadden die een bedreiging vormen voor kikkerdril en insecten, Amerikaanse rivierkreeftjes die inheemse soorten verdringen, wasberen die concurreren met inheemse roofdieren en overlast veroorzaken door het doden van huisdieren en het doorzoeken van vuilnisbakken, en de Aziatische hoornaar die schadelijk is voor bestuivende insecten en agressiever is dan de Europese, inheemse, soort.

Vanwege de problemen die waterschildpadden veroorzaken voor de natuur en het dierenleed dat ermee gepaard gaat, zullen deze dieren worden verwijderd uit

Maastricht. Samenwerking met Stadsbeheer en gespecialiseerde schildpaddenopvangen zal plaatsvinden om deze dieren op te vangen. Inwoners worden via communicatie en borden gewaarschuwd tegen het dumpen van schildpadden in de natuur vanwege de strafbaarheid en het veroorzaken van dierenleed.

Acties en voorstellen:

- Afvangen bestaande groepen waterschildpadden en nemen van preventieve maatregelen om te voorkomen dat andere schildpadden gedumpt worden in de natuur. Inschatting kosten: € 5000 per jaar; dit wordt opgenomen in het werkbudget.

6.7.2 Niet-invasieve exoten

Naast invasieve exoten, zijn er ook exoten die wel in onze natuur leven (maar hier oorspronkelijk niet vandaan komen), maar niet invasief zijn. Zij hebben minder impact op onze natuur, maar kunnen wel een negatief effect hebben op inheemse soorten. Denk bijvoorbeeld aan de Amerikaanse rode eekhoorn, die minder impact heeft dan de Grijs eekhoorn die eveneens een exoot is, maar daadwerkelijk een grote impact heeft op onze inheemse eekhoorn.

Als de Huis- en Hobbydierenlijst van kracht wordt, zal het aantal exoten in onze natuur naar alle waarschijnlijkheid toenemen. De vraag hoe we hiermee om moeten gaan zal ook onderdeel moeten worden van een breder dierplagenbeleid.

6.7.3 Exotische diersoorten

Door klimaatveranderingen gaan we meer te maken krijgen met exotische diersoorten die hier niet van nature voorkomen. Deze kunnen voor overlast en ziektes (bij mens en dier) zorgen. Deze dieren komen hier soms zelf naar toe door de klimaatveranderingen maar ook door bijvoorbeeld internationale transporten (denk aan de Aziatische tijgermug die via autobanden ons land in is gekomen en door de warme winters weet te overleven).

6.7.4 Afwegingskader overlast

Teneinde een afweging te maken of we bij voorkomende last maatregelen moeten nemen of kunnen nemen is er in deze nota (bijlage 8.3) een afwegingskader overlast opgenomen. In dit kader, dus in de afwegingen, is meegenomen welke omvang de last heeft, of het een beschermde soort betreft, of het invasieve exoot betreft waarbij de provincie Limburg aan zet is, of het een exoot is waar we zelf kunnen/mogen handelen en als laatste of het een **dierplaag** is.

Dit afwegingskader is niet bedoeld om af te wegen ten tijde van acute dreiging, zoals bijvoorbeeld een wild zwijn of wolf in een stadspark; dan worden de afwegingen namelijk gemaakt via de politie, als bevoegd gezag voor openbare veiligheid.

De aanpak van de bruine rat is vastgelegd in de Uitvoeringsnotitie rattenbeheer. Aanpak van invasieve exoten die tot de provinciale categorie 1 van de Unielijst behoren, valt onder de verantwoordelijkheid van de Provincie Limburg. Daarbij bekijken we of het wenselijk

is de provincie te ondersteunen vanuit de gemeente. Voorbeeld hierbij is de Aziatische hoornaar; deze heeft namelijk enorme impact op de openbare ruimte.

In het kader wordt in eerste instantie gekeken naar de urgentie (bepaald aan de hand van impact op de volksgezondheid, mate van overlast en ecologische gevolgen), de beschermingsgraad van de soort en of er sprake is van exoten. De aanpak valt uiteen in preventieve maatregelen, curatieve niet dodelijke maatregelen en uiteindelijk bij sommige categorieën in bestrijding (verplaatsen of doden).

Acties en voorstellen:

- Aanpak van overige, thans niet voorziene, overlast gevende dieren en (invasieve) exoten/diersoorten.
Inschatting kosten: € 2.000 per jaar; dit wordt opgenomen in het werkbudget.

6.8 Samenvatting, voorstellen en acties

De dieren in het wild zullen steeds meer hun plek innemen in onze stad, omdat wij steeds meer van hun natuurlijke habitat hebben ingenomen. Het is dan een kwestie van samen te leren leven. Door enerzijds vergroening en anderzijds uitbreiding van de stad, komen mensen en wilde dieren elkaar steeds vaker tegen. Samen leren leven is daarom cruciaal.

Met de toenemende aanwezigheid van exoten in Nederland, wordt het integreren van exotenbeleid in een breder dierplagenbeleid steeds belangrijker om toekomstige overlast te beperken. Om hier zo goed mogelijk op voorbereid te zijn nemen we als gemeente een aantal maatregelen:

Onderwerp	Inschatting kosten/jaar
Op het moment dat er diersoorten door onze infrastructuur worden aangereden, bekijken we de urgentie en mogelijkheden rondom maatregelen.	€ 1.000
Indammen populaties uitheemse ganzen volgens afwegingskader overlast.	€ 3.000
Indammen populatie stadsduiven volgens afwegingskader overlast.	€ 10.000
We monitoren de roekenkolonies in de stad en nemen maatregelen conform afwegingskader overlast.	
Afvangen bestaande groepen waterschildpadden en nemen van preventieve maatregelen om te voorkomen dat andere schildpadden gedumpt worden in de natuur.	€ 5.000
Aanpak van overige, thans niet voorziene, overlast gevende dieren en (invasieve) exoten/diersoorten.	€ 2.000

Bij de planning is rekening gehouden met de inzet van 1,0 FTE Adviseur Dierenwelzijn.

7. Begroting en planning

7.1. Kosten en beschikbare middelen

In deze nota Dierenwelzijn is een aantal nieuwe acties benoemd die in de komende periode extra worden uitgevoerd, naast de reeds lopende zaken. Om dit gehele pakket mogelijk te maken is extra geld benodigd. Er zijn al bestaande budgetten opgenomen en met name de extra inzet van de nieuwe functie adviseur dierenwelzijn is enkel mogelijk als er extra middelen worden vrijgemaakt. En aan het andere kant is het ook zo dat het uitgebreide takenpakket enkel kan worden uitgevoerd als er een extra functionaris wordt aangesteld.

Om inzicht te krijgen in het noodzakelijk extra budget worden de bestaande budgetten toegelicht, daarna worden de extra middelen toegelicht.

7.1.1 Huidige begroting

Huidige begroting		
Naam	Toelichting	Bedrag
Gemeentelijke hulp aan dieren	Dit is het bedrag beschikbaar voor de zorg voor kadavers, honden/katten en overige dieren.	€ 129.193
Noodfonds	Deze post is bedoeld om acuut noodlijdende dieren te helpen (bijv. dierenartskosten).	€ 4.000
Kapitaalslasten	Betreft een vaste post als bijdrage aan de regionale dierenopvang te Born.	€ 19.706
Werkbudget dierenwelzijn	Een budget benodigd bij de algemene uitoefening van taken.	€ 25.000
Subsidie dierenpark	Het budget benodigd voor het onderhoud van het dierenpark en directe omgeving.	€ 49.936
Subsidie De Heeg	Het beschikbaar subsidiebedrag ten behoeve van Kinderboerderij De Heeg.	€ 15.898
Totaal beschikbaar		€ 243.733

Toelichting:

De post “Gemeentelijke hulp aan dieren” wordt ingezet om de zorg voor hulpbehoevende dieren zo goed mogelijk uit te voeren. Afrekening van deze zorg gebeurt altijd op basis van het aantal geholpen dieren, waardoor de exacte jaarlijkse kosten vooraf niet kunnen worden ingeschat. Het budget is in de voorgaande jaren voldoende gebleken.

Het noodfonds is als post opgenomen binnen begrotingspost “Gemeentelijke hulp aan dieren”.

De post Kapitaalslasten betreft een intergemeentelijk overeengekomen bedrag van de jaarlijkse afschrijving en rente op de investering van het regionale dierenopvangcentrum te Born, vastgelegd in een langjarige overeenkomst (2012-2037).

De post “Subsidie dierenpark” heeft betrekking op de kosten die gemaakt worden voor het onderhouden van het dierenpark zoals beschreven in paragraaf 5.2.2, specifiek de damherten, de volière en het aangrenzend openbaar groen.

De post “Subsidie De Heeg” is bedoeld als subsidie voor Kinderboerderij De Heeg en staat in de begroting onder budget ‘groen’. Voor de overige kinderboerderijen was zoals aangegeven geen subsidie beschikbaar.

De posten “Subsidie De Heeg” en “Subsidie dierenpark” worden jaarlijks geïndexeerd conform vigerende afspraken.

7.1.2 Werkbudget dierenwelzijn

In de nota komt een aantal keren naar voren dat er acties uitgevoerd worden waarvan de kosten gedekt worden uit het werkbudget. Het bestaande werkbudget is sinds 2023 opgenomen in de begroting en was bedoeld voor de totstandkoming van deze nota. In de nota wordt per actiepunt aangegeven wanneer de kosten voor de actiepunten gedekt worden uit het werkbudget. De bedragen zijn in veel gevallen voorzichtige prognoses van de kosten. Voor de volledigheid hierbij een opsomming van de actiepunten die worden opgenomen in het werkbudget (aangevuld met een zeer beperkt ‘onvoorzien’).

Werkbudget dierenwelzijn	Inschatting/jaar
Stickers gratis voor de inwoners van de gemeente Maastricht beschikbaar stellen.	€ 1.000
Het voeren van dieren tegengaan door actieve communicatie (op locatie).	€ 1.000
Ondersteunen van chip- en registratie acties in samenwerking met dierenartsen en andere partijen en communicatie over de noodzaak hiervan.	€ 5.000
Op het moment dat er diersoorten door onze infrastructuur worden aangereiden, bekijken we de urgentie en mogelijkheden rondom maatregelen.	€ 1.000
Indammen populaties uitheemse ganzen volgens afwegingskader overlast.	€ 3.000
Indammen populatie stadsduiven volgens afwegingskader overlast.	€ 10.000
Afvangen bestaande groepen waterschildpadden en nemen van preventieve maatregelen om te voorkomen dat andere schildpadden gedumpt worden in de natuur.	€ 5.000
Aanpak van overige, thans niet voorziene, overlast gevende dieren en (invasieve) exoten/diersoorten.	€ 2.000
Onvoorzien	€ 2.000
Totaal:	€ 30.000

Met bovenstaande overzicht is er een onderbouwing gegeven van de noodzaak van een dergelijk werkbudget. Het is belangrijk dat er met de instelling van het werkbudget flexibiliteit wordt ingebouwd om de verschillende maatregelen uit te voeren.

7.1.3 Nieuwe begroting dierenwelzijn

Onderstaande tabel geeft een voorstel voor de nieuwe begroting. Sommige onderdelen worden overgenomen uit de voorgaande nota, aangezien deze meerjarig vastliggen. Andere onderdelen zijn nieuw en vragen een verhoging (zoals werkbudget) of vragen om een geheel nieuwe post. De belangrijkste post is het budget voor de nieuwe functie dierenwelzijn. Als dit budget niet wordt vrijgemaakt is de realisatie van de genoemde taken en maatregelen in deze nota niet haalbaar. Uit deze tabel volgt ook de meerjarige financiële implicaties van deze nota: de extra structurele kosten.

Nieuwe begroting				
Naam	Toelichting	Bedrag oud	Verschil	Bedrag nieuw
Gemeentelijke hulp aan dieren	Dit is het bedrag beschikbaar voor de zorg voor honden/katten, overige dieren en kadavers.	€ 129.193	€ 0	€ 129.193
Noodfonds	Post is bedoeld om acuut noodlijdende dieren te helpen (dierenartskosten).	€ 4.000	+ € 6.000	€ 10.000
Kapitaalslasten	Betreft een vaste post als bijdrage aan de intergemeentelijke dierenopvang te Born.	€ 19.706	€ 0	€ 19.706
Werkbudget dierenwelzijn	Een budget benodigd bij de algemene uitoefening van taken.	€ 25.000	+ € 5.000	€ 30.000
Subsidie dierenpark	Het budget benodigd voor het onderhoud van het dierenpark en directe omgeving.	€ 49.936	€ 0	€ 49.936
Subsidie De Heeg	Het beschikbaar subsidiebedrag ten behoeve van Kinderboerderij De Heeg. Omvorming naar opdrachtverlening kinderboerderijen (3) en uitbreiding.	€ 15.898	+ € 20.000	€ 35.898
Dierenbuddy pilot	Het bedrag opgenomen ten behoeve van de dierenbuddy pilot, zie 3.2.5.in afstemming met sociaal.	€ 0	+ € 15.000	€ 15.000
1 FTE adviseur dierenwelzijn	De adviseur dierenwelzijn is benodigd om dierenwelzijnstaken op te pakken zoals beschreven in de nota.	€ 0	+ € 62.000	€ 62.000
Totaal		€ 243.733	€ 108.000	€ 351.733

Uit bovenstaande tabel volgt dat er voor de uitvoering van de voorliggende nota structureel € 108.000 extra benodigd is. Daarbij is de adviseur dierenwelzijn structureel opgenomen, aangezien dit een voorwaarde is om dierenwelzijnstaken zoals opgenomen in de nota op te pakken.

De omvorming naar opdrachten ten behoeve van educatie bij kinderboerderijen wordt pas effectief in 2026. Het jaar 2025 is een overgangsjaar waarbij de bestaande subsidie in stand wordt gehouden. Hierdoor is in 2025 eenmalig € 88.000 extra benodigd, daarna structureel € 108.000.

7.2. Overzicht van de acties en planning

Onderwerp	Planning	Inschatting kosten/jaar
We zetten samenwerking met dierenartsen en andere organisaties die hulp aan dieren verlenen constructief door.	Continue	-
Constructief overleg initiëren tussen medewerkers van het sociaal domein en diereninstanties zoals de dierenpolitie en de Dierenbescherming.	2025 Q2	-
We starten een Dierenbuddy pilot en stemmen dit af met het sociale domein.	2025 Q3	€ 15.000
Uitbreiding van het reeds beschikbare noodfonds voor o.a dierenartskosten (van minima) en (preventieve) communicatie.	Raadsbesluit	€ 10.000
Stickers gratis voor de inwoners van de gemeente Maastricht beschikbaar stellen om hulpdiensten te waarschuwen dat er dieren in huis zijn.	2026	€ 1.000
Het voeren van dieren tegengaan door actieve communicatie (op locatie).	Continue	€ 1.000
Het aanstellen van een adviseur dierenwelzijn (1 FTE) voor het uitvoeren van dierenwelzijnstaken.	Raadsbesluit	€ 110.000

Onderwerp	Planning	Inschatting kosten/jaar
A. We communiceren richting inwoners over de negatieve gevolgen van het dumpen van dieren voor de dieren zelf en de omgeving. B. We informeren inwoners over opvangmogelijkheden voor huisdieren.	2026 Q2	-
Opstellen richtlijnen ten aanzien van hondenlosloopgebieden en agressieve honden.	2028	-
Ondersteunen van chip- en registratie acties in samenwerking met dierenartsen en andere partijen en communicatie over de noodzaak hiervan.	2025/2026	€ 5.000
Samenwerking aangaan met opvangen voor diverse soorten dieren. Communicatie en voorlichting geven aan inwoners over de aanschaf van huisdieren, maar ook waar zij terecht kunnen met hun vragen over verzorging en het afstaan van dieren.	2027	-

Onderwerp	Planning	Inschatting kosten/jaar
Subsidieverstrekking voor kinderboerderijen omvormen naar opdrachtverlening in het kader van voorlichting over dieren(welzijn). Structureel aanvullen beschikbaar budget met €20.000.	2025 Q4	€ 20.000
Bij een vergunningsaanvraag van een evenement wordt er nagevraagd of er dieren ingezet worden. Is dat het geval, dan verwijzen we naar de aangifteplicht bij NVWA en we vragen advies op bij de (dieren)politie.	2025 Q2	-
Opnemen van een bepaling ten aanzien van de plaatsing van honingbijkasten in de APV/Omgevingsplan.	2028	-

Onderwerp	Planning	Inschatting kosten/jaar
Op het moment dat er diersoorten door onze infrastructuur worden aangereden, bekijken we de urgentie en mogelijkheden rondom maatregelen.	Continue	€ 1.000
Indammen populaties uitheemse ganzen volgens afwegingskader overlast.	2026/2027	€ 3.000
Indammen populatie stadsduiven volgens afwegingskader overlast.	2025/2026	€ 10.000
We monitoren de roekenkolonies in de stad en nemen maatregelen conform afwegingskader overlast.	Continue	
Afvangen bestaande groepen waterschildpadden en nemen van preventieve maatregelen om te voorkomen dat andere schildpadden gedumpt worden in de natuur.	2025/2026	€ 5.000
Aanpak van overige, thans niet voorziene, overlast gevende dieren en (invasieve) exoten/diersoorten.	Onbekend	€ 2.000

8. Bijlagen

8.1 Begrippen en afkortingen

APV	Algemene Plaatselijke Verordening. Een set van regels en voorschriften die door een gemeente wordt vastgesteld om de openbare orde, veiligheid, gezondheid en het milieu binnen de gemeentegrenzen te reguleren.
Biodiversiteit	De diversiteit van het leven, bekend als biodiversiteit, omvat een rijke variatie aan organismen zoals dieren, planten, mensen, schimmels en micro-organismen. Biodiversiteit is de essentie van onze natuurlijke wereld, waarin elk organisme, inclusief genetische variaties, bijdraagt aan het ecosysteem en zo het delicate evenwicht van de natuur handhaaft.
CNME	Centrum voor Natuur en Milieu Educatie
DB	Dierenbescherming
Dierenwelzijn	Dierenwelzijn gaat over het welbevinden van dieren op fysiek en mentaal vlak, positief of negatief ervaren. Een positieve staat betekent voldoende vrijheid om natuurlijke gedragspatronen te vertonen en adequaat te kunnen reageren op omstandigheden. De vijf vrijheden van Brambell dienen als maatstaf voor positief welzijn van dieren. Dit betekent vrij zijn van: <ul style="list-style-type: none"> - honger en dorst en onjuiste voeding, - fysiek en thermaal ongemak, - pijn, - verwondingen, ziekte, - angst en chronische stress en dat ze normaal gedrag kunnen vertonen. Deze vijf vrijheden zijn wettelijk vastgelegd in Wet dieren.
Ecologie/ecologisch	Ecologie is een wetenschappelijke discipline die zich bezighoudt met de studie van de interacties tussen levende organismen en hun omgeving. De centrale doelstelling van ecologie is het begrijpen van de structuur, functie en dynamiek van ecosystemen en hoe deze worden beïnvloed door natuurlijke processen en menselijke activiteiten.
FBE	Faunabeheereenheid
Gehouden dieren	Ook wel huisdieren. Een dier dat specifiek is gefokt of getraind om te leven in nauwe associatie met mensen, meestal in een huiselijke omgeving. Deze dieren worden vaak gehouden voor gezelschap, amusement of functionele doeleinden, zoals bewaking, ongediertebestrijding of hulp bij werkzaamheden. Dit zijn dieren die niet (meer) in de natuur kunnen overleven en van de mens afhankelijk zijn.
Hobbydieren	Een hobbydier is een dier dat wordt gehouden voor recreatieve doeleinden of als hobby, en niet primair voor commerciële of productieve doeleinden zoals landbouw of veeteelt. Bijvoorbeeld schapen, geiten, runderen, varkens en kippen.
Huis- en hobbydierenlijst	Ook wel positieflijst. Een lijst waarop de (zoog)dieren vermeld staan die geschikt worden geacht als huisdier te houden.
Intrinsieke waarde	Deze waarde erkent dat dieren een eigen belangrijkheid en waardigheid hebben, los van hun nut voor menselijke doeleinden. Het concept van intrinsieke waarde benadrukt dat dieren recht hebben op respect en consideratie op basis van hun eigen bestaan en welzijn, los van menselijke belangen.
Jacht en beheer	Beheer omvat de praktijk van het achtervolgen, vangen, doden of beheren van dieren voor verschillende doeleinden: benuttingsjacht en beheer gericht op schadebestrijding, veiligheid of populatiebeheer. Benuttingsjacht omvat het doden van vijf soorten dieren - haas, konijn, fazant, wilde eend en houtduif – voor consumptie binnen het jachtseizoen en onder bepaalde voorwaarden. Voor beheer gericht op schadebestrijding, veiligheid of populatiebeheer heeft de provincie de bevoegdheid om een

	wildbeheereenheid een vergunning te verlenen om specifieke dieren voor deze doeleinden te beheren.
Klimaatverandering	Klimaatverandering verwijst naar de langdurige en significante veranderingen in de gemiddelde weerspatronen van de aarde, zoals temperatuur, neerslag, windpatronen en extreme weersomstandigheden. Dit veroorzaakt een verstoring van het natuurlijke broeikas effect, resulterend in opwarming van de aarde en veranderingen in klimaatpatronen die van invloed zijn op ecosystemen, weerpatronen, zeespiegelstijging en de levensomstandigheden van mens en dier.
LID	Landelijke Inspectiedienst Dierenwelzijn (voorheen Dierenbescherming)
NVWA	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
SMP	Soortenmanagementplan
Unielijst	Deze lijst omvat specifieke diersoorten die als invasief worden beschouwd en daarom restricties hebben op hun import, handel en bezit om mogelijke schade aan de inheemse biodiversiteit en ecosystemen te voorkomen.
WBE	Wildbeheereenheid
Zorgplicht	In de Omgevingswet - Aanvullingsspoor natuur is bepaald dat iedereen een zorgplicht heeft voor wilde dieren en planten en hun leefomgeving, en dat men geen handelingen uitvoert die negatieve gevolgen hebben voor flora en fauna.
Dierenwelzijn	Dierenwelzijn gaat over het welbevinden van dieren op fysiek en mentaal vlak, positief of negatief ervaren. Een positieve staat betekent voldoende vrijheid om natuurlijke gedragspatronen te vertonen en adequaat te kunnen reageren op omstandigheden. De vijf vrijheden van Brambell dienen als maatstaf voor positief welzijn van dieren. Dit betekent vrij zijn van: <ul style="list-style-type: none"> - honger en dorst en onjuiste voeding, - fysiek en thermaal ongemak, - pijn, - verwondingen, ziekte, - angst en chronische stress en dat ze normaal gedrag kunnen vertonen. Deze vijf vrijheden zijn wettelijk vastgelegd in Wet dieren.
Inheemse diersoorten	Inheemse diersoorten zijn dieren die van nature voorkomen in Nederland en die zich historisch gezien hebben ontwikkeld en aangepast aan de ecologische omstandigheden van het gebied waarin zij leven. Deze soorten zijn van nature aanwezig in het ecosysteem en spelen vaak een cruciale rol in het handhaven van de biodiversiteit en het functioneren van het ecosysteem. De meeste inheemse soorten zijn beschermd. Inheemse diersoorten worden onderscheiden van exotische of invasieve soorten (zoals wasberen), die van elders zijn geïntroduceerd en potentieel schadelijk kunnen zijn voor het inheemse ecosysteem en van verwilderde dieren, zoals stadsduiven.
Intrinsieke waarde	De Wet dieren erkent de intrinsieke waarde van dieren als wezens met eigenwaarde, ongeacht hun relatie met de mens. Dit impliceert dat bij beslissingen over dieren of hun leefomgeving, hun welzijn niet structureel of substantieel mag worden aangetast.
Invasieve exoot	Een invasieve exoot is een dier die zich buiten zijn natuurlijke verspreidingsgebied heeft gevestigd en zich snel verspreidt en schade toebrengt aan het inheemse ecosysteem, de biodiversiteit of menselijke belangen. Deze soorten worden vaak geïntroduceerd door menselijke activiteiten, zoals handel of transport.
Zorgplicht	De Omgevingswet onderdeel soortenbescherming (verbodsartikelen opgenomen in het onderdeel BAL) bepaalt dat iedereen zorgplicht heeft voor wilde dieren en planten en hun leefomgeving, en dat men geen handelingen uitvoert die negatieve gevolgen hebben voor flora en fauna.

8.2 Wet- en regelgeving

Dierenwelzijn is verankerd in de volgende wet- en regelgeving:

Wet dieren

In de Wet dieren is de zorgplicht voor dieren geregeld. Dit betekent dat handelingen die mogelijk schade kunnen toebrengen aan dieren niet zijn toegestaan, moeten worden voorkomen of beperkt moeten worden. Ook staat in de Wet dieren dat iedereen verplicht is een dier in nood te helpen en dat het verboden is een dier de benodigde zorg te onthouden. De Wet dieren omschrijft tevens welke dieren gehouden mogen worden en onder welke omstandigheden. Daarbij bepaalt de Wet dieren hoe met dieren moet worden omgegaan en waarvoor dieren kunnen worden ingezet.

Burgerlijk Wetboek

Burgerlijk Wetboek (5:8 lid 3) geeft aan wat de rol van de gemeente is met betrekking tot gevonden dieren. Hierin staat namelijk dat een gemeente verplicht is om gevonden dieren (dieren met een vermoedelijke eigenaar), minimaal twee weken te bewaren en te verzorgen. In die twee weken heeft de eigenaar de mogelijkheid om het dier op te halen. Als de eigenaar zich niet binnen die termijn meldt bij de gemeente, dan kan de gemeente het dier verkopen of weggeven.

Algemene wet bestuursrecht

De Algemene wet bestuursrecht stelt dat, in het geval van huisontruiming, arrestaties en gedwongen opname, de gemeente bestuursdwang kan toepassen voor het meevoeren en opslaan van zaken die daarvoor in aanmerking komen. Hieronder valt ook de opvang en het vervoer van dieren, en ontstaat een zorgplicht voor dieren die betrokken zijn bij huisontruiming. De gemeente heeft hier een verplichte opvangtermijn van maximaal 13 weken en is daarmee ook verantwoordelijk voor het vervoer naar een passende opvanglocatie.

Wet veiligheidsrisico's

Volgens artikel 2 van de Wet veiligheidsrisico's (Wvr) is het college van burgemeester en wethouders belast met het organiseren van brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening. In artikel 3, lid 1, onderdeel b van de Wet veiligheidsrisico's staat dat de brandweer in haar taken moet zorgen voor de veiligheid van mens én dier.

De Omgevingswet

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet ingegaan. Deze wet heeft tot doel om alle bestaande wetten en regels met betrekking tot de fysieke leefomgeving te bundelen en vereenvoudigen. Het beoogt een integrale benadering te bieden voor ruimtelijke ordening, milieu, natuur en waterbeheer. De controlerende taak van de gemeente wordt groter: nadelige gevolgen van projecten moeten duidelijk in kaart zijn om te voorkomen dat er vergunningen worden verleend die schade aan planten en dieren veroorzaken. De Flora- en Faunacheck (quickscan) is hier een belangrijk middel in.

Met het ingaan van de Omgevingswet is de Wet Natuurbescherming vervallen (per 1-1-2024). De regels van deze wet zijn opgenomen in de Omgevingswet via het Aanvullingsspoor natuur. Het Aanvullingsspoor Natuur voegt regels over natuurbescherming toe aan de Omgevingswet. De Wet Natuurbescherming is inhoudelijk als zodanig opgenomen in de omgevingswet.

Wet aanpak Woonoverlast

In het geval van langdurige overlast kan de burgermeester officiële waarschuwingen geven en

gedragsverandering afdwingen. De voorwaarde is dat buurtbemiddeling niets oplevert. In het kader van stank- en geluidsoverlast kan de gemeente op deze wijze ook effectief ingrijpen in situaties waarin het welzijn van huisdieren wordt aangetast.

Wet Publieke gezondheid

Preventie en bestrijding van dierplagen is verankerd in de Wet publieke gezondheid. De wet bepaalt dat de gemeente verantwoordelijk is voor de volksgezondheid bij het optreden van dierplagen. De burgemeester is verantwoordelijk voor de bestrijdingsmaatregelen als er gevaar is, of dreigt, voor de volksgezondheid. Ook het verwijderen van dode dieren uit de openbare ruimte is een gemeentelijke taak en valt onder deze wet.

Regeling gewasbeschermingsmiddelen en biociden

Dierplaagbeheersers werken sinds 2017 al volgens de IPM-methode om muizen, ratten en andere knaagdieren buiten te bestrijden. Vanaf 1 januari 2023 is deze methode ook verplicht bij de bestrijding van knaagdieren in gebouwen. Deze regeling gaat over de inzet van biociden (gif) voor de bestrijding van dierplagen.

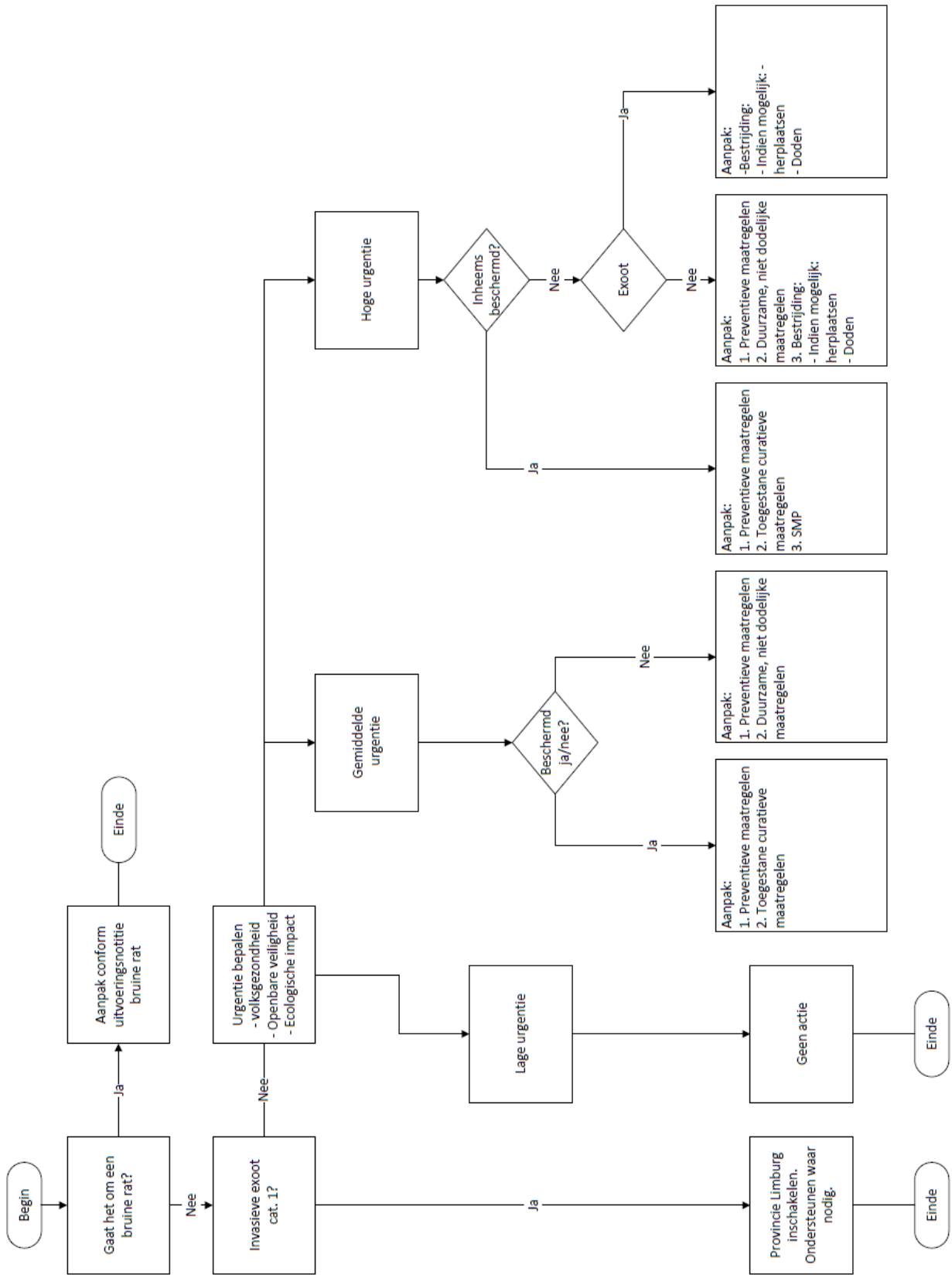
Wet op de dierproeven

Om dierproeven te mogen uitvoeren heeft een instelling een instellingsvergunning van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit nodig en de onderzoekers een projectvergunning van de Centrale Commissie Dierproeven. Bij uitoefening van bevoegdheden bij of krachtens deze wet wordt de erkenning van de intrinsieke waarde van het dier als algemeen uitgangspunt gehanteerd.

Overige relevante wet- en regelgeving:

- Vogelrichtlijn.
- Habitatrichtlijn.
- Landbouwwet.
- Visserijwet.
- Rode lijst.
- Unielijst.

8.3 Afwegingskader overlast

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	2, 6, 9, 36

Rapport informatie

Participatienota dierenwelzijn

Titel:	Nota Dierenwelzijn gemeente Maastricht-Participatienota
Opdrachtgever:	Wethouder dierenwelzijn, H. Mackus
Opdrachtnemer:	5.1.2e [redacted]
Opsteller document:	5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted]
Interne code:	
Datum:	14 Augustus 2024
Status:	Definitief

Inleiding

Bij de totstandkoming van het concept zijn zowel interne als externe stakeholders betrokken. Een en ander conform de [RIB van 22 juni 2023](#). Deze stakeholders betreffen zowel inhoudelijk deskundigen, alsmede partijen die een rol hebben in het dierenwelzijn in zijn algemeenheid. Zij hebben input gegeven tijdens gesprekken of aan de hand van vragen per mail. Waar nodig is regelmatig contact geweest om aanpassingen door te voeren. Een lijst van de betrokken partijen is te vinden in paragraaf 1.4 van de nota dierenwelzijn. De conceptnota is op 3-7-2024 per mail aan de stakeholders toegestuurd met het verzoek om opmerkingen vóór 31-7-2024 per mail terug te sturen. Voor zover van toepassing, wenselijk en relevant zijn de opmerkingen verwerkt in de nota; in deze participatienota is aangegeven hoe omgegaan is met de input van de stakeholders. De stakeholders ontvangen per mail een exemplaar van deze participatienota.

Na raadpleging van de Participatie-adviseur is ervoor gekozen om participatie te beperken tot de inhoudelijke experts. Dit gelet op het feit dat de inwoners van Maastricht weinig tot geen directe consequenties van deze nota zullen ervaren.

Reacties Participanten op concept Nota Dierenwelzijn

Stakeholder	Samenwerking tijdens opstellen concept	Reactie ontvangen op concept nota?
Animal's Faith	Nee	Ja
Animo Animalis (dierenwelzijn bij plaagdierbeheersing)	Nee	Ja
CNME en Stichting Dier in Nood Maastricht	Ja	Ja
Dierenambulance Limburg Zuid	Ja	Nee
Dierenartsen	Ja	Nee
Dierenbescherming	Ja	Ja
Dierenpolitie Limburg	Ja	Ja
Faunabeheereenheid Limburg	Nee	Ja
IVN Limburg	Nee	Nee
Kinder- en zorgboerderij De Heeg	Ja	Ja
Stichting boerderij Daalhoeve	Ja	Nee
Stichting Kinderboerderij Limmel	Ja	Nee
Boerderij Aon Köbbes	Ja	Nee
Activiteitenboerderij De Grubbe	Ja	Nee
Natuurhistorisch Genootschap Limburg	Nee	Nee
Natuurhulpcentrum Opglabbeek	Ja	Nee
Plantengezondheidsdienst Limburg	Ja	Nee
Provincie Limburg	Ja	Ja
RAVON	Nee	Nee
Stichting Schildpaddenopvang	Nee	Nee
Visstandverbetering Maas (visvereniging) , Sportvisserij Limburg	Ja	Ja

Animal's Faith

Telefonisch overleg 5.1.2e (Stichting Animal's Faith & Animal's Faith B.V.) en 5.1.2e (gemeente Maastricht) over nota Dierenwelzijn, 17-1-2025

Algemeen

5.1.2e heeft de mails inzake de nota Dierenwelzijn niet ontvangen en vond het daarom vreemd dat Animal's Faith (hierna AF) als stakeholder in het document werd genoemd. Ze geeft aan dat ze in de toekomst graag adviseert waar nodig en mogelijk.

2.6 Toekomstige ontwikkelingen

Maatregelen omtrent agressief hondengedrag. Goed dat er over maatregelen wordt nagedacht, maar hoe wordt dit goed uitgevoerd?

- Hoe moet die cursus eruitzien en wie gaat die geven? Dezelfde cursus gegeven door 2 verschillende personen, kan volledig andere resultaten opleveren.

- Idem voor risicobeoordelingstest, die wordt nu alleen in Utrecht afgenomen door slechts 2 testers. Als een hond maanden in een opslagplek heeft gezeten, hoe betrouwbaar is die test dan nog en wat is de meerwaarde? Zeker omdat het gedrag van een hond voor het grootste deel afhankelijk is van zijn begeleider, niet van de hond zelf.

- Landelijk registratiesysteem bijtincidenten is een goed initiatief, omdat data inzicht kunnen geven in wat er beter kan/moet.

- Onderzoek naar socialisatie van pups bij fokkers is goed, hopelijk worden daardoor veel broedfokkers opgedoekt. Wat daar aan vast zit, is dat we af moeten van de gedachte dat een puppy makkelijker op te voeden is dan een adulte hond. Dan zijn er minder fokkers nodig.

- Houd en vertoningsverbod: introduceer meldplicht voor dierenartsen in geval van verboden rassen met gezondheidsproblemen, zodat er onderzocht kan worden waar die vandaan komen. Niet in beslag nemen. Uitsterf beleid toepassen.

Bovenstaande maatregelen zijn aangekondigd door de minister van (destijds) LNV en zijn derhalve landelijke maatregelen. Welke taken voor ons als gemeente hieruit voortvloeien zal bekeken moeten worden als de maatregelen van kracht worden.

3.2.2 Dierennoodhulpketen

Er bestaat nu onduidelijkheid over wie gevonden dieren op haalt. AF wordt regelmatig gebeld omdat bijvoorbeeld mensen een hond gevonden hebben en niet zelf kunnen invangen en Dierenbescherming (hierna DB) aangeeft dat hond ingevangen moet worden voordat ze op melding gaan rijden.

Momenteel hebben we een overeenkomst met de DB voor het ophalen van honden en katten. De DB zou in deze gevallen dus ook moeten rijden om een hond in te vangen, als melder aangeeft de hond niet zelf in te kunnen vangen.

24/7 beschikbaarheid van dierenartsen:

Dit is in Parkstad goed geregeld met een roulatiesysteem. Masterklinieken hadden dat eerst ook, maar door overname door grote ketens wordt het moeilijker. In principe moet een dierenartsenpraktijk ervoor zorgen dat er altijd 24/7 hulp geboden kan worden (hoeft niet in eigen praktijk, maar moet wel geregeld worden).

Kennis van genomen.

3.2.5 Dieren binnen het sociaal domein

Zorg voor het opleiden van mensen (ook mensen uit gezondheidszorg en hulpverleners sociale domein), zodat er meer kennis is over wat nu dierenleed is en waarom. Hoe kunnen we dit constructief voorkomen? Bijvoorbeeld: laat Dierenpolitie of handhaving iemand van AF meenemen zodat ter plaatste inschatting gemaakt kan worden van gedrag en mogelijke risico's.

Bovenstaande suggestie kan onderdeel uitmaken van het optimaliseren van de signalerende functie die we als gemeente hebben en aansluiten bij actiepunten onder 3.2.5.

3.2.7 Handhaving en dieren

Zwerfkatten: "Oplossen" van zwerfdierenprobleem is vaak verleggen van problematiek. Als er geen katten meer zijn, waarschijnlijk meer ratten.

Kennis van genomen.

3.2.8 Faunabeheer

Wild zwijn: Het is belangrijk te beseffen dat we als mens beter om moeten leren gaan met de wilde dieren om ons heen. Educatie en geen bangmakerij hierin is belangrijk.

Kennis van genomen.

3.2.9 Gevaren voor dieren

Vuurwerk: AF is absoluut voor een vuurwerkverbod, zeker ook wat wilde dieren betreft, maar vindt wel dat er wat te dramatisch op gereageerd wordt als het honden betreft. In den beginne is het altijd mogelijk om een hond daaraan te laten wennen.

Kennis van genomen.

3.2.12 Dierproeven

Zou helemaal afgeschaft moeten worden. Als het dan toch moet: belangrijk dat nazorg voor dieren goed wordt geborgd. Niet euthanaseren in elk geval. Proefdieren kunnen opgevangen en gerehabiliteerd worden, bijvoorbeeld binnen Stichting Animal's Faith.

Bij de behandeling van de schriftelijke vragen d.d. 30 maart 2023 met als onderwerp: Schriftelijke vragen inzake verbouwing nieuw proefdieren centrum Universiteit Maastricht is uitgebreid ingegaan op deze materie en daarbij is er aangegeven dat er in het nieuwe beleidskader zal worden gerefereerd aan het vigerend nationaal en internationaal beleid ten aanzien van dierproeven. In paragraaf 3.2.12 van de nota is aangegeven dat we als gemeente geen bevoegdheden hebben om beperkingen op te leggen bij het werken met proefdieren; wij voeren dus geen ontmoedigingsbeleid.

3.2.13 Biodiversiteit

In de Beatrixhaven is verbeterde biodiversiteit zeer nodig en mogelijk. Treed strenger op tegen grote bedrijven; verplicht ze om zonnepanelen aan te brengen op daken en zorg ervoor dat er voldoende groen op terrein staat of compensatie in de straat of buurt wordt gefinancierd.

We geven in paragraaf 1.3 aan dat deze nota Dierenwelzijn met name gericht is op het welzijn van het individuele dier en niet op de uitwerking van ecologische vraagstukken of biodiversiteitskwesaties, al zijn er uiteraard raakvlakken. De hoofdlijnen ten aanzien van ecologie worden globaal opgenomen in de omgevingsvisie. Naast de omgevingsvisie kunnen beleidsafdelingen een eigen, gedetailleerder beleid ontwikkelen; voor ecologie/ natuur is dit nog niet verder vormgegeven.

3.3 Communicatie en educatie

Het is belangrijk dat dit breder getrokken wordt dan alleen CNME, hier is nog veel winst te behalen.

Eens, ons netwerk zullen we breder in moeten zetten om communicatie en educatie over dierenwelzijn beter vorm te geven.

3.6 Samenvatting, voorstellen en acties

Adviseur dierenwelzijn: goed idee.

Kennis van genomen.

4.2.1 Aanschaffen en verzorgen van een huisdier

Voorkomen van impulsieve aankopen: is kennis bij kinderboerderijen afdoende van bijvoorbeeld vogels om hier goed over te adviseren? Belangrijk om te inventariseren waar kennis zit en meer kennis nodig is ten aanzien van verschillende gehouden diersoorten (vogels, reptielen, etc.). Hier mist AF de honden; hier is veel voorlichting nodig, ook over simpele zaken. Dit voorkomt bijtincidenten en overvolle asielen.

Eens, de start van een goed communicatietraject ligt bij kennis en samenwerking met partijen die de benodigde kennis in huis hebben. In de uitvoering van actiepunten uit hoofdstuk 4 zal dit meegenomen worden.

4.2.2 Afstand doen van een huisdier

Fonds voor ondersteuning afstand van dieren: dubbel. Je wil dit niet stimuleren. Het moet wel een beetje pijn doen, anders is het veel te makkelijk om afstand te doen. Kijk of het mogelijk is een maximum te stellen aan het aantal huisdieren dat iemand mag hebben die al in een financieel hulptraject zit. Stel daarnaast sterilisatie verplicht. Gebruik daar dat potje voor.

Goede aanvulling. We bekijken of en hoe we dit mee kunnen nemen.

4.2.3 Dumpen van een huisdier

Invasieve exoten: heel belangrijk dat er voorlichting over komt. Schildpadden: probeer inwoners te betrekken bij invang acties, zodat bewustwording groeit.

Eens, voorlichting is de basis om dumpen te voorkomen.

4.3.4 Agressieve honden en bijtincidenten

Honden bijten alleen uit angst, er zijn geen andere oorzaken. Je moet dus een hond eigenlijk altijd als angstig zien, niet als agressief. Empathie is belangrijk in begeleiding van deze honden.

Er wordt niet duidelijk gecommuniceerd wat er gebeurt als je melding maakt van een incident met een hond. Het is belangrijk dat er een duidelijk protocol komt voor incidenten met honden en dat hier goed over wordt gecommuniceerd.

Het opstellen van een protocol ten aanzien van agressieve honden is onderdeel van het actiepunt onder paragraaf 4.3.5. Communicatie over dit protocol, zodat onze inwoners weten hoe we ermee om gaan, hoort hier ook bij.

4.3.5 Conclusies en aanbevelingen hondenrichtlijnen

Hondenlosloopegebieden: voorlichting ter plaatse is erg belangrijk. Het anders inrichten van hondenlosloopegebieden kan voor verrijking zorgen van beleving door honden. Gecombineerd met voorlichting kan dit bijdragen aan verbeterd welzijn van honden, maar ook aan vermindering van bijtincidenten. Bijvoorbeeld door meer schuilmogelijkheden voorzien.

Bij het opstellen van richtlijnen ten aanzien van hondenlosloopegebieden zullen we informatie inwinnen bij diverse partijen. AF kan daarbij ook geraadpleegd worden.

4.4 Katten in de gemeente

In de genoemde cijfers zijn niet de katten meegenomen die bij AF terecht komen. Op het moment dat Born weigert of niet wil komen vangen, dan helpt AF mensen op eigen kosten. Ook katten en honden die door Born worden verkocht, maar niet aarden (mogen niet terug naar Born), worden door AF opgenomen. Dit doet AF voor alle asielen uit heel NL.

Kennis van genomen.

AF heeft bedenkingen bij de impact van katten op vogels en andere wilde dieren (als een kat geen honger heeft, waarom zou hij dan iets vangen). Waar zijn de cijfers hierover op gebaseerd?

De cijfers zijn gebaseerd op cijfers van de [Vogelbescherming](#).

Zorg ervoor dat handhavers een chipreader bij zich hebben.

Hier wordt momenteel aan gewerkt naar aanleiding van overleg tussen handhaving, de Dierenpolitie en medewerker faunabeheer.

AF geeft aan dat niet socialiseerbare katten nauwelijks voorkomen, dus als TNR niet werkt en katten kunnen niet terug worden geplaatst, dan in elk geval niet euthanaseren, maar naar AF brengen.

Kennis van genomen.

Ook bij katten zie je dat er meer gedrags- en gezondheidsproblemen komen als ze opgesloten worden. Dus het binnenhouden van katten is zeer af te raden.

Kennis van genomen.

4.5 Houden van exotische, gevaarlijke en verboden dieren

Exotische dieren zouden in de ideale wereld niet gehouden moeten worden.

Wees heel duidelijk over waar exotische dieren opgevangen kunnen worden.

Kennis van genomen.

5.2.2 Dierenweide en volière

Volière: is het te gebruiken als verlengde van de opvang? Dus vogels die nergens anders terecht kunnen in de volière plaatsen in plaats van nieuwe vogels aan te schaffen? Hetzelfde geldt voor dierenparkje.

Dit is een idee om te overwegen. Daarbij moet er rekening gehouden worden met de bestaande samenstelling van soorten en de afweging of het haalbaar is met betrekking tot verspreiding van eventuele ziekten en in combinatie met het beheer door huidige beheerder.

5.2.3 Hobbydieren en evenementen

AF is voorstander van helemaal geen inzet van dieren bij evenementen. Wanneer dit wel gebeurt, zorg dat een gedragsdeskundige verplicht aanwezig is bij het evenement om het dierenwelzijn te monitoren.

Een vergunning voor een evenement mag niet geweigerd worden op basis van de inzet van dieren. Bij de aanvraag voor een vergunning zal uitgevraagd worden of er dieren worden ingezet. Is dit het geval, dan zal de aanvrager gewezen worden op de meldplicht bij de NVWA. Daarnaast zal er advies op worden gevraagd bij de Dierenpolitie om te beoordelen of er aanvullende maatregelen nodig zijn om dierenwelzijn te borgen.

5.2.4 Schuilstallen en hittestress

Bescherming van dieren tegen extreme weersomstandigheden: NL is een van de weinige landen waar het nog niet verplicht is om schuilgelegenheid te hebben. Een dier moet altijd in de mogelijkheid zijn te schuilen en er moet ook voldoende schuilplaats zijn voor het aantal dieren dat op het perceel staat.

Hier is in sommige gevallen sprake van tegenstrijdige belangen tussen dierenwelzijn en ruimtelijke ordening. In veel landschappelijk waardevolle gebieden zijn er juist regels opgenomen om verrommeling van de bebouwingsrand tegen te gaan, door bouwwerken te verbieden. Als er om landschappelijke redenen geen schuilgelegenheden geplaatst kunnen worden op een perceel, is dit geen geschikt perceel voor het houden van dieren.

5.2.5 Ophok- en afschermplicht bij uitbraak van ziektes

Uitbraak dierziekten: niet euthanaseren, probeer ze beter te maken. Hou minder dieren bij elkaar, omdat uitbraken te voorkomen. Verminder de stress en verbeter het dierenwelzijn om de weerbaarheid van de dieren te vergroten en daarmee uitbraken te verminderen.

Kennis van genomen.

5.3 Dieren en religie

Ritueel slachten: verbieden en anders onder zeer streng toezicht.

De handhaving van de regels gebonden aan ritueel slachten ligt bij de NVWA. Als gemeente hebben we een signalerende rol.

6.2.3 Vissen en viswater

AF is voor een verbod op sportvisserij. Het verstoort natuurlijk gedrag en de gehele waterecologie.

Kennis van genomen.

6.2.4 Faunavoorzieningen

In de Beatrixhaven zijn veel vossen overreden of weg doordat de bosjes weg zijn gehaald. Zijn er geen mogelijkheden om in de Beatrixhaven betere faunavoorzieningen te treffen?

Via ons meldingssysteem houden we bij waar dode dieren worden gemeld, daardoor hebben we een globaal beeld. We zullen onderzoeken of uit de gegevens hotspots naar voren komen waar problemen met het overrijden van dieren (breder dan alleen vos) veel voor komen en of hier mogelijke oplossingen voor geboden kunnen worden.

6.4.1 Wolf

Belangrijk om hier goede voorlichting over te geven. Paniecreacties doen meer kwaad dan goed.

Dodelijke maatregelen zouden nooit een optie moeten zijn.

Kennis van genomen.

6.4.3 Egels

Probeer naast communicatie ook iets actiefs te doen voor de egel, bijvoorbeeld een gratis egelhuis verspreiden en folder meegeven (zoals regentonnenactie).

Een idee om te overwegen. We bekijken de mogelijkheden.

6.4.4 Wilde bijen

Kan er in de Beatrixhaven geen bijenhotspot aangelegd worden (inzaaien bloemen en heuvels maken)? Bijvoorbeeld bij de sluis aan de Ankerkade. En gebied tegenover Stadsbeheer. Kan daar in plaats van de grasvelden niet bloemrijk grasland ingezaaid worden?

Dit is op zich een goed voorstel. We zullen het (intern) overwegen. Het voorstel heeft geen impact op de nota dierenwelzijn, maar betreft een eventueel ecologische uitvoeringskwestie.

Animo Animalis

Algemeen

Namen van wetten zijn officieel met kleine letter, dus Wet dieren.

Aangepast.

1.4 Totstandkoming van de nota

Dierplaagbeheersing. En dank voor het noemen.

Aangepast.

2.1 Introductie dierenwelzijn

5 vrijheden van Brambell. Deze zijn verouderd. Het is tegenwoordig beter om uit te gaan van de Five Domains, omdat die positief zijn geformuleerd. De RDA heeft deze vertaald in 6 leidende principes voor dierwaardige veehouderij, die je ook zou kunnen toepassen op andere contexten. Deze principes staan voortaan ook in de Wet dieren, zie artikel 2.3a.

Aangepast in tekst: Five Domains is toegevoegd.

6.1 Rol van de gemeente

Wet natuurbescherming: Dit is nu Omgevingswet en dan meer specifiek het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Aangepast.

Zorgplicht is er vanuit Wet dieren. In Bal is dat volgens mij niet zo geformuleerd. Wellicht even checken dus.

In de omgevingswet onderdeel BAL soortenbescherming is de zorgplicht aangescherpt ten opzichte van de wet Natuurbescherming. Geen tekstuele aanpassing.

Plaagdieren: Ik zou deze term vermijden, want je zet daarmee de dieren al in een bepaalde hoek en het werkt stigmatiserend. Ik zou dat in een nota dierenwelzijn vermijden. Ik zou liever dierplagen gebruiken. Dus ter preventie en bestrijding van dierplagen, die een risico vormen voor de volksgezondheid.

Aangepast.

Plaagdierbestrijding: Dierplaagbeheersing.

Aangepast.

Plaagdieren: dierplagen.

Aangepast.

6.2.2 Wilde dieren en evenementen

Wet Natuurbescherming: Omgevingswet.

Aangepast.

6.2.3 Vissen en viswateren

Eigenlijk is zo goed als zeker dat vissen pijn ervaren. We kunnen alleen niet spreken over vissen in het algemeen. Vissen onderling kunnen namelijk veel van elkaar verschillen in fysiologie etc. Luister bijvoorbeeld eens de podcast van de RDA over vissenwelzijn: <https://www.rda.nl/blogs-en-podcasts> (aflevering 9). En zie ook de zienswijze hierover:

<https://www.rda.nl/publicaties/zienswijzen/2018/03/07/welzijn-van-vissen-verdient-meer-aandacht-van-overheid-en-andere-betrokken-partijen>

We nemen in onze tekst de tegenstrijdigheid omtrent het onderwerp pijn en welzijn van vissen mee. Naar aanleiding van inbreng door meerdere partijen, is de tekst over dit onderwerp herschreven.

6.4 Wilde dieren in beweging

Hier misschien ook nog iets toevoegen over beschermde vogels zoals zwaluwen en mussen? Die worden ook regelmatig de dupe van werkzaamheden aan de woning bijv. Vergelijkbaar met vleermuizen.

Aangepast in 6.4.2.

6.4.1 De Wolf

Wellicht nog meer ingaan op positieve effecten van de wolf voor de biodiversiteit?

Toegevoegd in alinea 2.

6.5 Dierplagen

Plaagdieren: Dierplagen

Aangepast.

Is er ook budget voor preventie van overlast door ratten? Ik zie hier geen budget voor terug in deze notitie.

Er is budget voor communicatie en preventie van rattenoverlast. Dit is opgenomen in de Uitvoeringsnotitie rattenoverlast en valt derhalve niet onder deze nota Dierenwelzijn. Geen tekstuele aanpassingen.

Rattenbeheersing: Knaagdierbeheersing van maken? Officieel is het namelijk IPM

Knaagdierbeheersing. Zou dus ook voor muizen de werkwijze moeten zijn.

We kiezen ervoor enkel in te zetten op rattenbeheersing, de tekst is derhalve bewust zo opgenomen.

We informeren inwoners op onze website wel over muizen(overlast) en geven hier ook advies over in geval van meldingen. Geen tekstuele aanpassingen.

Bestrijdingsmethodes: Er is wel een globale indeling te maken, zie scores die we in de werkgroep hebben opgesteld en bijvoorbeeld dit rapport uit Vlaanderen:

<https://www.vlaanderen.be/publicaties/gids-voor-de-diervriendelijke-bestrijding-van-ratten-en-muizen>

Misschien toevoegen: een methode moet het dier zo snel en pijnloos mogelijk doden. Het liefst met 1 klap. De rioolval is bewezen snel. Bij klemmen hangt het ervan af welke klem je gebruikt. Belangrijk is daarnaast dat er geen andere dieren slachtoffer worden van de methoden. Ook wordt bij de inzet van methoden gekeken naar risico's voor andere dieren die aanwezig zijn. Voert de gemeente bijvoorbeeld een ecologische scan uit naast een risico-inventarisatie voor dierplagen?

Ministeriële werkgroep: van het overheidsprogramma IPM Knaagdierbeheersing. Het is niet alleen LNV, maar idee is juist dat de vier ministeries samenwerken. Evt. verwijzen naar de info op site overheid?

Tekstueel deels aangepast.

6.6.3 Stadsduiven

'Indammen populatie stadsduiven volgens afwegingskader overlast Middels welke methode?' Die maiskorrels?

Het staat nog niet vast hoe we het indammen gaan verwezenlijken. Voor de inschatting van de kosten zijn we inderdaad uitgegaan van indammen middels geboortebeperving. Geen tekstuele aanpassingen.

6.6.6 Wespen en hoornaars

Kijk vooral ook eens naar de wespenstichting, zie: <https://wespenstichting.nl>

Kennis van genomen.

6.7.2 Niet invasieve exoten

Toename aantal exoten in de natuur: Waarom? Omdat dieren worden gedumpt? De lijst is al actief. Het idee is juist dat deze lijst voorkomt dat er meer van deze dieren in de natuur komen. *Onze perceptie is dat er meer dieren in de natuur komen, maar dat is inderdaad slechts een aanname. Geen tekstuele aanpassingen.*

6.7.4 Afwegingskader overlast

invasie = invasieve
Aangepast.

8.3 Afwegingskader overlast

Zie ook de beslisboom die vanuit de RDA is opgesteld in zienwijze doden van dieren aan het licht. Er is een hoofdstuk opgenomen over overlast. <https://www.rda.nl/nieuws/nieuws/2022/05/19/doden-van-dieren-aan-het-licht>
Kennis van genomen.

CNME en Stichting Dier in Nood Maastricht

1 Inleiding

Van de inzet van dieren voor educatie, voorlichting, therapie, zorg, sociaal-cultureel werk, recreatie tot ecologisch beleid. Daarnaast vallen hieronder dieren voor vermaak en proefdieren, alhoewel deze maatschappelijk ter discussie staan.

Het doel van de beperkte opsomming is te laten zien hoe breed de diverse onderwerpen aangaande Dierenwelzijn zijn. Het is niet de intentie een uitputtend overzicht te geven. Geen aanpassing in de tekst.

1.4 Totstandkoming nota

Juiste naam: Stichting Dier in Nood Maastricht.
Aangepast.

2.6 Toekomstige ontwikkelingen

Chip-en registratieplicht voor katten. Wanneer? Landelijk?

Het is bij ons nog niet bekend wanneer precies deze landelijk chipplicht van kracht wordt. Geen tekstuele aanpassing.

Agressief gedrag bij honden. Wanneer? Landelijk?

Het is bij ons nog niet bekend wanneer precies deze landelijke aanpak van kracht wordt. Geen tekstuele aanpassing.

3.1 Ontwikkelingen van de afgelopen tien jaar

Type fout bij jaartallen.
Aangepast

Nr. 8: Worden hier bedoeld de busjes en wagens of de organisaties? Dierenambulance Limburg-Zuid en/of Dierenbescherming.

Het gaat over de vervoersmiddelen van de beide organisaties. Deze paragraaf blikt overigens terug op de actiepunten uit de vorige nota. Geen tekstuele aanpassing.

Nr.11: Herformulering: Met de Samenwerkende Dierenorganisaties Maastricht en dierenbescherming zijn we in gesprek.

Tekstueel aangepast; we zijn als gemeente ook met de afzonderlijke organisaties en met andere stakeholders in gesprek.

3.2.1 Vervoer en opvang van zieke, gewonde en verdwaalde dieren

Evaluatie vervoer en opvang van zieke, gewonde en verdwaalde dieren? Volgt er weer een aanbestedingsprocedure na 2x1 jaar?

De kwaliteit van de zorg voor zieke, gewone en verdwaalde dieren krijgt voortdurende aandacht. Conform vigerende regels worden diensten periodiek aanbesteed; het operationele aspect van aanbesteding en gunning valt buiten de scope van deze strategisch/tactische nota. Geen tekstuele aanpassing.

3.2.2 Dierennoodhulpketen

Dierennoodhulpketen. Evaluatie?

In 2017 en 2019 (zie 3.1) is de voorgaande nota in zijn totaliteit geëvalueerd. De effectiviteit van de dierennoodhulpketen is een voortdurend punt van aandacht. De acute zorg is op dit moment bij een partij weggezet die 24/7 kan reageren. Echter: we zien een teruglopende hoeveelheid beschikbare dierenartsen in de dierenhulpketen. Geen tekstuele aanpassing.

Wie zijn die meerdere partijen die betrokken zijn bij 24-uurs dierennoodhulp?

Ik hoop dan maar dat het niet de dure commerciële dierenartspraktijken zijn, gefinancierd door buitenlandse investeerders.

Afhankelijk van waar (bij welke instantie) melding wordt gemaakt van het dier in nood, kan dit variëren. Betrokken partijen zijn Gemeente Maastricht, Dierenbescherming, Dierenambulance Limburg Zuid en dierenartsen. Geen tekstuele aanpassing.

3.2.5 Dieren binnen het sociale domein

Werd dit 'buddy' plan jaren terug niet door de Dierenambulance Limburg-Zuid opgezet?

Welke is de opbouw van €15.000 per jaar? Vrijwilligersvergoedingen, vervoer?

We zijn er niet van op de hoogte of de Dierenambulance Limburg – Zuid dit concept eerder heeft ontwikkeld. Het benodigde bedrag is een inschatting op basis van de reeds lopende projecten van de Dierenbescherming. Geen tekstuele aanpassing.

3.2.6 Dieren bij rampen en calamiteiten

Dieren bij rampen en calamiteiten. Op een aantal kinderboerderijen in binnen-en buitenland worden bijeenkomsten georganiseerd voor politie en brandweer hoe om te gaan met (landbouw-)huisdieren in stress. Voorstel: organiseer en financier dergelijke bijeenkomsten op de Maastrichtse kinderboerderijen. <https://www.facebook.com/profile/100069848054665/search/?q=brandweer>; <https://dierenredmateriaal.nl/trainingen/product-training-redden-van-grote-dieren/>
Kennisgenomen van het voorstel. Geen tekstuele aanpassing.

3.2.9 Gevaren voor dieren

Bewezen is dat ook vogels e.d. enorm veel last hebben van vuurwerk. Duidelijker naar publiek maken wat de nadelige gevolgen zijn. Niet duidelijk waarom het verbieden van vuurwerk buiten de verantwoordelijkheid van deze nota valt. Meerdere gemeentes zijn al voorgegaan wat betreft vuurwerkverbod.

We hebben een bewuste keuze gemaakt om hierover in deze nota geen beleidsbesluiten te nemen. Dit blijft ongewijzigd, maar de tekst van paragraaf 3.2.9 is aangepast.

3.3 Communicatie en educatie

Toevoegen bij voorlichting en educatie:

Educatie is een proces en daarom is het van belang dat verschillende onderwerpen regelmatig aan bod blijven komen via educatie op kinderboerderijen, op scholen en via open dagen met een thema zoals die op kinderboerderijen. Daarnaast wordt via kwartaalblaadje 'Druk met Dieren' regelmatig aandacht besteed aan actuele zaken.

We beogen hier een korte omschrijving te geven van het thema educatie. Bovenstaande is daarvoor te gedetailleerd. Geen tekstuele aanpassing.

Wijzigen: 'kinderboerderijen spelen daarbij de belangrijke rol' i.p.v. 'kunnen daarbij een educatieve rol spelen'.

Aangepast.

3.4 Inbedden dierenwelzijnsbeleid

Is de functie Adviseur dierenwelzijn (1FTE) naast de functie van 5.1.2e 5.1.2e *is medewerker Faunabeheer en pakt, naast twee andere collega's, werkzaamheden op in het kader van dierenwelzijn, juist vanwege het ontbreken van een dergelijke dierenwelzijnsadviseur.*

3.6 Samenvatting, voorstellen en acties

Constructief overleg initiëren tussen de sociaal domein, Samenwerkende Dierenorganisaties Maastricht en Dierenbescherming.

Het betreft hier specifiek overleg aangaande mishandelings- en verwaarloozingszaken. Daar zien wij geen rol voor alle aan het Samenwerkende Dierenorganisaties Maastricht deelnemende partijen.

Geen tekstuele aanpassing.

4.2.4 Het overlijden van een huisdier

Wordt hier bedoeld de kadavertonnen bij de dierenambulance aan de Francois de Veyestraat? Die staan daar toch al?

Nee, het betreft hier een op de gemeentewerf te plaatsen kadavercontainer, zodat we voldoen aan wetgeving. Geen tekstuele aanpassing.

4.4.3 Zwerfkatten en verwilderde katten

Bij TNR wordt geen rekening gehouden met de schade die loslopende katten in de natuur aanbrengen. Ook al worden ze gevoerd, jachtinstinct blijft. Waarom wordt bij huiskatten aangeraden de katten binnen te houden of in een afgesloten tuin en geldt dit dan niet voor niet-plaatsbare zwerfkatten? Of plaatsing bij boeren? Overigens zullen katten bij een boer zich ook niet beperken tot alleen muizenvangst.

Ja, dat is een terechte constatering. Alternatieven toegevoegd aan 4.4.2.

4.4.4 Ecologische impact van buiten lopende katten

Huisdieren mogen geen overlast bezorgen. Waarom dan spreken van 'betere optie' bij 'als het mogelijk is de kat in de eigen tuin te houden'. Geldt dat dan ook voor honden?

Het houden van katten en honden is al heel veel jaren gemeengoed bij mensen. De ecologische impact hiervan heeft onlangs verhoogde aandacht gekregen. Desondanks lijkt de samenleving deze impact te accepteren in het voordeel van het houden van katten. Meer bewustwording creëren ten aanzien van bijvoorbeeld het binnen proberen te houden tijdens het broedseizoen kan dan toch helpen om de impact van katten te beperken.

Honden lopen niet los in de openbare ruimte en veroorzaken daardoor niet eenzelfde impact als katten. Geen tekstuele aanpassing.

5.2 Hobbydieren in de gemeente

Het is belangrijk dat CNME deze functie kan blijven behouden. Financiële consequentie?

Het budget voor de uitvoering van deze taak door CNME is ondergebracht in een ander taakveld.

5.2.1 Kinderboerderijen

Bij de intensieve samenwerking kan ook het dierenparkje bij een druk bezocht restaurant in Gronsveld genoemd worden waar tal van mensen bereikt worden, vooral ook door de verspreiding

van het gezamenlijke kwartaalblaadje “Druk met Dieren”. Ook de kinderboerderij Pietersheim van de gemeente Lanaken is betrokken bij deze Maastrichtse samenwerking.

Toegevoegd in tekst.

De boerderij De Grubbe van Mondriaan en Boerderij Oan Köbbes van Koraal hebben door hun openheid ook een publieksfunctie en verzorgen tevens een aantal CNME-zelfdoelessen voor het basisonderwijs. Boerderij Oan Köbbes biedt een unieke eigen boerderijles aan die samen met CNME is ontwikkeld.

<https://nmegids.nl/algemeen/lesaanbod/nmegids.php?aanbieder=mr&doel=overzicht> (Boerderij & Dieren)

Te uitgebreid voor deze context; de bijdrage van deze boerderijen wordt in de tekst genoemd. Geen tekstuele aanpassing.

... dat verkrijgbaar is op de kinderboerderijen en digitaal naar scholen wordt gestuurd.

Kennis van genomen.

uiteenlopende komaf en leeftijd

Aangepast.

Heel goed!: “.....maar ook aan dieren die bedoeld zijn voor consumptie, zodat dierenwelzijn in een brede context aan de orde komt”.

Bedankt voor compliment.

Wijzigen: zinvolle i.p.v. leuke

Aangepast.

5.3 Dieren en religie

<https://www.eyesonanimals.com/nl/eyes-on-animals-guest-speaker-at-leuven-university-debate-on-non-stun-ritual-slaughter-belgium/>

In verschillende landen verboden.

Weglaten: “de gemeente heeft hier geen rol in”

Suggestie niet overgenomen, de tekst is bewust opgenomen om duiding te geven aan de gemeentelijke (on)mogelijkheden.

6.2.1 Wilde dieren in nood

Typefout Opglabbek

Aangepast

6.3.2 Vogelgriep

<https://www.gddiergezondheid.nl/keurmerkzoonosen>

Kennis van genomen.

6.6.2 Ganzen

Zijn ganzen niet geschikt voor consumptie?

Ganzen zijn wellicht geschikt voor consumptie, maar we kiezen ervoor om het eten van de overlast veroorzakende ganzen niet te benoemen als bestrijdingsvorm van deze overlast. Geen tekstuele aanpassing.

6.6.3 Stadsduiven

Borden met pictogrammen/beeldmateriaal + boetebedrag in meerder talen

Kennis van genomen, goede suggestie.

6.6.6 Wespen en hoornaars

Er zijn vele soorten wespen.

Aangepast, specificatie toegevoegd.

6.7.2. Niet invasieve exoten

Wordt hier niet de Grijs eekhoorn bedoeld?

De Grijs eekhoorn heeft grote impact op onze inheemse Europese rode eekhoorn. Aangevuld in tekst.

Dierenbescherming

1.3 Afbakening

Gemeente kan kiezen voor diervriendelijk voorbeeldgedrag, bv door in inkoopbeleid en catering zoveel mogelijk te kiezen voor plantaardige en/of biologische producten, en producten met een Beter Leven keurmerk.

Bij de totstandkoming van de nota is gewogen of er aandacht uit moest gaan naar gedragsverandering in de richting van meer diervriendelijke producten; we hebben bewust ervoor gekozen dit niet mee te nemen. Deze opmerking heeft geleid tot een aanpassing in de afbakening.

1.3 Afbakening

Wat hier ontbreekt is aandacht voor gehouden dieren in veehouderij binnen gemeentegrenzen. De gemeente kan daarbij voorwaarden scheppen voor een zo diervriendelijk mogelijke bedrijfsvoering, bv door stimulering van deelname aan het Beter Leven keurmerk, geen vergunning verlenen voor megastallen/meerdere bouwlagen. Gronden melkveebedrijven bestemming grondgebonden melkveehouderij geven, met voldoende grond om koeien te weiden.

Gezien de zeer beperkte veehouderij binnen gemeentegrenzen van Maastricht, is besloten dit onderwerp geen onderdeel te maken van de Nota Dierenwelzijn. Deze opmerking heeft geleid tot een aanpassing in de afbakening.

2.1 Introductie dierenwelzijn

Brambell enigszins achterhaald, daarin negatief welzijn centraal (vrijheid van) inmiddels meer aandacht voor positief welzijn (vrijheid tot). Meer toonaangevend is nu het Five Domains Model van 5.1.2e (2016) waar veranderingen in voeding, omgeving, gezondheid en gedrag resulteren in veranderingen in de emotionele toestand. Zie ook RDA, bv

<https://www.rda.nl/publicaties/zienswijzen/2021/11/18/zienswijze-dierwaardige-veehouderij>.

Deze opmerking heeft geleid tot een toevoeging aan paragraaf 2.1 waarbij het Five Domains Model van 5.1.2e wordt genoemd.

2.3 Provinciale bepalingen

Faunabeheereenheid is uitvoeringsorganisatie van de provincie. Zoals het hier nu beschreven wordt, lijkt FBE autonome organisatie, is niet het geval. FBE is 100% gefinancierd door provincie en opereert binnen kaders van provinciaal natuur- en faunabeleid, cq geeft uitvoering hieraan. FBE een overkoepelende organisatie van WBE's? FBE is geen jagerskoepel, maar samenwerkingsverband tussen jagers, boeren, natuurbeheerders, grondbezitters en maatschappelijke organisaties

Deze opmerking heeft geleid tot een aanpassing van de uitleg over het begrip Faunabeheereenheid Limburg.

3.2.6 Dieren bij rampen en calamiteiten

Aanvullende info van recente datum. In samenwerking met andere partijen heeft de Dierenbescherming een stichting opgericht. Stichting Dieren in Rampen coördineert de samenwerking tussen de verschillende overkoepelende dierenhulporganisaties in Nederland voor

hulp aan dieren bij crises en rampen. De meeste dierenambulances en opvangen zijn aangesloten bij de deelnemende organisaties. <https://www.diereninrampen.nl/>
Informatie opgenomen in de tekst.

3.2.8 Faunabeheer binnen gemeentelijk grondgebied

Op eigen gronden gemeente schadebestrijding wanneer dit nodig is (en preventieve maatregelen uitgeput) uiteraard, maar niet nodig om dit voor benuttingsjacht binnen gemeentegrenzen te doen. Die vijf wildsoorten (konijn, haas, fazant, houtduif, wilde eend) hebben geen van alle een gunstige staat van instandhouding (vandaar jacht op konijn en haas door minister al 2 seizoenen gesloten). Door minder afschot sowieso sterftfactor minder, en zo weer wat ruimte voor herstel van deze soorten.

Aangezien het rijk de kaders stelt voor de jacht op de vijf wildsoorten, achten we de regulatie hiervan voldoende. Binnen onze gemeentegrenzen zijn we afhankelijk van populatiebeheer om met name veiligheid van inwoners te borgen. Derhalve vinden we dat populatiebeheer, schadebestrijding en de eventuele jacht op de vijf wildsoorten hand in hand zou kunnen gaan. Geen tekstuele aanpassing.

3.2.9 Gevaren voor dieren

Vuurwerk is relevant voor dierenwelzijn, want een aantasting daarvan. Gemeentelijk vuurwerkverbod of vuurwerkvrije zones binnen de gemeente daarom wenselijk vanuit oogpunt dierenwelzijn.

We hebben een bewuste keuze gemaakt om hierover in deze nota geen beleidsbesluiten te nemen. Dit blijft ongewijzigd, maar de tekst van paragraaf 3.2.9 is aangepast.

3.2.13 Biodiversiteit

Biodiversiteit hangt wel samen met staat van instandhouding van soorten en is als zodanig een aspect van welzijn van niet gehouden dieren; daar kun je bv aan bijdragen door natuurinclusief en diervriendelijk bouwen, wonen en tuinieren. Dus relevant voor deze nota/gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid.

Aandacht voor natuurinclusief/diervriendelijk bouwen, wonen en tuinieren is zeker relevant voor verbetering van dierenwelzijn, maar wordt binnen gemeente Maastricht vanuit een ander taakveld opgepakt. Binnen deze nota wordt wel aandacht besteed aan wilde dieren in paragraaf 6.4, waarbij sprake is van nauwe samenhang met biodiversiteit. Geen tekstuele aanpassing.

3.3 Communicatie en educatie

Dierenwelzijn op de gemeentelijk website een prominentere plek geven. bv als onderwerp op de home page.

Gemeente Maastricht heeft heel veel onderwerpen waarover gecommuniceerd moet worden. Prioritering wordt bepaald door team communicatie. Er is aandacht voor dieren en natuur op de pagina <https://www.gemeentemaastricht.nl/dieren-en-natuur>. Via verschillende communicatiekanalen wordt er aandacht besteed aan dierenwelzijns onderwerpen die op dat moment spelen. Geen tekstuele aanpassingen.

4.2.1 Aanschaffen en verzorgen van een huisdier

Wat kan de gemeente doen om hier meer aandacht aan te geven? Dierenwelzijn bij de onderwerpen vermelden op de webpagina van de gemeente. Daar kan dan m.b.t. aanschaf huisdieren verwezen worden naar o.a.:

- De "Dier en mens wijzer" van de DB is een online informatie tool om een bewuste keuze/match tussen mens en dier te bewerkstelligen. www.dierenmenswijzer.dierenbescherming.nl
- LICG De LICG verstrekt ook informatie over aanschaf van huisdieren.

In paragraaf 4.5.1 is het volgende actiepunt opgenomen:

'Samenwerking aangaan met opvangen voor diverse soorten dieren. Communicatie en voorlichting geven aan inwoners over de aanschaf van huisdieren, maar ook waar zij terecht kunnen met hun

vragen over verzorging en het afstaan van dieren.’ Wij bekijken op welke manier we de communicatie omtrent aanschaf van huisdieren vorm gaan geven in samenwerking met team communicatie.

Geen tekstuele aanpassingen.

4.2.3 Dumpen van een huisdier

Zijn geen opvangmogelijkheden voor exoten (actiepunt 4.2.3).

Tekstueel aangepast.

Opvangen van exoten is een probleem. Opvangen zitten overvol en zijn maar in zeer beperkt voorhanden. Opvangen alleen is niet voldoende om aan de vraag te kunnen voldoen (denk bv aan schildpadden.) Lobby richting provinciale/landelijke overheid vanuit gemeenten/VNG om hier aandacht voor te vragen is gewenst.

Wij onderkennen dit probleem. Punt opgenomen onder 4.2.3.

4.4.3 Zwerfkatten en verwilderde katten

Ontheffing is verlengd voor 5 jaar.

Tekstueel aangepast. Toevoeging gedaan naar aanleiding van deze opmerking.

De provincie Limburg heeft een ontheffing afgegeven aan de Dierenbescherming om in geheel Limburg TNR uit te voeren. Deze ontheffing is in juni 2024 verlengd voor 5 jaar. De Db kan voor de gemeente locaties van verwilderde katten in behandeling nemen via TNR. Afspraken hierover kunnen worden geformaliseerd.

Tekstueel aangepast. Toevoeging gedaan naar aanleiding van deze opmerking.

4.5.1 Algemene regels en verantwoordelijkheden (exotische dieren)

Aanpassen aan huidige wetgeving en lijst.

Tekstueel aangepast. Link toegevoegd: (<https://www.rvo.nl/onderwerpen/dieren-houden-verkopen-verzorgen/huis-en-hobbydierenlijst#de-huis--en-hobbydierenlijst>).

6. Dieren in het wild

De gemeente kan ook rekening houden met wilde dieren door natuurinclusief en diervriendelijk bouwen, wonen en tuinieren, bij bouw en onderhoudswerken in openbare ruimte en groenbeheer.

Ook voorlichting en educatie hierover aan burgers

Aandacht voor natuurinclusief/diervriendelijk bouwen, wonen en tuinieren is zeker relevant voor verbetering van dierenwelzijn, maar wordt binnen gemeente Maastricht vanuit een ander taakveld opgepakt. Binnen deze nota wordt wel aandacht besteed aan wilde dieren in paragraaf 6.4, waarbij sprake is van nauwe samenhang met biodiversiteit. Geen tekstuele aanpassing.

5.2 Hobbydieren in de gemeente

‘Al jarenlang is er een intensieve samenwerking tussen het Centrum voor Natuur- en Milieueducatie (CNME) en de verschillende organisaties die in Maastricht met en voor dieren werken.’ Hier kan de DB (I) een rol spelen.

Kennis van genomen. Geen tekstuele aanpassingen.

6.1 Rol van de gemeente

Gezien deze opvang van wilde dieren uit Maastricht en iedereen verplicht is om bij te dragen aan de zorg voor dieren in nood (en je dieren de nodige zorg niet kunt onthouden): waarom dan toch geen financiële bijdrage vanuit gemeente voor wildopvang?

De opvang in Opglabbeek is een particulier initiatief. Om het werk voor de gemeente Maastricht te kunnen blijven doen zou het fijn zijn/is het noodzakelijk als de gemeente de opvang in Opglabbeek ook financieel zou ondersteunen.

Uit gesprekken met Dierenhulpcentrum Opglabbeek bleek dat de huidige subsidie vanuit Provincie Limburg afdoende is voor de opvang van wilde dieren. Om die reden is gekozen voor geen financiële steun op dit moment. Geen aanpassingen naar aanleiding van deze opmerking.

6.2.1 Wilde dieren in nood

En dat niet alleen, ook de RDA wijst in advies op verantwoordelijkheid van alle beleidsniveaus overheden hiervoor (rijk, provincies, gemeenten):

<https://www.rda.nl/publicaties/publicaties/2022/07/11/zienswijze-wildopvang>. Dus ook structurele financiële bijdrage vanuit gemeente wenselijk.

Voorkomen is beter dan genezen, dus een bijdrage van uit de gemeente voor het werk van NHC is op zijn plaats

Zoals aangegeven in de tekst, realiseren wij ons dat deze situatie kan veranderen en dat er in de toekomst mogelijk financiële steun nodig is vanuit de gemeente. Geen tekstuele aanpassingen.

6.2.3 Vissen en viswater

Er is in de wetenschappelijke wereld steeds meer onderbouwing dat vissen wel pijn kunnen ervaren. Zie ook RDA Zienswijze welzijn van vissen pag 22:

<https://www.rda.nl/publicaties/zienswijzen/2018/03/07/welzijn-van-vissen-verdient-meer-aandacht-van-overheid-en-andere-betrokken-partijen>. Ook EFSA (European Food Safety Authority) en OIE (World Organisation of Animal Health) hebben dit bevestigd (EFSA, 2009a; OIE, 2017). Er zijn veel reviews over dit onderwerp (o.a. Sneddon, 2015; Rose et al. 2012; Braithwaite & Ebbesson, 2014).

Vanuit het voorzorgsprincipe (het principe dat ook de kans op dierlijk lijden zoveel mogelijk vermeden moet worden) zijn er dus goede argumenten om potentieel lijden te minimaliseren (De Jonge et al., 2015). Of, zoals Maximilian Padden Elder (2014) stelt in zijn artikel 'The Fish Pain Debate: broadening humanity's horizon': "It is argued that enough scientific evidence exists to provide evidence for fish sentience and suffering. However, for those unconvinced in light of both scientific and popular consensus, the precautionary principle, where we treat fish as if they may suffer, will ultimately be advocated as an appropriate approach for fish welfare."

We nemen in onze tekst de tegenstrijdigheid omtrent het onderwerp pijn en welzijn van vissen mee. Naar aanleiding van inbreng door meerdere partijen, is de tekst over dit onderwerp herschreven.

6.2.4 Faunavoorzieningen

Paddentrek werkgroepen (vrijwilligers) in zetten op specifieke gebieden/wegen. Info via DB. *Kennis van genomen. Geen tekstuele aanpassingen.*

7.1.3 Nieuwe begroting dierenwelzijn

'Dit is het bedrag beschikbaar voor de zorg voor kadavers, honden/katten en overige dieren.': Ik zou het omdraaien: beschikbaar voor de zorg honden/katten en overige dieren en kadavers (zowel gehouden als iwld).

Aangepast.

Voor de uitvoering van deze (wettelijke) taak maakt de gemeente gebruik van organisaties die werken met vrijwilligers. Hoewel vrijwillige inzet een goede manier kan zijn om dierenwelzijn te borgen, is het uitvoeren ervan met inzet van vrijwilligers een enorme uitdaging. Dit vanwege krapte op de arbeidsmarkt die een behoorlijke druk legt op de beschikbaarheid van vrijwilligers. Daarnaast wordt deze wettelijke taak door deze organisaties onder de kostprijs uitgevoerd, waarbij ze het tekort zelf aanvullen. Dit is geen wenselijke/houdbare situatie.

Kennis van genomen. De gemeentelijke hulp aan dieren is deels tot stand gekomen via een langjarige overeenkomst met de Dierenbescherming en deels via een aanbesteding met een looptijd van maximaal 4 jaar. De inschrijvende partij is vrij om de totstandkoming van de inschrijfprijs zelf te bepalen. Geen tekstuele aanpassingen.

Dierenpolitie Limburg

2.1 Introductie dierenwelzijn

Opvangtermijn 13 weken: Kostenaspect 13 weken. Afstemmen met afd. financiën of termijn ook naar 14 dagen gezet kan worden. De evt. enkele claim weegt niet op tegen kostenaspect.

De wettelijke opvangtermijn bedraagt 13 weken, deze plicht hebben we als gemeente. In samenwerking met de Dierenbescherming zoeken we naar mogelijkheden om de opvangtermijn zo kort mogelijk te houden (afstandsverklaring etc.). Geen tekstuele aanpassing.

2.5 Organisatie van dierenwelzijnstaken

Nieuwe benaming Dierenpolitie is DCG (Dieren binnen Criminaliteit en Gebiedsgebonden politie).
Bij eerste melding nieuwe naam genoemd en verder Dierenpolitie laten staan.

2.6 Toekomstige ontwikkelingen

'Er bestaat een groot risico dat zoogdieren die niet op deze lijst staan': Niet?

Gecontroleerd, tekst klopt.

3.2.5 Dieren binnen het sociale domein

Huiselijk geweld en uithuiszettingen: denk aan Stichting Mendoo.

Kennis van genomen.

3.2.6 Dieren bij rampen en calamiteiten

Meeliften met project "Dieren in rampen" Zie: www.diereninrampen.nl. Project Dieren in Rampen en Crises wordt geleid door het Nederlands Instituut voor Publieke Veiligheid (NIPV) in opdracht van de Vakraad Risico- en Crisisbeheersing

Tekst aangepast naar aanleiding van opmerking.

3.3 Communicatie en educatie

Voorlichting – sociale media: Wordt actief op geïnvesteerd door media van meldpunt 144. Deze kunnen gedeeld worden.

Kennis van genomen.

3.4 Inbedden dierenwelzijnsbeleid

Adviseur Dierenwelzijn: Zie presentatie adviseur Dierenwelzijn gemeenten vanuit evenement Gemeentelijk Dierenwelzijnsbeleid op woensdag 29 mei 2024.

Kennis van genomen, aanwezig geweest bij evenement.

4.2.1 Aanschaffen en verzorgen van een huisdier

Verwijzen naar site van de overheid: www.licg.nl

In paragraaf 4.5.1 is het volgende actiepoint opgenomen:

'Samenwerking aangaan met opvangen voor diverse soorten dieren. Communicatie en voorlichting geven aan inwoners over de aanschaf van huisdieren, maar ook waar zij terecht kunnen met hun vragen over verzorging en het afstaan van dieren.' Wij bekijken op welke manier we de communicatie omtrent aanschaf van huisdieren vorm gaan geven in samenwerking met team communicatie.

Geen tekstuele aanpassingen.

4.3.4 Agressieve honden en bijtincidenten

Agressieve honden en bijtincidenten: Kan ook door de BOA's Handhaving gedaan worden.

Toegevoegd aan tekst.

Aangifte enkel als men strafvervolgning wenst. Melding(en) kan al voldoende zijn voor een bestuurlijke maatregel.

Toegevoegd aan tekst.

4.3.5 Conclusies en aanbevelingen hondenrichtlijnen

Zie beleidsregel gevaarlijke honden gemeente Venlo 2022.

Kennis van genomen, dank voor het delen.

Hondenlosloopgebieden': Zie presentatie "Inrichten van losloopgebieden" vanuit evenement Gemeentelijk Dierenwelzijnsbeleid op woensdag 29 mei 2024.

Kennis van genomen, aanwezig geweest bij evenement.

5.2.3 Hobbydieren en evenementen

Is het nog van deze tijd om levende dieren bv in stal te zetten bij een kerststal?

Of dieren mogen worden ingezet en onder welke omstandigheden wordt in het evenementenbeleid/vergunning bepaald. In voorkomende casussen wordt dit overlegd met de dierenpolitie. Geen tekstuele aanpassingen.

Faunabeheereenheid Limburg

2.3 Provinciale bepalingen

Definiëring Faunabeheereenheid Limburg.

Aangepast.

“Jacht” wordt eigenlijk alleen gebruikt voor de benuttingsjacht op de 5 wildsoorten.

Aangepast.

3.1 Ontwikkelingen van de afgelopen tien jaar

202-2029

Aangepast.

3.2.4 Bescherming van soorten bij diverse buitenactiviteiten

Ontheffing: vergunning

Aangepast.

3.2.8 Faunabeheer binnen gemeentelijk grondgebied

Jacht is een grondrecht, daarvoor wordt geen vergunning afgegeven: dat recht heb je door eigenaarschap of door het jachtrecht te gaan huren van de eigenaar.

Aangepast.

Geven van toestemming tot het bestrijden van wildschade: Kan ook aan anderen dan WBE verleend worden, bijvoorbeeld fretteren op dijken aan een fretteur, of duiven bejagen met een valkenier met roofvogel: dan geldt er géén aansluitplicht bij een WBE. Die plicht is er alleen als het beheer met het geweer wordt uitgevoerd en men een bejaagbaar veld ter plekke heeft (minimaal 40 hectare aaneengesloten etc).

Aangepast.

Alle tekstuele suggesties overgenomen.

3.2.10 Voerontmoediging

'Het achterlaten van grote hoeveelheden etensresten op de grond is strafbaar volgens de Wet Milieubeheer.': Bovendien kan dit leiden tot een lokale rattenplaag.

Aangepast.

3.2.11 Destructie van dode dieren

Ook dient er een voorziening te zijn waarmee resten van wild (slachtafval van particulieren) kan worden afgevoerd. Poeliers waar jagers hun wild afgeven moeten dit verplicht via Rendac afvoeren, maar individuele jagers moeten de rest van bijvoorbeeld geschoten wild zwijgen op een verantwoorde

manier via de gemeente af kunnen voeren. In de zomer de resten van een wild zwijn aanbieden in een kliko voor restafval leidt tot explosie van maden en stankoverlast...

In verband met onze wettelijke plicht een gratis inzamelpunt voor dode huisdieren te voorzien, zal er op de gemeentelijke werf vanuit taakveld Afval een voorziening getroffen worden (paragraaf 4.2.4). Na plaatsing van deze voorziening kunnen we mogelijkheden bekijken voor het afvoeren van resten van in het kader van faunabeheer geschoten wild. Geen tekstuele aanpassing.

4.4.3 Zwerfkatten en verwilderde katten

Ontheffing – vergunning

Aangepast.

6.1 Dieren in het wild – Rol van de gemeente

de provincie Limburg

Aangepast.

6.3 Wilde dieren en besmettelijke dierziekten

Sommige besmettelijke dierziekten kunnen grote gevolgen hebben voor dieren, mensen (zoönosen) en de natuur.

Aangepast.

6.3.2 Vogelgriep

Tekstuele aanpassingen overgenomen.

Andere mogelijke diervriendelijke manieren voor het indammen populaties ganzen:

- Een losloopgebied voor honden maken rondom de vijver
- Eilandjes in de vijvers via een smalle plank toegankelijk maken voor vossen, zodat er niet meer gebroed gaat worden

Voorbeelden overgenomen.

6.6.3 Stadsduiven

stadsduiven = meestal verwilderde postduiven

Overgenomen.

6.6.4 Roeken

Ontheffing = vergunning

Aangepast.

6.7.1 Invasieve exoten

Voor het gebruiken van een drijvende vangkooi is een provinciale vergunning vereist.

Kennis van genomen, geen tekstuele aanpassing.

7.1.1 Huidige begroting

Begroting ophoging voor correcte afvoer van slachtafval door particuliere (resten wild zwijn en ganzen e.d. door individuele jagers)?

Dit behoort tot taakveld Afval.

8.1 Bijlagen - Begrippen en afkortingen

Jacht en Beheer - Er is een wettelijk verschil tussen de 2 beheervormen. "Jacht" omvat de benuttingsjacht op basis van het grondrecht tot benutten van wild, goed beschreven in de tekst.

Daarnaast is er "Beheer" op basis van vergunningen e.d. om schade te beperken, voor de veiligheid om of populaties niet te goot te laten worden (dierenwelzijn = Oostvaardersplassen scenario)"

Tekstuele aanpassingen overgenomen.

Inheemse diersoorten - De meeste inheemse soorten zijn beschermd. Inheemse diersoorten worden onderscheiden van exotische of invasieve soorten (zoals wasberen), die van elders zijn geïntroduceerd en potentieel schadelijk kunnen zijn voor het inheemse ecosysteem, en van verwilderde dieren (zoals stadsduiven).

Tekstuele aanpassingen overgenomen.

Invasieve exoot - Dier wordt uitsluitend op de invasieven lijst geplaatst ALS deze schade veroorzaakt, dus niet "vaak", maar dus per definitie "altijd".

Tekstuele aanpassingen overgenomen.

8.2 Bijlagen - Wet- en regelgeving

Jachtbesluit: Is per 1-1-2017 komen te vervallen, zit nu on Wet natuurbescherming > Spoor Natuur Omgevingswet.

Aangepast.

8.3 Afwegingskader overlast

Afwegingskader: ontheffing = vergunning

Niet aangepast.

Kinder- en zorgboerderij De Heeg

Nota algemeen

De inhoudsopgave bekijkend ben ik zo vrij om op te merken dat een nota van een dergelijke omvang op basis van mijn ervaring bij SZW en in het onderwijs, het gevaar in zich bergt maar deels gelezen te worden (Het gaat om 69 bladzijden!). Dat betekent naar mijn opvatting dat deelonderwerpen pas echt gelezen gaan worden als het betreffende deelonderwerp een raakvlak heeft bij de betreffende organisaties! Samenvattingen worden ook in de praktijk ook gebruikt om daardoor een soort globaal totaaloverzicht te verkrijgen zonder dat het noodzakelijk is heel grote nota's van A tot Z te lezen. Dat zou ik jammer vinden voor het werk dat jullie gedaan hebt. Ik geef jullie daarom in overweging om de te bekijken of de nota door wat onderdelen uit de grote nota te halen en die vervolgens als bijlagen toe te voegen aan wat ik zou willen aanduiden als de externe hoofdstukken die betrekking hebben op deelonderwerpen. Alle onderwerpen van de hier aan de orde nota zijn niet voor alle organisaties even relevant. Incidenteel soms wel. Denken aan bijvoorbeeld de actuele besmettelijke dierziekten bij schapen (blauwtong). Een schaap is uiteraard geen dier dat hier in het wild leeft.

Een terechte opmerking. Gezien de omvang van de Nota zijn wij voornemens na vaststelling door de raad een samenvattende versie te laten maken. Op die manier kan dan in een leesbaar document kennis worden genomen van de grote lijnen. Eenieder die meer informatie wil, kan dan het desbetreffende stuk in de Nota lezen.

6.5 Dierplagen

De passage over de plaagdieren vind ik op onderdelen tekortschieten als het gaat om het belang van de bedreigingen van de volksgezondheid door o.a. de bruine rat. Op zich lijkt het niet onlogisch, dat o.a. de bestrijding van de bruine rat primair plaatsvindt in de publieke ruimte. Anderzijds mag het bekend zijn, dat m.n. ratten steeds meer voorkomen in de omgevingen die niet tot de publieke ruimte behoort. Dat komt mede doordat door de bestrijding van met name ratten ook een verdrinkingseffect heeft naar de niet-publieke ruimten zoals huizen en bedrijven. Er is literatuur over de omvangrijke schade die de plaagdieren veroorzaken. De materiele schade die deze dieren veroorzaken kan heel wat ellende veroorzaken. Denk aan onveilige werksituaties, stroomstoringen, kapotte auto's en werkmachines in de landbouw. Ook stalbranden zijn meermaals veroorzaakt door ratten en muizen met alle tragische gevolgen voor mensen en dieren.

We moeten daarbij m.i. ook niet onderschatten de risico's voor de volksgezondheid voor onze gemeenten, maar ook voor een heel groot gedeelte van Nederland. Denk aan de virussen en ziekmakende bacteriën waar ook de ratten en muizen om bekend staan.

Burgers zijn vaak onvoldoende deskundig om deze dieren te bestrijden en een deel van onze burgers is zeker niet in staat om legale bestrijdingsmiddelen te kopen en weet evenmin hoe daar mee om te gaan. Ze hebben uit gebrek van kennis of onverschilligheid weinig op met de bestrijding van het ongedierte. De ratten maken onder regelmatig vuilniszakken open en blijkt soms dagen liggen op de openbare weg. Door het restafval ook in tonnen te laten ophalen zou een belangrijke voedselbron voor deze plaagdieren aanzienlijk minder worden.

Ook kinderboerderijen, dierenopvang instellingen hebben ook een maatschappelijke functie en toch vindt onze lokale overheid* dat de bestrijding van plaagdieren hun eigen specifieke verantwoordelijkheid is. Dat is toch wel een vreemde opvatting naar mijn mening, omdat er in de financiering van genoemde instellingen nog nooit iets van subsidie voor de bestrijding van de plaagdieren is opgedoken.

Financiering van de bestrijding die m.i. zeer hard nodig is m.i. niet bij de grens van het publieke domein moeten stoppen. Een dergelijke beleidskeuze zou m.i. op wat langere termijn rampzalig kunnen gaan uitpakken. Ook hebben een aantal instellingen die wat afgelegen liggen te maken met het regelmatig dumpen van afval, meubels en vuilniszakken van de gemeente. Ongedierte is bijna altijd snel bij als het om zakken enz. gaat. Meldingen daarover hebben uiteindelijk wel tot gevolg dat dit opgehaald wordt. Maar het blijft meermaals regelmatig te lang liggen. De bereid van instellingen als de onze om de rommel, vuilniszakken enz. naar het milieupark te brengen is tot nul gezakt, omdat we vervolgens toch bijna altijd een soms een fors bedrag moeten betalen om de rommel kwijt te raken.

Gemeente Maastricht heeft in de Uitvoeringsnotitie rattenbeheer (vastgesteld op 11-2-2020) vastgelegd hoe zij om gaat met de beheersing van de bruine rat. Bestrijding van de bruine rat bij particulieren door de gemeente zou een enorme kostenpost inhouden. Een particulier (en bedrijf of andere instantie) is verantwoordelijk voor de manier waarop zijn of haar eigendom onderhouden wordt. Daar hoort bestrijding van dierplagen ook bij. Eenieder kan een melding maken bij de gemeente over overlast van de bruine rat. Vervolgens wordt er een gratis inspectie uitgevoerd en advies gegeven over aanpak van de oorzaak en mogelijkheden wat bestrijding betreft. Tekstuele aanpassing in alinea 3 van paragraaf 6.5.

2 Dierenwelzijn en wettelijke taken

Blz.7. 1e alinea: de gemeente behoort ook aangemerkt te worden als "overheid".
Tekstueel aangepast.

2.1 Introductie dierenwelzijn

Blz. 7; verwijzing naar "vijf vrijheden van Brambell" vraagt m.i. een paragraaf vraagt m.i. om een verduidelijking van de bron. Bijvoorbeeld bij de opsomming of via een voetnoot!
Bron vermeld.

Blz. 8: 'In de bijlagen (8.2) staat relevante wet- en regelgeving waarin dierenwelzijn is opgenomen. De wettelijke taken voor een gemeente beperken zich tot:': Is het niet wenselijk om net als bij de verwijzing naar het BW te verwijzen naar" hoofdstuk en artikelen AWB "is ook in dit krachten- veld heel belangrijk, zeker ook voor de gemeente als behorende tot de overheid!
Wetsartikelen toegevoegd.

2.5 Organisatie van dierenwelzijnstaken

'Gemeente Maastricht neemt deel aan de overleggen van de 'samenwerkende dierorganisaties Maastricht'. De medewerker van politie Maastricht die zich bezighoudt met dieraangelegenheden is ook aanwezig bij deze overleggen. Er is rechtstreeks contact tussen de medewerkers van de gemeente en de Dierenpolitie.': Ik herken niet dat de politie erg vaak aanwezig is bij de overleggen

bij de samenwerkende dierenorganisaties?

Het is de deelnemende partijen vrij om al dan niet aanwezig te zijn bij de overleggen. Als gemeente staan we in direct contact met de betreffende ambtenaar. Geen tekstuele aanpassingen.

3.1 Ontwikkelingen van de afgelopen tien jaar

De nota Dierenwelzijn 202? -2029 ontbreekt een cijfer.

Tekstueel aangepast.

Blz. 13 punt 11. 'Het overleg met samenwerkende partners. ': Hooft bij het overzicht actiepunten en voortgang niet duidelijk te worden wat het "in gesprek zijn met bv kinderboerderijen enz." als doelstelling heeft? De nodige dieren die regelmatig bij o.a. kinderboerderijen gedropt worden, moeten ergens op kunnen rekenen c.q. degene die hun dieren in de steek laten zouden ook moeten weten wat in bepaalde omstandigheden de gevolgen voor hen kunnen zijn. Gedropte dieren kunnen bij nooit op de boerderijen worden toegelaten vanwege de risico's Het is een gegeven dat er bijna nooit bekend is of de dieren geënt zijn, geen ziekte onder de leden hebben enz. Tegelijkertijd zou in de geest van de nota daarvoor toch iets door de gemeente geregeld moeten worden?

Het doel van het overleg is het informeren van elkaar over zaken die zich voordoen. Het is aan de voorkant ondoenlijk vast te leggen welke prangende zaken aandacht behoeven. Het gaat ook om het met elkaar in contact komen en onderling informatie uitwisselen. Dat het dumpen van dieren bij kinderboerderijen voor problemen kan zorgen is net als bij dumpen in openbare ruimte evident. Dit komt aan de orde in paragraaf 4.2.3. Geen tekstuele aanpassingen.

5.5 Aanbevelingen en acties – hobbydieren

Preventie – aanschaf – en verzorgen huisdieren

Preventie, de verplichtingen die vastzitten aan de aanschaf van dieren we wij als Kinder- en zorgboerderij belangrijk. We besteden daarom al langer geregeld aandacht aan deze onderwerpen. Het mag duidelijk zijn dat ook hier weer de nodige tijd, nieuwe registratieverplichtingen met zich zullen meebrengen. Ik wil ervoor waarschuwen dat de zorg voor onze mensen en dieren al heel veel energie kost en daarnaast ook de eisen die diverse overheden ons opleggen al jaren heel belastend voor ons zijn, temeer omdat er ook in financiële zin nooit enige vergoeding voor de taken zijn ontvangen. Geld voor voldoende voor de aanstelling van voldoende vakbekwame medewerkers is niet aanwezig, maar lijkt erop dat we overheid steeds meer verplichtingen op ons bord krijgen. De voorgestelde ophoging van wat genoemde "Subsidie De Heeg" zou daarbij uiteraard heel welkom.

De afspraken die we met de gemeente c.q. wethouder Bastiaans in 2023 hebben gemaakt dat we over de hele lijn hetzelfde voortaan 100% gelijk zullen worden behandeld m.b.t. de vergoedingen is uiteraard lijdend hoe wij tegen de besluitvorming van de gemeente zullen aankijken, maar kan verder bij de beoordeling van de hier aan de orde zijnde nota buiten beschouwing blijven.

Er is in het verleden vanuit dierenwelzijn enkel één subsidie beschikbaar geweest specifiek voor de kinderboerderij De Heeg die verder niet nader was gespecificeerd. De gemeente Maastricht kiest er nu vanuit taakveld Dierenwelzijn voor enkel een financiële bijdrage te leveren in de vorm van een opdrachtverstrekking voor activiteiten in het kader van dierenwelzijn-educatie.

Daarnaast is er natuurlijk een raakvlak met sociaal/wmo daar waar het gaat om het aanbieden van dagbestedingsplekken en de daarmee samenhangende vergoedingen. Uit gesprekken blijkt dat daarbij ook komt kijken, de zorgvraag van de cliënten en de hoeveelheid plekken. Maar dit (financieel) kader valt inderdaad buiten de scope van deze nota; dit heeft niets met dierenwelzijn in de kern te maken.

Geen tekstuele aanpassingen.

Subsidieverstrekking voor kinderboerderijen omvormen naar opdracht verlening in het kader van voorlichting over dierenwelzijn. Deze aanbeveling komt voor de kinderboerderijen wel erg vreemd over. De formulering wekt -hopelijk is dat niet de bedoeling- de indruk dat de omvorming tot

opdrachtverlening in het kader van voorlichting over dieren(welzijn) een zelfstandig doel is? Is de in de nota genoemde om te vormen feitelijk een nieuwe subsidieregeling? Ik vraag me af het "omvormen" niet gewoon een onderdeel van een bestaande subsidieregeling zijn? Ik vind het onduidelijk is hoe en onder welke condities we de op zich sympathieke bedoeling van de omvorming waar kunnen maken.

We zijn van mening dat voor de toekomst subsidies niet wenselijk zijn voor de doelstelling die we voor ogen hebben in het kader van dierenwelzijn. We hechten aan een deugdelijke educatie op het gebied van dierenwelzijn en daar willen we de kinderboerderijen voor belonen door opdrachten uit te zetten om acties voor te bereiden en uit te voeren op het gebied van dierenwelzijn-educatie. Opdrachten passen beter bij het beoogde dan een subsidie. Geen tekstuele aanpassingen.

7.1.1 Huidige begroting

De post "Subsidie De Heeg" en "Subsidie dierenpark" worden jaarlijks geïndexeerd conform vigerende afspraken. Subsidie De Heeg is bij ons niet onder die naam bekend en ook niet in een toekennende beschikking. Het bedrag wordt genoemd lijkt meer op de subsidie die bij ons bekend is als exploitatiesubsidie die m.i. niet om een aantal op de economie gebaseerde uitgangspunten geen exploitatie- subsidie kan zijn. Wel zie ik op bladzijde 62 m.b.t. de nieuwe begroting 2025 een hoger is opgenomen door ophoging met een bedrag van € 20.000,00 naar € 35.898. Als dat inclusief de omvorming naar opdrachtvorming is, kan ik me er iets meer bij voorstellen, maar het blijft toch nog wat onduidelijk. We willen subsidievoorwaarden goed uitvoeren, maar het moet wel duidelijk zijn waar we het feitelijk over hebben.

In de gemeentelijke begroting staat een kopje Subsidie De Heeg. Dit betreft inderdaad de bij u bekende 'exploitatiesubsidie', die eerder niet werd gespecificeerd en daarmee ook eigenlijk niet als exploitatiesubsidie omschreven kon worden. Dit beschikbaar bedrag vullen we inderdaad aan met een bedrag van €20.000 en vormen dit geheel om naar opdrachten, waarbij we rekening houden met 2025 als een overgangsjaar, waarin op de oude manier nog subsidie aangevraagd kan worden. Geen tekstuele aanpassingen.

Provincie Limburg

1 Inleiding

Komen juist niet steeds meer dieren de stad in door andere drukfactoren (urbanisatie/wegen/infrastructuur etc)? Juist versnipperde natuur en het ontbreken van voldoende groot aaneengesloten eigen leefgebied draagt bij aan dieren "verdwaald" in de stad.

Toegevoegd aan tekst inleiding.

2.3 Provinciale bepalingen

Ontheffing = vergunning

Aangepast

Faunabeheer vindt plaats op basis van het Faunabeheerplan dat wordt opgesteld door de Faunabeheereenheid Limburg. Dit plan wordt goedgekeurd door Gedeputeerde Staten. De FBE heeft op basis van de omgevingswet een coördinerende rol bij het voorkomen en bestrijden van schade door in het wild levende beschermde dieren.

FBE is geen overkoepelde organisatie van wbe's maar: Het bestuur van de faunabeheereenheid is zeer breed samengesteld uit diverse vertegenwoordigende organisaties zoals o.a. de Dierenbescherming, Limburgse Land en Tuinbouwbond, Staatsbosbeheer, terreinbeherende organisaties en jagersverenigingen.

Overgenomen, tekstueel aangepast.

Faunabeheerplan wordt opgesteld op basis van de Wet natuurbescherming (nu omgevingswet).

Geen tekstuele aanpassing.

Jachtvormen: ???, welke jacht vormen. In het FBP wordt aangegeven voor welke soorten in haar werkgebied de Faunabeheereenheid Limburg duurzaam beheer en schadepreventie noodzakelijk acht en welke uitzonderingen op het beschermingsregime van de betreffende soorten nodig zijn om schade te voorkomen en bestrijden.

Aangepast in tekst.

‘Faunabeheer wordt toegepast voor de jachtsoorten als konijn en fazant’: aanvullen met houtduif, haas (in Limburg nu gesloten) en wilde eend.

Het gaat om het geven van een voorbeeld. Geen tekstuele aanpassingen.

‘voor soorten waarbij het gaat om schadebestrijding zoals bevers’: Ik vind in deze bevers niet zo goed voorbeeld. vos, zwarte kraai, kauw zijn betere voorbeelden.

Aangepast in tekst.

3.1 Ontwikkelingen van de afgelopen tien jaar

202-2029

Aangepast.

3.2.4 Bescherming van soorten bij diverse buiten activiteiten

‘verder onderzoek’: aanvullend onderzoek is de gebruikelijke term.

Aangepast.

‘We voorkomen wetsovertredingen door slimme planning’: suggestie: natuurvriendelijke planning.

Aangepast.

‘ontheffing’: (gebiedsgerichte) omgevingsvergunning is de nieuwe term voor een ontheffing.

Aangepast.

‘Zo staan in bestekken bepalingen dat de uitvoerder vooraf een schouw doet’: Misschien niet zo'n toegankelijk woord voor sommige stakeholders, quickscan lijkt me duidelijker.

Een schouw is een veldbezoek net voor aanvang van de werkzaamheden en is hier niet vervangbaar door quick scan. Geen tekstuele aanpassing.

3.2.8 Faunabeheer binnen gemeentelijk grondgebied

‘Dit gebeurt samen met de overkoepelende Faunabeheereenheid (FBE) die het Faunabeheerplan voorlegt aan de provincie en de plaatselijke Wildbeheereenheden (WBE) (jagers).’: Dit laatste is NIET het geval, de WBE's zijn via de jagersverenigingen vertegenwoordigd in het FBE-bestuur en stellen daarmee in gezamenlijk met de andere belanghebbende het FBP op.

Aangepast.

Ontheffingen = vergunningen

Aangepast.

‘De provincie kan ontheffingen verlenen voor afschot voor jacht’: de jacht wordt door het Rijk geregeld niet door de provincie.

Aangepast.

‘Faunabeheereenheid Limburg doet dit voor provincie Limburg’: Verzorgt, coördineert de uitvoering. Vraagt de ontheffingen/vergunningen aan en verzorgt de monitoring.

Aangepast.

'De eigenaar van een perceel is wel gerechtigd tot jacht en het bestrijden van wildschade mits dat gebeurt onder de vlag van een WBE.': Op basis van landelijke en provinciale regels, wetgeving (bijvoorbeeld op basis van een verleende ontheffing).

Aangepast.

'De voornaamste reden voor het verhuren van percelen grond voor jacht is tot op heden schadebeperking': En (verkeers)veiligheid neem ik aan!

Toegevoegd.

'Wellicht ten overvloede: wilde zwijnen kunnen enorm veel letsel toebrengen, een wild zwijn in een stadspark noopt tot direct herstel van de openbare veiligheid': en verkeersveiligheid.

Toegevoegd.

'Als laatste is het eveneens enorm belangrijk om het voorkomen van de Afrikaanse Varkenspest die zich verspreid via wilde zwijnen in te perken.': AVP, die zich kan verspreiden via wilde zwijnen. Om het risico in te beperken. Anders geeft dit voor Limburg, Nederland grote economische schade (voor de gehouden varkens).

Aangepast/toegevoegd.

4.3.1 Honden in de gemeente - Algemene regels en verantwoordelijkheden

Ik mis een duidelijk statement over het aanlijnen van honden in natuurgebied (van belang voor zwijnen/wolven maar ook andere soorten konijn/haas/begrazers etc). Zou zeker in de verderop voorgestelde hondenrichtlijn opgenomen moeten worden).

Toegevoegd.

4.4.1 Katten in de gemeente - Algemene regels en verantwoordelijkheden

Wellicht zou de gemeente ook kunnen verkennen waar ze preventief/informatief meer kunnen inzetten om predatie op soorten door de kat te voorkomen (bv aanmoedigen binnenhouden in broedseizoen??)

Afgelopen voorjaar hebben we via de gemeentelijke sociale media hierover een bericht geplaatst. Dit onderwerp zal in de communicatie zeker onze aandacht behouden. Geen tekstuele aanpassing.

'De huiskat is een invasieve exoot': Een huiskat is een gedomesticeerde kat die normaliter een eigenaar heeft, door mensen wordt verzorgd en is gesocialiseerd. Gedomesticeerde katten die zijn ontsnapt of opzettelijk worden losgelaten in het veld en daar kunnen overleven/zich kunnen voortplanten zijn verwilderde katten. Verwilderde katten zijn geen wilde katten. Wilde katten komen, met een kleine populatie voor in Zuid-Limburg.

Aangepast.

4.4.3 Zwerfkatten en verwilderde katten

'Verwilderde katten zijn geboren en opgevoed in de natuur en nooit in aanraking gekomen met mensen.': Verwilderde katten zijn gedomesticeerde katten die zijn ontsnapt dan wel opzettelijk zijn losgelaten en die in het veld overleven en zich kunnen voortplanten daarnaast kunnen het ook katten zijn die zijn geboren in het veld.

Aangepast.

'Deze katten moeten zien te overleven in de openbare ruimte en hebben het vaak heel moeilijk.': verwijderen.

Wij constateren dat dit in gemeente Maastricht het geval is. We duiden hiermee dat het welzijn van zwerf- en verwilderde katten ook een rol speelt. Geen tekstuele aanpassing.

'De populatie verwilderde katten is niet zo groot en enkel aanwezig in sommige wijken': niet juist, verwijderen.

Aangepast.

‘Om de populatie verwilderde katten te beheersen worden vruchtbare katten/poezen afgevangen, steriel gemaakt en teruggezet in het gebied waar zij vandaan komen.’: en indien de katten niet herplaatst kunnen worden als huisdier, terug te zetten op de plek waar ze gevangen zijn.

Aangepast.

‘Door het terugplaatsen wordt voorkomen dat binnen het gebied onrust ontstaat door nieuwe zwerfkatten en er gevechten uitbreken.’: verwijderen, niet juist.

Aangepast.

‘Katten die te socialiseren zijn, worden ondergebracht bij een (nieuwe) katteneigenaar. De te verwilderde katten worden weer teruggeplaatst op de plek waar zij vandaan komen óf bij een boer om muizen te vangen.’: staat in eerder alinea.

Aangepast.

‘Gezien de vragen die momenteel gesteld worden over de wenselijkheid van het terugplaatsen van katten, zijn de meeste provincies terughoudend.’: niet juist. In Limburg is een vergunning verleend voor het terugplaatsen van verwilderde katten op de plek waar ze gevangen zijn, als herplaatsing als huiskat niet mogelijk blijkt

Aangepast.

4.4.4 Ecologische impact van buiten lopende katten

‘Katten die buitenlopen maken jaarlijks in Nederland meer dan 40 miljoen slachtoffers. Dit zijn vooral vogels en muizen, maar in Maastricht zijn dit ook veel muurhagedissen.’: Indien er gecoördineerd soortenbeschermingsbeheer wordt uitgevoerd, zoals bij de muurhagedis komen natuurbelangen in het geding als verwilderde katten deze soort als prooi zien.

Kennis van genomen.

5.2.2 Dierenweide en volière

‘Mogelijk komt het houden van deze dieren in het gedrang als de Huis- en hobbydierenlijst wordt ingevoerd.’: zie: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2024-13041.html> (vrijstelling niet aangewezen soort).

Aangepast.

6.1 Dieren in het wild – Rol van de gemeente

Wet natuurbescherming = Omgevingswet

Aangepast.

‘Het beheer van fauna valt onder de verantwoordelijkheid van de provincie.’: Provincie = Faunabeheereenheid Limburg (is wettelijk bepaald).

Aangepast.

‘Dit omvat het opstellen, beheren en uitvoeren van een faunabeheerplan, evenals het monitoren en beheersen van invasieve exoten.’: Opstellen van een faunabeheerplan dat wordt goedgekeurd door Gedeputeerde Staten. Het plan omvat gegevens ten aanzien van populatie- en schadeontwikkeling per soort, draagkracht en de gewenste stand en geeft inzicht in maatregelen die kunnen worden genomen om schade aan wettelijke belangen te voorkomen of bestrijden.

Aangepast.

‘Deze taken worden doorgaans uitgevoerd in overleg met of afgestemd op de gemeente.’: Provincie ondersteunt dit, faciliteert door middel van afgeven van ontheffingen, vergunningen, opdrachten, via subsidies, onderzoeken ect.

Toegevoegd.

6.2.1 Wilde dieren in nood

'Het Natuurhulpcentrum ontvangt subsidie van de Provincie Limburg voor de opvang van wilde dieren.': De subsidie is specifiek bedoeld voor zieke en gewonde *inheemse* wilde dieren.

Aangepast.

6.2.2 Wilde dieren en evenementen

Wet natuurbescherming = Omgevingswet

Aangepast

6.3 Wilde dieren en besmettelijke dierziekten

'De NVWA is verantwoordelijk voor de registratie van dierziekten en de coördinatie van de bestrijding van deze ziekten.': In samenwerking met het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur.

Toegevoegd.

'Afrikaanse varkenspest.': Is in Nederland nog niet opgetreden, wel de klassieke vorm van Varkenspest (1997) en Mond- en klauwzeer (2001).

Aangepast.

6.4.1 De wolf

'Lange tijd waren er nauwelijks wilde grazers en hun natuurlijke vijanden in onze streken. Sinds decennia is de populatie wilde grazers enorm vooruitgegaan en daarmee volgen de toppredatoren. Dit zijn diersoorten die de populatie grazers in de natuur gezond houden; ze kiezen immers de makkelijke prooien uit, de dieren die ziek zijn. De populatieregulatie van grazers vindt in veel gevallen uitsluitend plaats door voedselschaarste in de winter. Bijvoeren levert dan ook vaak onnatuurlijke hoge hoeveelheden grazers op.': niet opnemen. Suggestie: De wolf is terug in Nederland omdat de beschermingsstatus van de wolf is aangepast in 1982 en de wolf niet meer bejaagd mag worden. De wolf is vanuit Oost-Europa weer richting Nederland getrokken. De wolf leefde van oorsprong ook in Nederland, nu de wolf terug is in de Nederlandse natuur roept dit vragen op en zorgt dit soms voor dilemma's. Het beleid van de overheid is erop gericht om mens en wolf te laten samenleven.

Aangepast.

'De wolf is in ieder geval terug, en houdt de gemoederen bezig. In een enorm dichtbevolkt land als Nederland lijkt de wolf in eerste instantie niet "handig", maar het is een soort die op basis van de habitatrichtlijn beschermd is en hoort bij de enorme populaties grazers die we hebben. Natuurlijk worden gedomesticeerde dieren er soms de dupe van, zoals schapen.': Zie tekst bij vorige alinea niet handig is een ingekleurd beeld --> niet opnemen.

Aangepast.

'Goed om te weten dat interventie mogelijk is.': De interventie richtlijnen zijn opgesteld om probleemsituaties met wolven te voorkomen en in te grijpen wanneer zich probleemsituaties voordoen. In deze richtlijn wordt aangegeven wat de beschermde status van de wolf betekent voor de mogelijkheden om in te grijpen in verschillende situaties. Voor deze handelingen is meestal een vergunning van de provincie noodzakelijk. Enkel als de veiligheid van burger in acuut gevaar is kan de burgemeester ingrijpen op grond van de gemeentewet.

Aangepast.

'De veiligheid van mensen staat bovenaan en wanneer die acuut in het geding is, kan op last van de burgemeester, als bevoegd gezag worden ingegrepen op basis van de Gemeentewet (art 175 en 176).': zie tekstvoorstel hiervoor.

Aangepast.

'De afwegingen worden hiervoor in de volgende richtlijnen meegegeven: Interprovinciaal-wolvenplan.': Afweging hiervoor moeten per situatie gemaakt en zijn niet direct te herleiden uit het wolvenplan.

Kennis van genomen.

6.4.2 Gebouwbewonende soorten, isolatie en verlichting

'Vleermuizen hebben een complexe levenswijze...': Wellicht toelichten dat het nuttige dieren zijn om insecten populaties in toom te houden en dat ze menselijk contact vermijden en dus absoluut niet gevaarlijk zijn. Mensen hebben vaak een negatief beeld tegenover vleermuizen. Een stukje bewustwording kan wellicht helpen in het beter implementeren van maatregelen.

Aangepast.

'De isolatiegolf als onderdeel van de warmtetransitie kan hun voortbestaan bedreigen.': De isolatiegolf bedreigt hun voortbestaan al.

Aangepast.

6.5 Dierplagen

'...wordt er nu bijvoorbeeld ook vaker overlast gemeld van beschermde diersoorten zoals spreeuwen en steenmarters.': Spreeuwen en steenmarters zou ik hier niet noemen onder plaagdieren, ze worden onder 6.6 ook al besproken onder overlast gevende overige dieren.

We noemen hier spreeuwen en steenmarters, omdat we een verbreding van soorten omschrijven wat ontvangen overlast meldingen betreft. Geen tekstuele aanpassing.

6.6.1 Steenmarters

'De steenmarter...': toevoegen: is een beschermde diersoort, die...

Aangepast.

'De gemeente onderneemt zelf geen actie om steenmarters te weren of ontmoedigen.': In Limburg wordt veel overlast ervaren door steenmarters. De gemeente is het eerste aanspreekpunt voor burgers bij overlast. Gemeenten kunnen op basis van de Omgevingsverordening Limburg (art 9.22) gebruik maken van de provinciale vrijstelling om onder voorwaarden de overlast van deze beschermde diersoort te bestrijden binnen de bebouwde kom en binnen de vrijgestelde periode. Als de gemeente niet de opdracht geeft kan geen gebruik gemaakt worden van deze provinciale vrijstelling en moet door de overlastbestrijder een omgevingsvergunning aangevraagd worden.

Kennis van genomen. We kiezen ervoor om hier op dit moment bewust geen rol in te nemen als gemeente. Inwoners die melding maken van overlast van steenmarters worden allen gecontacteerd. Ze krijgen advies over wering en worden doorverwezen naar een dierplaagbeheerser als ze zelf geen actie kunnen of willen ondernemen.

6.6.2 Ganzen

'Het betreft op dit moment de Nijlgans en de Grote Canadese Gans...': beiden invasieve exoten.

Aangepast.

6.7.1 Invasieve exoten

'De Europese Unie hanteert een Unielijst waarop deze dieren vermeld staan, waarvoor een Europees verbod geldt op bezit, handel, kweek, transport en import. EU-landen zijn verplicht om populaties van deze exoten op te sporen en te beheren. In de provincie Limburg is de verantwoordelijkheid voor

het onderzoek en de bestrijding van invasieve exoten toegewezen aan de provincie, inclusief samenwerking met gemeenten zoals Maastricht. De provincie heeft een plan van aanpak met drie categorieën van invasieve exoten, gericht op verwijdering, beheersing en bedreigingen voor de biodiversiteit.' : Niet helemaal accurate formulering. Voorstel:

De EU-exotenverordening beoogt schade door invasieve exoten aan de biodiversiteit te voorkomen. Op de daarbij horende Unielijst staan invasieve plant- en diersoorten opgenomen waarvoor een Europees verbod geldt op bezit, handel, kweek, transport en import. Daarnaast zijn de lidstaten verplicht om voor deze soorten maatregelen te nemen (variërend van preventie, snelle uitroeiing, beheersings-, tot herstelmaatregelen). De uitvoering van de exotenverordening is voor de meeste Unielijst soorten door het Rijk gedecentraliseerd aan de provincies. Provincie Limburg geeft uitvoering aan deze taak conform haar Plan van Aanpak Invasieve soorten. Hierin hanteert de Provincie 3 categorieën met ieder een eigen bestrijdingsstrategie en ambitie (categorie 1: te verwijderen Unielijstsoorten, categorie 2: te beheersen Unielijstsoorten, categorie 3: Provinciale zorgsoorten/niet-Unielijstsoorten). Met name voor de wijdverspreide soorten is er een medeverantwoordelijkheid voor andere overheden en terreineigenaren (zoals de gemeente Maastricht) in het kader van hun publieke taak en/of eigendom.

Aangepast.

'In Maastricht vormen invasieve exoten ook binnen de gemeentegrenzen een probleem': misschien specificeren naar diersoorten (gezien scope van de nota).

Voorbeelden worden al in de tekst genoemd en gezien het snel veranderende karakter nemen we bewust geen limitatieve lijst op. Geen tekstuele aanpassing.

'...en de Aziatische hoornaar die schadelijk is voor bestuivende insecten.': impact heeft op.

Geen tekstuele aanpassing.

'Samenwerking met Stadsbeheer en gespecialiseerde schildpaddenopvangen zal plaatsvinden om deze dieren op te vangen.': Ter info: De opdracht-ontheffing is recent afgegeven en inzetbaar door medewerkers en vrijwilligers van de dierenambulance en erkende dierenopvangcentra voor lettersierschildpadden (doorschrijving via FBE). Deze is nog afgegeven onder de Wet natuurbescherming en wordt daarom nog opdracht/ontheffing genoemd. Ligt momenteel ter inzage.

Kennis van genomen.

6.7.2 Niet-invasieve exoten

'...maar kunnen wel een negatief effect hebben op inheemse soorten.': concurrentie, hybridisatie, etc.

Kennis van genomen.

'Denk bijvoorbeeld aan de Amerikaanse rode eekhoorn.': die een bedreiging kan vormen voor de inheemse eekhoorn.

Aangepast.

8.3 Afwegingskader overlast

Afwegingskader: Wat is de definitie van "gemiddelde" en "hoge urgentie"? Is het afwegingskader gericht op overlast voor burger en/of ook voor andere waarden (biodiversiteit)? Bij "gemiddelde urgentie" is qua exoten geen aanpakstrategie uitgewerkt, is die er niet?

Het afwegingskader is gericht op zowel overlast voor de burger als voor andere waarden. De urgentie wordt bepaald aan de hand van impact op volksgezondheid, openbare veiligheid en ecologische waarden. Dit betreft maatwerk. Bij 'gemiddelde urgentie' kijken we naar of de betreffende diersoort al dan niet beschermd is en baseren daar onze aanpak op. Exoten vallen logischerwijs in de categorie 'niet beschermd'. Geen tekstuele aanpassingen.

Sportvisserij Limburg

Allereerst hartelijk dank voor het delen van de concept Nota Dierenwelzijn van de gemeente Maastricht. Fijn te horen dat onze input bijgedragen heeft aan het proces en de inhoud hiervan. Om maar meteen met de deur in huis te vallen, we zijn behoorlijk teleurgesteld over de voorgestelde tekst en de toon van het onderdeel 'Vissen en viswater'. Deze draagt naar ons idee bij aan verdere polarisatie en framing van de sportvisserij, hieraan zou een Nota Dierenwelzijn geen voeding mogen geven.

Er wordt aangegeven dat Hengelsportvereniging Visstand Verbetering Maas de grootste sportvereniging van de gemeente Maastricht is (meer dan 5.000 leden). Hierop aangevuld, momenteel zijn er 1.316 inwoners van de gemeente Maastricht houder van een VISpas, een veelvoud hiervan vist daarnaast een of meerdere keren per jaar met een andere schriftelijke toestemming. Sportvissen is een bij wet gereguleerde activiteit, de Visserijwet 1963 geeft invulling hieraan. In de Wet Dieren, welke veelvuldig aangehaald wordt in de concept Nota Dierenwelzijn van de gemeente Maastricht, staat onderstaande bepaling opgenomen:

Artikel 10.7. Visserijwet 1963

In hetgeen is voorzien bij of krachtens de Visserijwet 1963, wordt niet voorzien krachtens deze wet. Het uitgangspunt is en blijft dan ook dat sportvissen, binnen de bij wet gestelde kaders, toegestaan is. De gemeente Maastricht zou dan ook geen beperkende voorwaarden hieraan moeten stellen, dit geldt ook voor de toevoeging 'In beginsel wordt het aantal viswateren niet verder uitgebreid'. Sportvissen wordt als enige activiteit waar levende dieren bij betrokken zijn genoemd in de concept Nota Dierenwelzijn van de gemeente Maastricht. Dit terwijl we vanuit de georganiseerde sportvisserij juist de samenwerking opzoeken. Er wordt gesproken over tegenstrijdige belangen, hiervan is echter geenszins sprake. De gemeente Maastricht en de sportvisserij delen het belang van een goede waterkwaliteit, schone oevers en een gezonde visstand. Hier willen wij ons dan ook blijvend voor in blijven zetten.

Hengelsportvereniging Visstand Verbetering Maas en Sportvisserij Limburg werken nota bene samen met de gemeente Maastricht om de Dousbergvijver in oude luister te herstellen.

In de concept Nota Dierenwelzijn van de gemeente Maastricht wordt op verschillende punten gesproken over het educatieve belang van kinderboerderijen in de gemeente Maastricht.

We nodigen jullie van harte uit om onderstaande websites eens te bezoeken. Vanuit de georganiseerde sportvisserij worden VISlessen gegeven op basisscholen, hierin leren kinderen over de onderwaterwereld en de respectvolle omgang met de natuur en de eventuele gevangen vissen (2024: 34 unieke VISlessen). Daarnaast organiseren we samen met hengelsportverenigingen Samen VISsen-uitjes voor bewoners van zorgcentra, hierbij nemen we deze ouderen en mensen met een beperking mee de natuur in en bezorgen we ze een onvergetelijke middag (2024: 22 unieke Samen VISsen-uitjes). Deze activiteiten worden allen gefinancierd vanuit lidmaatschapsgelden.

<https://www.vissenschool.nl/>

<https://www.samenvissen.nl/>

Er wordt gesproken over de risico's van klimaatverandering voor de gemeentelijke wateren, ook hierbij mag er vanuit de gemeente Maastricht een beroep op ons gedaan worden. De georganiseerde sportvisserij beschikt over de kennis, de materialen en de vrijwilligers om in geval van nood in te kunnen grijpen. Meer informatie kunnen jullie teruglezen op onderstaande websites.

<https://visseninnood.nl/>

<https://visseninnood.nl/wat-doen-visambulances/>

Vervolgens wordt gesteld dat er sprake zou zijn van een niet natuurlijke opbouw van waterplanten en vissoorten in de gemeentelijke wateren, als voorbeeld wordt de omvang van het aanwezige bestand aan karpers aangehaald.

In de bijlagen bij dit bericht treffen jullie het onderzoek 'Karper in Nederland' aan. Via onderstaande link is terug te lezen dat karper niet als exoot beschouwd wordt, maar als ingeburgerde soort. Karper heeft zich via natuurlijke wegen al ruim voor de Middeleeuwen in West-Europa gevestigd.

Hengelsportvereniging Visstand Verbetering Maas verzoekt de gemeente Maastricht al jaren om samen te gaan zorgen voor een meer natuurlijke inrichting van de gemeentelijke wateren en de bijbehorende oevers. Onder het mom van budget worden er op dit vlak tot op heden echter weinig concrete maatregelen getroffen, dit terwijl er vanuit de georganiseerde sportvisserij ook bijgedragen kan worden (denk hierbij aan de eerder genoemde kennis, materialen en vrijwilligers).

<https://www.sportvisserijnederland.nl/actueel/dossiers/43/Karper%20is%20geen%20exoot.html>.

De gemeentelijke handhavers werken al jaar en dag samen met de controleurs van Hengelsportvereniging Visstand Verbetering Maas en BOA's vanuit de sportvisserij op het gebied van controles op de bepalingen uit de Visserijwet 1963.

Sportvissers zijn de ogen en oren aan de waterkant, onregelmatigheden worden onder andere gemeld via onderstaande.

<https://www.sportvisserijnederland.nl/vispas/visserijwet-en-regels/meld-visstroperij.html>

Ter informatie sturen we jullie ten slotte nog een aantal aanvullende bijlagen toe, deze hebben allen betrekking op zaken relevant voor de relatie tussen sportvissen en dierenwelzijn.

Deze zaken gaan namelijk hand in hand, want vissen is meer dan vangen.

'Al deze partijen leveren een belangrijke bijdrage aan het verbeteren van dierenwelzijn binnen Maastricht' wordt er hierover gezegd in de concept Nota Dierenwelzijn van de gemeente Maastricht. Graag willen wij opnieuw in gesprek gaan met jullie (bij voorkeur in het bijzijn van de verantwoordelijke wethouder) en zien dat bovenstaande punten vervolgens verwerkt worden in de Nota Dierenwelzijn van de gemeente Maastricht.

We zijn blij met de input die geleverd is ten aanzien van de nota dierenwelzijn. De nota dierenwelzijn heeft, logischerwijs, een bereik dat bepaald is door de thema's die behoren tot dierenwelzijn of direct belendend zijn hieraan. Dit maakt dat we de sportaspecten en de overige activiteiten van de sportvisserijvereniging niet allemaal gaan opnemen.

Naar aanleiding van inbreng door meerdere partijen, is de tekst over dit onderwerp herschreven.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 5, 14, 16